

2007

K

2008

U

2009

L

2010

T

2011

U

2012

R

2013

A

2008

C

U

L

T

U

R

E

2009

2

0

0

7

2010

2

0

1

3

2011

2012

Program Kultura 2007-2013 w Polsce

– analiza i podsumowanie

Culture Programme 2007-2013 in Poland

– analysis and summary

2013

K U L T U R A

C U L T U R E

2 0 0 7

2 0 1 3

Program Kultura 2007-2013 w Polsce

– analiza i podsumowanie

Culture Programme 2007-2013 in Poland

– analysis and summary

Warszawa | Warsaw 2013

Wydawca | Published by: Punkt Kontaktowy ds. Kultury, Instytut Adama Mickiewicza | Cultural Contact Point Poland, Adam Mickiewicz Institute

Redakcja | Edited by: Anna Hieropolitańska, Kamila Rola

Tłumaczenie | Translated by: Adam Mieczysławski

Korekta | Proofreading: Weronika Walasek-Jordan, Anna Pszkit

Projekt i skład | Design and DTP: Printomato

Wydanie | Published: grudzień 2013, Warszawa | December 2013, Warsaw

ISBN: 978-83-60263-83-3

Publikacja została sfinansowana przy wsparciu Komisji Europejskiej. Wyraża ona opinie jedynie jej autorów, a Komisja nie może być pociągnięta do odpowiedzialności w zakresie wykorzystywania informacji w niej zawartych.

This publication has been funded with support from the European Commission. It constitutes an expression of its Authors' views, and the Commission cannot be held responsible for the use of information contained therein.

SPIS TREŚCI | TABLE OF CONTENTS

1. WSTĘP | INTRODUCTION 4
2. PRZEDMOWA MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO |
FOREWORD OF THE MINISTRY OF CULTURE AND NATIONAL HERITAGE 6
3. KULTURA W TEORII. ZAŁOŻENIA I ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU |
CULTURE IN THEORY. PRINCIPLES OF THE PROGRAMME 8
4. KULTURA NA CO DZIEŃ. PROGRAM OCZAMI PUNKTU KONTAKTOWEGO DS. KULTURY |
CULTURE EVERY DAY. THE PROGRAMME FROM THE PERSPECTIVE OF THE POLISH CULTURAL CONTACT POINT 10
5. KULTURA POD LUPĄ. OD OCHRONY DZIEDZICTWA ARCHITEKTONICZNEGO PO KREATYWNĄ EUROPE
– KONTEKSTOWE PODSUMOWANIE PROGRAMU KULTURA 2007-2013 |
A CLOSE LOOK AT CULTURE. FROM THE PROTECTION OF ARCHITECTURAL HERITAGE TO CREATIVE EUROPE
– CONTEXTUAL SUMMARY OF THE CULTURE PROGRAMME 2007-2013 16
6. KULTURA W PRAKTYCE. PROJEKTY ZREALIZOWANE Z UDZIAŁEM POLSKICH BENEFICJENTÓW |
CULTURE IN PRACTICE. PROJECTS IMPLEMENTED WITH THE PARTICIPATION OF POLISH BENEFICIARIES 41
 - PROJEKTY INTERDYSCYPLINARNE | INTER-DISCIPLINARY PROJECTS 42
 - DZIEDZICTWO KULTUROWE | CULTURAL HERITAGE 61
 - TANIEC, TEATR, MUZYKA | DANCE, THEATRE, MUSIC 73
 - SZTUKI WIZUALNE, ARCHITEKTURA, DESIGN, MULTIMEDIA | VISUAL ARTS, ARCHITECTURE, DESIGN, MULTIMEDIA 95
 - KSIĄŻKI I LITERATURA | BOOKS AND LITERATURE 115
 - TŁUMACZENIA LITERACKIE | LITERARY TRANSLATION 123
7. SKRÓTY NAZW PAŃSTW | COUNTRY NAMES & ABBREVIATIONS 130

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Niniejsza publikacja jest analizą oraz podsumowaniem kończącego się w tym roku Programu Kultura 2007-2013, który był najważniejszym narzędziem działań Unii Europejskiej na rzecz międzynarodowej współpracy kulturalnej, promowania bogactwa i różnorodności wspólnego dziedzictwa, wspierania twórczości artystycznej w Europie i poza nią.

Zastanowiliśmy się, jak Program funkcjonował w Polsce i w Europie przez ostatnich siedem lat. W jaki sposób Unia Europejska wsparła współpracę kulturalną i twórców europejskich w latach 2007-2013? Ile projektów zostało dofinansowanych? Które kraje były najbardziej aktywne a które najskuteczniejsze? Jakie rodzaje działań otrzymywały wsparcie? Chcieliśmy także zobaczyć Polskę na tle innych krajów. Czy wykrzystała swoją szansę? Z jakimi krajami współpracowała najchętniej, a gdzie współpraca nie została nawiązana? Jakie organizacje były beneficjentami? Jak oceniają udział w Programie? To jedynie kilka pytań i aspektów, które badaliśmy. Ale liczby i statystyki to tylko matematyczna odsłona tak ogromnego przedsięwzięcia, jakim był Program Kultura 2007-2013. Dla nas byli to przede wszystkim ludzie i ich twórcze pomysły oraz niezwykle efekty wspólnej pracy. Dlatego przyjrzelśmy się z bliska wybranym projektom, by zaprezentować szereg ciekawych przedsięwzięć z różnych dziedzin, realizowanych z pasją, skłaniających do refleksji nad przeszłą i współczesną kulturą Polski oraz innych krajów, zmieniających europejską przestrzeń artystyczną.

Chcielibyśmy, aby ta publikacja była nie tylko źródłem informacji na temat Programu Kultura 2007-2013 i zrealizowanych projektów, ale by stała się również inspiracją i zachętą do wzięcia udziału w nowym programie – Kreatywna Europa – zaplanowanym na lata 2014-2020.

Serdecznie dziękujemy Autorom tekstów, którzy podzielili się z nami swoją wiedzą i cennym doświadczeniem, za zaangażowanie i czas poświęcony na współtworzenie tej publikacji. Nieoceniona była również pomoc i współpraca polskich beneficjentów, którym dedykujemy niniejszą publikację.

Punkt Kontaktowy ds. Kultury

INTRODUCTION

Dear Readers,

This publication constitutes an analysis and summary of the Culture Programme 2007-2013 which concludes this year and which has served as a crucial tool in European Union's actions aimed at stimulating international cultural co-operation, promoting the diversity and richness of common heritage and supporting artistic creativity in Europe and abroad.

We have looked at how the Programme functioned in Poland and Europe over the last seven years. How did the European Union support cultural co-operation and European artists in the years 2007-2013? How many projects were funded? Which countries were the most active and efficient? Which fields received support most often? We also wanted to view Poland in the context of other countries. Did Poland take the full advantage of its opportunities? With which countries did it co-operate most often and with which countries did it fail to co-operate? Which organizations provided their support? How do they evaluate their participation in the Programme? These are only a few questions and aspects we intend to research. However, numbers and statistics constitute merely the mathematical layer of the large enterprise that was the Culture Programme 2007-2013. For us, the Programme was about people and their creative ideas, and the effects of their co-operation. That is why we decided to take a close look at selected projects in various fields and present interesting initiatives which were conducted with passion, inviting reflections on the past and future of the culture of Poland and other countries, and changing Europe's artistic environment.

We would like this publication to be something more than a source of information about the Culture Programme 2007-2013 and its projects, serving as an inspiration and encouragement to participate in the new Creative Europe programme scheduled for 2014-2020.

We would like to thank the Authors, who shared their knowledge and valuable experience with us, for the commitment and time devoted to work on this publication. Moreover, we wish to dedicate this publication to the Polish beneficiaries whose aid and co-operation was invaluable.

Cultural Contact Point Poland

PRZEDMOWA MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Szanowni Państwo,

Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat unijny Program Kultura 2007-2013 wzmacniał europejską przestrzeń kulturową poprzez rozwijanie współpracy między twórcami, uczestnikami życia kulturalnego i instytucjami kulturalnymi w całej Europie. Działając w krajach Unii Europejskiej oraz państwach spoza jej obszaru, stanowił ważny instrument budowy międzynarodowego dialogu społecznego i kulturowego.

Dzięki udzielanemu w ramach programu wsparciu finansowemu, polskie instytucje i organizacje sektora kultury i kreatywnego mogły budować sieci kontaktów oraz realizować działania kulturalne o zasięgu wykraczającym poza ramy lokalne i krajowe. W ciągu siedmiu lat granty otrzymało 200 projektów z udziałem polskich beneficjentów na łączną kwotę ponad 66 mln euro. Niewątpliwie projekty te przyczyniły się do promocji polskiej kultury i dziedzictwa za granicami naszego kraju. Stanowiły także doskonałą okazję dla polskich odbiorców do poznania i zrozumienia kultur innych narodów i krajów.

Program Kultura obejmował swoim wsparciem także Nagrody Unii Europejskiej, przyznawane za wybitne osiągnięcia artystyczne w czterech obszarach: architektury, muzyki, literatury i dziedzictwa kulturowego. W tej ostatniej dziedzinie Polska została szczególnie doceniona – niemal co roku w gronie laureatów Nagrody Europa Nostra znajdowali się reprezentanci naszego kraju.

Kończący się Program Kultura 2007-2013 należy niewątpliwie uznać za duży sukces. Przemawia za tym aktywny udział polskich beneficjentów oraz zasięg i różnorodność realizowanych działań. Dużą w tym zasługą działającego przy Instytucie Adama Mickiewicza Punktu Kontaktowego ds. Kultury, któremu bardzo dziękuję.

Jestem przekonana, że nowy program Unii Europejskiej pn. Kreatywna Europa, zaplanowany na lata 2014-2020, w jeszcze większym stopniu zainspiruje polskich artystów, animatorów i managerów kultury do inicjowania oraz współtworzenia nowatorskich przedsięwzięć artystycznych i kulturalnych.

Do czego serdecznie zachęcam,

Monika Smoleń
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

FOREWORD OF THE MINISTRY OF CULTURE AND NATIONAL HERITAGE

Dear Readers,

During the last seven years, the Culture Programme 2007-2013 has strengthened Europe's cultural environment by stimulating co-operation between artists, participants of the cultural life and cultural institutions from all over Europe. Operating in EU member states and outside EU, the Programme was instrumental in the establishment of a social and cultural dialogue on the international level.

Thanks to this Programme's financial support, Polish institutions and organizations from the cultural and creative industry could establish contact networks and implement cultural projects whose range exceeded the local and national level. During the seven years, 200 projects with Polish beneficiaries received grants for a total amount of 66 million euros. These projects certainly contributed to the promotion of Polish culture and heritage outside Poland. The projects were also a perfect opportunity for the Polish people to discover and understand other European nations and countries.

The Culture Programme also supported European Union Awards granted for artistic achievements in four fields: architecture, music, literature and cultural heritage. Poland was especially successful in the last field – almost each year Polish representatives were among the winners of the Europe Nostra Award.

The concluding Culture Programme 2007-2013 can certainly be considered a great success, as shown by the active participation of Polish beneficiaries and the range and diversity of conducted activities. I would like to thank the Cultural Contact Point Poland, seated at the Adam Mickiewicz Institute, which greatly contributed to this success.

I am confident that the new European Union programme titled Creative Europe, scheduled for the years 2014-2020, will further inspire Polish artists, animators and cultural managers to initiate and co-create innovative artistic and cultural projects.

I greatly encourage such activities,

Monika Smoleń
Under-secretary of State
Ministry of Culture and National Heritage

KULTURA W TEORII. ZAŁOŻENIA I ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

Program Kultura był jedynym programem unijnym adresowanym bezpośrednio do operatorów kulturalnych z całej Europy. Pozwalał otrzymać dofinansowanie na międzynarodowe, niedochodowe projekty kulturalne i artystyczne wspierające trzy cele:

- mobilność osób działających w sektorze kultury;
- obieg dzieł oraz wyrobów artystycznych i kulturalnych;
- dialog międzykulturowy.

W Programie uczestniczyły wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz: Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Islandia, Lichtenstein, Macedonia, Norwegia, Serbia, Turcja. Poza tym co roku wybrane państwa pozaeuropejskie były zapraszane do udziału w ramach specjalnego obszaru Programu (1.3.5).

O granty mogły ubiegać się publiczne lub prywatne instytucje i organizacje posiadające osobowość prawną i prowadzące działalność w sektorze kultury w dowolnej dziedzinie (oprócz działań audiowizualnych objętych Programem MEDIA).

Program składał się z trzech głównych obszarów, a konkursy grantowe były rozpisywane raz do roku dla każdego obszaru zgodnie z ustalonym harmonogramem naboru wniosków.

Obszar 1 wspieranie projektów w zakresie kultury:

- 1.1 **długoterminowe projekty współpracy** trwające od trzech do pięciu lat i angażujące partnerów z minimum sześciu różnych krajów. Wysokość grantu od 200 do 500 tys. euro rocznie.
- 1.2.1 **krótkoterminowe projekty współpracy** trwające do dwóch lat i angażujące partnerów z minimum trzech różnych krajów. Wysokość grantu od 50 do 200 tys. euro.
- 1.3.5 **projekty współpracy z krajami trzecimi** trwające do dwóch lat i angażujące partnerów z minimum trzech różnych krajów oraz partnera z kraju trzeciego. Wysokość grantu od 50 do 200 tys. euro.
- 1.3.6 **europejskie festiwale kultury**, które zrealizowały już minimum pięć edycji oraz prezentowały dzieła z co najmniej siedmiu różnych państw europejskich. Wysokość grantu do 100 tys. euro.
- 1.2.2 **projekty tłumaczeń literackich** dla wydawnictw proponujących do tłumaczenia od jednej do dziesięciu książek z dziedziny beletrystyki z jednego języka europejskiego na inny język europejski. Wysokość grantu od 2 do 60 tys. euro.

CULTURE IN THEORY. PRINCIPLES OF THE PROGRAMME

The Culture Programme was the only EU programme addressed directly at cultural institutions throughout the whole Europe. It provided funding to international, non-profit cultural and artistic projects supporting the following three goals:

- mobility of persons operating in the cultural sector,
- circulation of works and artistic,
- cultural products, and inter-cultural communication.

All EU member states, as well as Albania, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Iceland, Lichtenstein, Macedonia, Norway, Serbia and Turkey, participated in the Programme. Moreover, each year selected non-EU countries were invited to participate in a special strand of the Programme (1.3.5).

Grants were awarded to public or private institutions and organizations having legal personality and conducting activities in the cultural sector of any field (except audiovisual activities which are covered by the MEDIA Programme).

The Programme was composed of three main strands, and each year grant competitions were assigned to each strand according to the application submission schedule.

Strand 1 – support for cultural projects:

- 1.1 **multi-annual cooperation projects** lasting from 3 to 5 years and involving partners from at least six countries. Grant allocation: between EUR 200 000 and EUR 500 000 per year.
- 1.2.1 **cooperation measures** lasting up to 2 years and involving partners from at least three countries. Grant allocation: between EUR 50 000 and EUR 200 000.
- 1.3.5 **cooperation with third countries;** projects lasting up to 2 years and involving partners from at least three countries, as well as a partner from a third country. Grant allocation: between EUR 50 000 and EUR 200 000.
- 1.3.6 **European cultural festivals** which have taken place at least five times and presented works from at least seven EU countries. Grant allocation: up to EUR 100 000.
- 1.2.2 **literary translation projects** for publishers offering to translate between 1 and 10 literary books from one European language into another European language Grant allocation: between EUR 2 000 and EUR 60 000

Obszar 2 wspieranie podmiotów działających na szczeblu europejskim w dziedzinie kultury. Granty operacyjne dla organizacji działających w obszarze kultury na skalę europejską:

- **ambasadorowie kultury europejskiej** (m.in. orkiestry, chóry, grupy teatralne, zespoły taneczne) prowadzący działalność o międzynarodowym i europejskim wymiarze w minimum siedmiu krajach. Wysokość grantu do 600 tys. euro.
- **sieci propagatorów**, takie jak np. europejskie sieci kulturalne (m.in. sieci muzeów, zrzeszenia instytucji muzycznych, tanecznych) skupiające członków z minimum piętnastu krajów, reprezentujące określoną kategorię organizatorów kultury lub obszar działalności na poziomie europejskim i istniejące od przynajmniej roku. Wysokość grantu do 120 tys. euro.
- **platformy dialogu strukturalnego** dla organizacji aktywnie zaangażowanych w dialog strukturalny z Komisją Europejską w ramach Europejskiej Agendy Kultury. Wysokość grantu do 120 tys. euro.

Obszar 3 projekty współpracy między organizacjami z minimum trzech krajów, analizującymi europejską politykę kulturalną, badającymi w ramach projektów trwających do dwóch lat strategie kulturalne na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i/lub europejskim. Wysokość grantu do 120 tys. euro.

KULTURA NA CO DZIEŃ. PROGRAM OCZAMI PUNKTU KONTAKTOWEGO DS. KULTURY

Rola i działalność Punktu Kontaktowego ds. Kultury

Za wdrożenie Programu Kultura 2007-2013 na poziomie europejskim odpowiedzialna była Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej (DG EAC) oraz Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA). Aby zapewnić odpowiedni przepływ informacji oraz możliwie łatwy dostęp do Programu na poziomie narodowym, w każdym kraju biorącym udział w Programie działał Punkt Kontaktowy ds. Kultury (Cultural Contact Point). Punkty Kontaktowe odpowiadały za promocję Programu w poszczególnych krajach oraz pomoc wnioskodawcom na etapie rozwijania koncepcji projektu, dopasowania źródeł finansowania, poszukiwania partnerów czy wypełniania wniosku. Polski Punkt Kontaktowy ds. Kultury (PKK) miał siedzibę w Warszawie i funkcjonował w strukturze Instytutu Adama Mickiewicza.

Strand 2 – support for organizations active at the European level in the field of culture. Grants supporting the operating costs of organisations working at the European level in the field of culture:

- **ambassadors of European culture** (including orchestras, choirs, theatrical groups, dance groups) acting on the international and European level in at least seven countries. Grant allocation: up to EUR 600 000.
- **advocacy networks**, such as European cultural networks (including museum networks, associations of music and dance institutions), which contain members from at least fifteen countries, represent a specific category of cultural organizers or a field of activity on the European level, and which have existed for at least a year. Grant allocation: up to EUR 120 000.
- **structured dialogue platforms** for organizations actively engaged in structured dialogue with the European Commission within the scope of the European Agenda for Culture. Grant allocation: up to EUR 120 000.

Strand 3 – cooperation projects between organisations from at least three countries, which are involved in analysing the European cultural policy and researching, as part of projects lasting up to 2 years, cultural strategies on the local, regional, national and/or European level. Grant allocation: up to EUR 120 000.

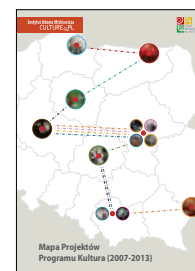
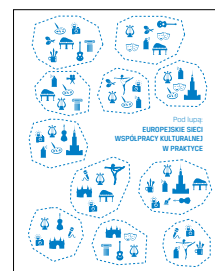
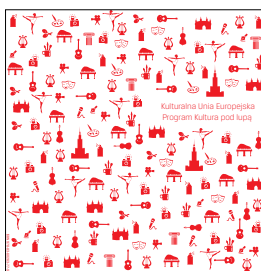
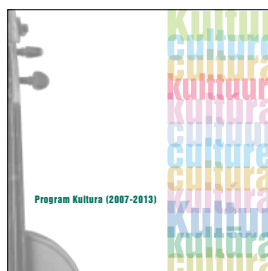
CULTURE EVERY DAY. THE PROGRAMME FROM THE PERSPECTIVE OF THE POLISH CULTURAL CONTACT POINT

The role and activities of Polish Cultural Contact Point

The Culture Programme 2007-2013 was implemented at the European level by the Directorate General for Education and Culture of the European Commission (DG EAC) and the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). In order to enable proper information flow and to facilitate access to the Programme on the national level, a Cultural Contact Point (CCP) was established in each country participating in the Programme. The Contact Points were responsible for promoting the Programme in their countries and aiding the applicants with developing the project's concept, matching the funding source, finding partners or filling in the application. The Polish Cultural Contact Point was established in Warsaw and operated as a part of the Adam Mickiewicz Institute.

Głównym zadaniem Punktu Kontaktowego było stworzenie polskim instytucjom możliwości łatwiejszego i skuteczniejszego udziału w Programie Kultura. W ciągu ostatnich siedmiu lat zrealizowaliśmy program szkoleniowy obejmujący około stu spotkań, warsztatów i seminariów dla przedstawicieli instytucji i organizacji z sektora kultury, dostarczając im wiedzy na temat Programu Kultura i innych programów unijnych oraz podnosząc ich kompetencje w zakresie tworzenia i realizacji projektów międzynarodowych. Wyjątkowo dużym zainteresowaniem cieszyła się realizowana w 2013 roku *Akademia doskonałego projektu*. Był to cykl warsztatów, które skupiały się na zagadnieniach sprawiających wnioskodawcom największe trudności. Miał on pomóc w świadomym kształtowaniu tych elementów projektu, które były istotne dla ekspertów oceniających wnioski i wpływały na skuteczność pozyskiwania dotacji.

Doceniając sukcesy polskich instytucji, promowaliśmy dobre praktyki, zachęcaliśmy do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem. W ten sposób powstało kilkanaście publikacji poświęconych praktycznej stronie Programu oraz dofinansowanym projektom, a także katalog polskich beneficjentów dostępny na stronie internetowej Punktu.

Wybrane publikacje polskiego Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Selected publications of Polish Cultural Contact Point

Punkt organizował również międzynarodowe konferencje poświęcone aktualnej polityce kulturalnej w Polsce i w Europie. Do szczególnie udanych przedsięwzięć należały dwie edycje konferencji *Go East!* w 2009 i 2010 roku oraz seminarium *Budowanie publiczności dla Kreatywnej Europy* w 2013 roku. Natomiast podczas polskiej prezydencji w Unii Europejskiej w 2011 roku byliśmy gospodarzem tzw. *Informal Meeting* - spotkania sieci wszystkich Punktów Kontaktowych z ponad 30 krajów z przedstawicielami Komisji Europejskiej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz innych polskich instytucji i organizacji działających na arenie europejskiej.

Informal Meeting, Warszawa 2011

Obserwując poszczególne nabory wniosków oraz będąc w stałym kontakcie z wnioskodawcami oraz beneficjentami na pewno największą satysfakcję odczuwaliśmy w chwilach, gdy efekty naszej pracy stawały się namacalne. Kiedy udało nam się pomóc w znalezieniu partnerów do wspólnych działań. Gdy pomysł, nad którym wspólnie pracowaliśmy z managerem projektu, okazywał się na tyle dobry, że otrzymywał grant. A także wówczas gdy, będąc w różnych miejscach Polski i nie tylko, trafialiśmy na wydarzenia tworzone dzięki grantom z Programu. Życzylibyśmy sobie, aby w kolejnych latach takich okazji do radości było jeszcze więcej.

The main task of the Contact Point was to facilitate Polish institutions' participation in the Culture Programme. During the last seven years, we have implemented a training programme encompassing around 100 meetings, workshops and seminars for the representatives of institutions and organizations from the field of culture, providing the participants with knowledge about the Culture Programme and other EU programmes, as well as raising their competences within the scope of creating and conducting international projects. Much interest was shown in the 2013 Academy of Perfect Project, a cycle of workshops focused on those aspects were found most challenging by the applicants. This initiative was aimed at aiding participants in the conscious development of those project elements which are significant to the application review committee, thus increasing the likelihood of grant award.

In view of the success achieved by Polish institutions, we promoted good practices, encouraging the organizations to share their knowledge and experience. These efforts resulted in several publications devoted to the practical aspects of the Programme and the co-funded projects, as well as the creation of the Polish beneficiaries' catalogue available on our website.

Moreover, the Point organized international conferences devoted to current cultural policy in Poland and Europe. Among the undertaken initiatives, the 2009 and 2010 edition of the conference Go East! and the 2013 seminar *Audience development for Creative Europe* proved to be most successful. In 2011, during Poland's presidency in EU, we hosted the *Informal Meeting* - a meeting of networks of all Contact Points from over 30 countries with representatives of the European Commission, the Ministry of Culture and National Heritage and other Polish institutions and organizations acting on the European stage.

Observing some specific calls for proposals and maintaining contact with applicants and beneficiaries, the most satisfying moments for us as the Contact Point were those when the effects of our work were visible - when we were able to help organizations find partners for their initiatives; when a concept, on which we worked together with the project manager, proved to be good enough to receive a grant; or when, in various locations in Poland and abroad, we encountered events made possible by the Programme's funding. We hope that the following years will bring even more causes for celebration.

Warsztaty w Warszawie 2011-2012 | Workshops in Warsaw 2011-2012

Szkolenie w Gdańsku 2012 | Training in Gdańsk 2012

Wystawa plenerowa 2012 | Outdoor exhibition 2012

Seminarium *Budowanie publiczności dla Kreatywnej Europy* 2013 | Seminar *Audience development for Creative Europe* 2013

Wyzwania na przyszłość – wnioski z edycji 2007-2013

Wyjątkowość Programu Kultura 2007-2013 polegała, naszym zdaniem, na jego głęboko europejskim wymiarze. Najważniejszą zasadą było to, że promował on współpracę ponadnarodową, a projekty opierały się na partnerstwie pomiędzy ludźmi i instytucjami z różnych krajów. Były to więc działania o charakterze wielonarodowym, wielokulturowym, wielojęzycznym. Taka współpraca to wielkie wyzwanie, zaś wspólne tworzenie i realizacja projektu w warunkach różnorodności geograficznej, ekonomicznej, społecznej i kulturowej to niezwykle trudny i wymagający proces. Postanowiliśmy przyjrzeć się bliżej opiniom uczestników Programu¹ i odpowiedzieć sobie na pytanie, jakie czynniki umożliwiłyby łatwiejsze i bardziej efektywne korzystanie z grantów unijnych na kulturę.

Pierwszym z wymogów Programu Kultura 2007-2013 definiowanym jako trudność był zbyt duży finansowy wkład własny. Co ciekawe, dokładnie ten sam problem jako główną przyczynę rezygnacji z ubiegania się o grant wskazywali uczestnicy poprzedniej edycji Programu Kultura 2000 działającego w latach 2000-2006. Marzeniem naszym oraz wszystkich wnioskodawców byłby mechanizm dofinansowujący wkład własny w stopniu znacznie większym niż mogła to czynić Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego². Pamiętajmy jednak, że dodatkowe pieniądze na zapewnienie wkładu własnego można było zdobyć także np. od sponsorów, z grantów krajowych czy też innych grantów międzynarodowych, co oczywiście wymagało od organizacji kreatywności i cierpliwości.

Nawiązanie kontaktów z partnerami zagranicznymi teoretycznie nie powinno stanowić problemu dla polskich instytucji, ponieważ większość z nich już współpracuje międzynarodowo, organizując wspólne wydarzenia, realizując koprodukcje, wymiany artystów i dzieł. Polskie instytucje należą do międzynarodowych sieci i posiadają duży potencjał do działań na szeroką skalę. A jednak pozyskanie partnerów do projektu było wskazywane jako trudność. Co jeszcze może dziwić, to fakt, że Polska, mimo kilkunastoletniego doświadczenia w nawiązywaniu partnerstw międzynarodowych i pozyskiwaniu dotacji unijnych, nadal występowała najczęściej w roli współorganizatora. Może to oczywiście świadczyć o tym, że jest cenionym i chętnie pozyskiwanym partnerem. Jednak zastanawiające jest występowanie jako lider stosunkowo rzadko, jakby wciąż w obawie przed przejściem inicjatywy i ryzykiem, jakie niesie ze sobą koordynowanie dużych przedsięwzięć.

Problemem w pełnym dostępie do tego typu programów jest także brak zasobów ludzkich i pewnych praktycznych umiejętności. Instytucje, które są zbyt bierne w poszukiwaniu partnerów zagranicznych i nawiązywaniu trwałej współpracy, nie będą w stanie wykorzystać ogromnego potencjału, jakim dysponują. Muszą też odważniej podchodzić do aplikowania o fundusze unijne, nawet jeśli dotychczas tego nie robiły. Tylko w ten sposób mogą nabyć doświadczenie niezbędne do pozyskiwania takich środków.

A formalności? Mimo już prawie dziesięcioletniej obecności Polski w Unii Europejskiej, nadal funkcjonuje obiegowa opinia o funduszach unijnych jako tych trudnych i dostępnych tylko dla wybranych. Nasze doświadczenie pokazuje, że wypełnienie i rozliczenie wniosku owszem jest dość skomplikowane (tym bardziej, że wymaga przeczytania dokumentów napisanych specyficznym, unijnym językiem i wypełnienia formularzy w języku obcym), a czas pomiędzy złożeniem aplikacji a podpisaniem umów zbyt długi, jednak w porównaniu z innymi konkursami Program Kultura często był dawany jako przykład programu stosunkowo łatwego. Pozytywnym aspektem było też oderwanie programu od polskich realiów (działał on identycznie we wszystkich krajach, eksperci oceniający wnioski byli międzynarodowym gronem specjalistów z danych dziedzin), co na pewno gwarantowało mu neutralność i transparentność.

Co ciekawe, w Polsce głównymi grantobiorcami były organizacje pozarządowe. Nie potwierdza to więc przeświadczenia, że był to program skierowany głównie do największych i najsilniejszych instytucji, podmiotów państwowych itp. W praktyce o przyznaniu dotacji decydował przede wszystkim dobry pomysł na projekt i strona merytoryczna aplikacji, a dopiero w drugiej kolejności sprawy formalno-finansowe.

Na zakończenie dodajmy, iż mamy świadomość, że Program Kultura 2007-2013 nie był adresowany do wszystkich polskich podmiotów i nie powinien być postrzegany jako źródło finansowania wszelkich możliwych działań kulturalnych. Jednak z pewnością był to jedyny program oferujący tak szerokie podejście do kultury europejskiej, odpowiedni dla instytucji obecnych na arenie międzynarodowej, mających wizję i strategię działania oraz chcących się rozwijać. Kierując się podobną filozofią oraz zasadami dopasowanymi do aktualnych wyzwań, przed jakimi stoi kultura europejska i sektory kreatywne, program Kreatywna Europa zaplanowany na lata 2014-2020 będzie inicjatywą promującą ambitną sztukę, zachęcającą do eksperymentowania, wymiany wiedzy i doświadczeń, pozwalającą realizować różnorodne i interdyscyplinarne pomysły, otwartą zarówno na twórców, jak i odbiorców kultury, szanującą dotychczasowe dziedzictwo, ale też śmiało patrzącą w zmieniającą się przyszłość. Trzymamy kciuki za silny polski akcent!

¹ Na podstawie badań ankietowych beneficjentów Programu Kultura prowadzonych przez Punkt Kontaktowy w okresie sierpień-wrzesień 2013 (dane niepublikowane) oraz Raportu z badania „Kultura do finansowania”, Punkt Kontaktowy ds. Kultury, Warszawa 2012 http://www.programkultura.eu/images/stories/Badanie_raport_30.11.2012_opublikowany_www.pdf [10.09.2013].

² Promesa Ministra KiDN – program, którego celem jest zwiększenie efektywności wykorzystania funduszy europejskich na rzecz rozwoju kultury poprzez zapewnienie środków na pokrycie tzw. wkładu własnego dla zadań, które ubiegają się o dofinansowanie w ramach programów europejskich.

Challenges for future – conclusions of the edition 2007-2013

We believe that the exceptional nature of the Culture Programme 2007-2013 lay in its truly European scale and its significant consequences. The key goal of the Programme was to promote international co-operation, while its projects were based on partnerships between people and institutions from various countries. Thus, the Programme's activity was of a multinational, multicultural and multilingual nature. Such cooperation constitutes a great challenge, while the co-creation and implementation of a project in geographically, economically, socially and culturally diverse conditions is a difficult and demanding process. We have decided to take a closer look at the opinions of applicants and beneficiaries¹ in order to find out which factors would make the participation in the Programme easier and more efficient.

One of the first Programme requirements, which constituted a difficulty, was the overly large required financial contribution. Interestingly enough, participants of the Programme's 2000-2006 edition also pointed to this difficulty as the main cause of their decision not to apply for a grant. Our organization and all applicants would love to see a national co-funding mechanism providing financial contribution on a greater scale than the Promesa programme of the Ministry of Culture and National Heritage². However, it should be noted that the additional funding could have been gained through sponsors, national grants or other international grants, which would of course require innovativeness and patience on the part of the organizations.

Establishing cooperation with international partners should not constitute a problem for Polish institutions, as most of them already cooperates on the international level, organising shared events, conducting co-productions and organizing exchanges of artists and works. Polish institutions belong to the international network and have great potential for large-scale operations. Despite this, obtaining partners for the project was indicated as a difficulty. Also curious is the fact that despite several years of experience in establishing international partnerships and obtaining EU grants, Poland still usually appeared as a co-organizer. Of course this may indicate that Poland is a valued and eagerly obtained partner. However, it is strange that Poland rarely acted as a leader, apparently still afraid of taking initiative and bearing the risk of coordinating large enterprises.

Full access to such programmes is still limited by the lack of human resources as well as practical skills. If the institutions are overly passive in their search for international partners and regular co-operation, they will not be able to fully use their vast potential. They must also be more confident in applying for EU funds, even if they have never done so. Only by doing so will they gain the experience necessary for obtaining the grants.

What about the formalities? Despite the fact that Poland has been a EU member for almost ten years, there is still a common belief that EU grants are difficult and destined only for a select few. Our experience shows that filling in and submitting the application is indeed quite complicated (especially since it requires reading documents written in a special EU language and filling in forms in a foreign language), while the time interval between application submission and the conclusion of contracts is excessively long. However, the Culture Programme 2007-2013 was described as a relatively easy programme compared to others. Another positive aspect was the fact that the programme was independent of the Polish system (it operated identically in all countries and the applications were reviewed by an international team of experts in a given field), which guaranteed its neutrality and transparency.

Interestingly, main beneficiaries in Poland were non-governmental institutions. This finding undermines the belief that this programme was directed mainly at the largest and most powerful institutions, public entities etc. In practice, most decisive in obtaining the funds were good concepts and essential side of the applications – formal and financial conditions were of secondary importance.

Finally, we wish to add that we are aware that the Culture Programme 2007-2013 was not addressed to all Polish entities from the field of culture and should not be treated as a funding source for all cultural activities. However, it was certainly the only programme to offer such a broad approach to European culture, one suitable for institutions which operate on the international stage, have their own vision and strategy, and are eager to develop. Bearing in mind similar philosophy and principles adjusted to current challenges the European culture and creative sectors have to face, the Creative Europe programme scheduled for the years 2014-2020 will promote ambitious art, encourage experiments and the exchange of knowledge and experience, enabling the performance of diverse and interdisciplinary concepts. The programme will be open both to the authors and the recipients of culture, respecting the cultural heritage, while boldly looking into the changing future. We wish luck to all Polish institutions!

¹ Based on surveys conducted by the Cultural Contact Point among Culture Programme beneficiaries between August and September 2013 (unpublished data) and Report from the study „Kultura do finansowania”, Cultural Contact Point, Warsaw 2012, http://www.program-kultura.eu/images/stories/Badanie_report_30.11.2012_opublikowany_www.pdf, [10.09.2013].

² Promesa – programme whose aim is to increase the efficiency of European funding for culture by providing funds to cover the so-called self-financing for projects that apply for funding under EU programmes.

KULTURA POD LUPĄ. OD OCHRONY DZIEDZICTWA ARCHITEKTONICZNEGO PO KREATYWNĄ EUROPE – KONTEKSTOWE PODSUMOWANIE PROGRAMU KULTURA 2007-2013

Joanna Sanetra-Szeliga

Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie

Koniec perspektywy finansowej 2007-2013 po raz kolejny skłania do podsumowania osiągnięć polskich operatorów kulturalnych w programach Unii Europejskiej dofinansowujących działania kulturalne. Zakończenie perspektywy finansowej to zakończenie konkursów finansowanych z programów wspólnotowych, w tym Programu Kultura (2007-2013), i funduszy strukturalnych. Warto więc przyjrzeć się, jakie projekty były realizowane i jak polskie organizacje radziły sobie w tym czasie z pozyskiwaniem środków unijnych na działania w sferze szeroko rozumianej kultury. Zamknięcie kolejnego okresu budżetowania to także okazja do przesłедzenia zmian, jakie zaszły w myśleniu o kulturze na poziomie europejskim.

Zmienia się myślenie o kulturze

W początkowej fazie integracji europejskiej próżno doszukiwać się aktywnych działań w obszarze kultury, co wydaje się zrozumiałe ze względu na polityczno-gospodarczy charakter Wspólnot Europejskich. O pierwszych, nieśmiałych próbach wprowadzenia sektora kultury w sferę zainteresowań europejskich możemy mówić dopiero od przełomu lat 70. i 80. Było to wynikiem także szerszych zmian w myśleniu o działaniach kulturalnych. To wtedy zaczęto doceniać rolę, jaką kultura może odgrywać, jako narzędzie wspomagające rozwiązywanie problemów społecznych i gospodarczych. Dało to Wspólnotom Europejskim legitymizację działań w tym sektorze. Od początku zresztą objętym zasadą subsydiarności, co zapewniało autonomię narodowych polityk w sferze kultury i zapobiegało obawom, że Bruksela może dążyć do ujednolicania polityki w skali Europy. Wspólnoty, zgodnie z pierwszym artykułem traktatowym dotyczącym kultury, art. 151 Traktatu z Maastricht (obecnie art. 167 TFUE³), mają wspierać różnorodność kulturową Europy przy równoczesnym podkreślaniu wspólnego dziedzictwa europejskiego. Nie mają jednak zastąpić państw członkowskich w kreowaniu polityki kulturalnej, a jedynie uzupełniać ich działania w wymienionych dziedzinach (pogłębiania wiedzy oraz upowszechniania kultury i historii narodów europejskich, zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim, niehandlowej wymiany kulturalnej, twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym). Zapisy tego samego artykułu zobowiązują dodatkowo Wspólnoty (a obecnie UE) do uwzględniania aspektów kulturalnych w innych swoich działaniach, czego konsekwencją jest możliwość dofinansowania różnorodnych działań kulturalnych nie tylko w ramach programów specjalnie dedykowanych kulturze (np. Program Kultura 2007-2013), ale także programach związanych m.in. z nauką (np. VII Program Ramowy), edukacją (np. program „Uczenie się przez całe życie”), a nawet ochroną środowiska (Life+), nie wspominając o programach operacyjnych wdrażanych przez poszczególne państwa członkowskie przy wsparciu europejskich funduszy strukturalnych.

Przełomem na poziomie europejskim w postrzeganiu możliwości wykorzystania działań w szeroko rozumianym sektorze kultury był raport

³ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, C 326/47, 26.10.2012, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:0047:0200:PL:PDF>, [18.10.2013].

A CLOSE LOOK AT CULTURE. FROM THE PROTECTION OF ARCHITECTURAL HERITAGE TO CREATIVE EUROPE – CONTEXTUAL SUMMARY OF THE CULTURE PROGRAMME 2007-2013

Joanna Sanetra-Szeliga

International Cultural Centre in Cracow

The end of the financial perspective 2007-2013 is yet another opportunity to summarize the achievements of Polish cultural operators in EU funding programmes for cultural activities. The end of the financial perspective marks the end of EC funding competitions, including the Culture Programme (2007-2013) and structural funds. It is interesting to see how the projects were implemented and how Polish organizations fared in terms of obtaining EU funds for activities in the broadly understood field of culture. The conclusion of another budget period is also an opportunity to trace the changes in thinking about culture at the European level.

Changing view about culture

At the initial stage of European integration there were no active initiatives in the field of culture, which is not surprising given the political-economic nature of the European Communities. The first, small steps toward the introduction of culture into Europe's field of interest can be traced to the late 70s/early 80s. These attempts were the consequence of broader changes in thinking about cultural activities. It is then that culture's role as a tool in solving social and economic issues began to be recognized. This led to the legitimization of cultural activities in the European Communities. The field of culture was, from the very beginning, subject to the principle of subsidiarity, which provided the member states with autonomy in terms of national culture policy and allayed the fears that Brussels may seek to unify the policy at the European level. According to Article 151 of the TUE concerning culture (currently Article 167 of the TFUE³), Communities should support Europe's cultural diversity while emphasizing the common European heritage. However, the Communities must not replace member states in the development of cultural policy; rather, they should supplement the member states' actions in these fields (expanding knowledge and spreading the culture and history of European nations, maintaining and protecting European cultural heritage, non-commercial cultural exchange, artistic and literary creativity, including the audiovisual field). The Article also obliges Communities (and currently the EU) to take account of cultural aspects in its other activities, which paves the way to the co-funding of diverse cultural initiatives, not only as part of dedicated cultural programmes (e.g. Culture 2007-2013), but also programmes connected with fields such as science (e.g. 7th Framework Programme), education (e.g. Lifelong Learning Programme) and even environment protection (Life+), not to mention operational programmes implemented by various member states with the support of EU structural funds.

The perception of the potential of cultural activities at the European level was greatly influenced by the report *The Economy of Culture in Europe* prepared by the consulting company Kern European Affairs (KEA) and commissioned by the European Commission⁴.

³ *The Treaty on the Functioning of the European Union*, C 326/47, 26.10.2012, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:0047:0200:EN:PDF>, [18.10.2013].

⁴ *The Economy of Culture in Europe. Study prepared for the European Commission. (Directorate General for the Education and Culture, KEA, October 2006, http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc873_en.htm, [18.10.2013].*

⁴ *The Economy of Culture in Europe. Study prepared for the European Commission.* Directorate General for the Education and Culture, KEA, October 2006, http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc873_en.htm, [18.10.2013].

⁵ Rozporządzenie nr 1080/2006 Europejskiego Parlamentu i Rady z dn. 5 lipca 2006 dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające Rozporządzenie nr 1783/1999 dot. EFRR, Dz. U. L 210/25.

⁶ Protokół dodatkowy do Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między RP z jednej strony a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z drugiej w dniu 31 grudnia 1996 roku.

⁷ Udziałowi polskich operatorów w tych programach poświęcono publikację *Europa szansa dla kultury. Polskie organizacje kulturalne w programach Unii Europejskiej*, A. Etmanowicz, J. Sanetra (opr.), Warszawa 2003.

⁸ Decyzja nr 508/2000/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 lutego 2000 roku ustanawiająca Program Kultura 2000.

⁹ UE prowadzi dwie odrębne, rządzące się innymi zasadami polityki – politykę w sferze kultury oraz wyłączonej z niej politykę audiowizualną. Wyodrębnienie działań UE w zakresie audiowizualnym z szeroko rozumianej problematyki kulturalnej wynika z faktu, że sfera mediów traktowana jest nie tylko jako działalność kulturalna, ale w pierwszym rzędzie jako usługa. Natomiast produkty i usługi medialne to nie wyłącznie dobra o charakterze kulturalnym, ale też ekonomicznym.

¹⁰ Komunikat Komisji. *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Bruksela 3.3.2010, KOM(2010) 2020, wersja ostateczna.

przygotowany przez firmę konsultingową Kern European Affairs (KEA) na zlecenie Komisji Europejskiej pt. *Ekonomika kultury w Europie (The Economy of Culture in Europe)*⁴. Wzięto w nim pod uwagę nie tylko tradycyjne dziedziny kultury (sztuki wizualne, performatywne i dziedzictwo kulturowe), ale także przemysły kultury (film, telewizja, radio, gra komputerowa, muzyka, książka i prasa) oraz sektor kreatywny (projektowanie, architektura, reklama). Wyniki badań pokazują, że kultura i sektor kreatywny odgrywają istotną rolę w gospodarce UE. Przykładowo, obroty w tych sektorach w 2003 roku były 2,5 razy większe niż w przemyśle motoryzacyjnym i w przemyśle nowych technologii. Średnia wartość dodana sektora do PKB UE wyniosła 2,6% (2003) – więcej niż w sektorze nieruchomości, przemyśle chemicznym i przemyśle tekstylnym. Przejawem zrozumienia wagi sektora kultury jako narzędzia prorozwojowego były np. regulacje Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013, w którym uwzględniono projekty inwestycji w kulturę, tj. ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego oraz rozwój infrastruktury kulturalnej, wspierające rozwój społeczno-gospodarczy, zrównoważoną turystykę i wzrost atrakcyjności regionu, jak również stanowiące wsparcie dla doskonalenia usług kulturalnych o wysokiej wartości dodanej⁵. Umożliwiło to konstruowanie w państwach członkowskich programów operacyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, w których sektorowi kultury poświęcone były wyodrębnione priorytety i działania (niekoniecznie w połączeniu z innymi działaniami, jak np. z turystyką, co było niezbędne w latach poprzedzających).

Ewolucja myślenia o kulturze jest także widoczna w programach wspólnotowych dedykowanych działaniom sektora kultury (do tej pory traktowanego odrębnie od sektora audiowizualnego!). Pierwszy program, który został stworzony na poziomie europejskim, dotyczył dziedzictwa i był nim Program Ochrony Dziedzictwa Architektonicznego. Zainteresowanie, jakie wywołał, przekuło się na powstanie w latach 90. XX wieku trzech programów sektorowych: poświęconego książce i czytelnictwu Programu Ariane, dedykowanemu sztukom wizualnym i performatywnym Programu Kaleidoscope oraz przeznaczonemu do ochrony i konserwacji dziedzictwa Programu Raphael. Polscy operatorzy kulturalni korzystali ze wszystkich tych programów – w pierwszym jako partnerzy, a po ratyfikacji stosownych dokumentów⁶ także jako liderzy i współorganizatorzy projektów zagranicznych⁷. Wspólną cechą tych programów było ukierunkowanie na wspieranie współpracy międzynarodowej. Kolejny program – Program Ramowy Kultura 2000 funkcjonujący w latach 2000-2006 – wśród celów wymieniał (na siódmym miejscu) *uwzględnienie roli kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym*⁸. Aby uprościć formułę następnego programu (Kultura 2007-2013), zrezygnowano z odniesień do kwestii rozwoju, co nie oznacza, że projekty nie mogły również i takich zadań realizować. Obecnie czekamy na kolejną odsłonę programu wspólnotowego dla szeroko rozumianej kultury. Będzie nią Program Kreatywna Europa łączący w sobie zasięg dotychczasowego Programu Kultura i programów wspierających sektor audiowizualny – Media i Media Mundus. Połączenie w jeden program dwóch do tej pory odrębnie traktowanych dziedzin⁹ to bezprecedensowe posunięcie świadczące, z jednej strony, o dużo bardziej interdyscyplinarnym podejściu do projektów kulturalnych, a z drugiej – o świadomości wagi przemysłów kultury i kreatywnych (do których m.in. należy kino i produkcja filmowa). Program ma w istotny sposób wpłynąć na poprawę sytuacji tych sektorów w Europie. Bezpośrednie uwzględnienie tych ostatnich stanowi pewną nowość w podejściu UE – pokazuje, że bierze się pod uwagę rolę kultury w tworzeniu miejsc pracy i stymulacji wzrostu gospodarczego w Europie, co z kolei jest zgodne z zasadami strategii Europa 2020. Strategia proponuje wizję społecznej gospodarki rynkowej dla Europy XXI wieku i wyznacza następujące priorytety: *rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną*¹⁰. Liczne badania pokazują, że sektor kultury może w znaczący sposób przyczynić się do realizacji tych wyzwań.

Tabela 1 (patrz str. 20) prezentuje wykorzystanie unijnych środków na kulturę przez polskich operatorów kulturalnych od pierwszego programu wspólnotowego na rzecz kultury po wybrane finansowanie z funduszy strukturalnych. Widać, że organizacje i instytucje w Polsce coraz lepiej potrafią realizować projekty współpracy, ale także korzystać z prorozwojowych programów finansowanych z funduszy strukturalnych. Daje to nadzieję, że program Kreatywna Europa zostanie umiejętnie wykorzystany przez polskie organizacje i instytucje sektora kultury i kreatywnego.

Unijna Kultura

W latach 2007-2013 podstawowym europejskim narzędziem wspierania działań kulturalnych był Program Kultura. Powstał on jako kontynuacja Programu Ramowego Kultura 2000 (2000-2006) i dofinansowywał przedsięwzięcia kulturalne realizowane na poziomie europejskim,

The report took account of traditional fields of culture (visual and performance arts and cultural heritage), as well as cultural industries (cinema, television, radio computer games, music, books and the press) and the creative industry (design, architecture, advertisements). The results of the study show that culture and the creative industry serve an important role in the EU economy. For instance, turnovers in these sectors were 2.5 times larger than in the motor and high-tech industry in 2003. The culture sector's average value added to EU's GDP was 2.6% (2003) – more than in the real estate industry, chemical industry and textile industry. The comprehension of the importance of culture as a pro-development tool manifested itself in the European Regional Development Fund's regulations for the years 2007-2013, which included investments in culture, i.e. the protection and promotion of cultural heritage and the development of cultural infrastructure, supporting social and economic development, sustained tourism and improvement of the attractiveness of the region, as well as the development of cultural services with high value added⁵. These regulations allowed member states to prepare operational programmes funded with EU structural funds, which prioritized cultural activities (not necessarily in connection with other activities, e.g. tourism, which was a requirement in the previous years).

The evolution of views on culture is also evident in the community programmes dedicated to the field of culture (until now treated as separate from the audiovisual field!). The first programme created on the European level concerned heritage and was titled the Programme for the Protection of Architectural Heritage. As a result of the interest it attracted, three programmes were created in the 1990s: the Ariane Programme dedicated to books and reading, the Kaleidoscope Programme dedicated to the visual and performance arts and the Raphael Programme dedicated to the protection and conservation of heritage. Polish cultural operators participated in all the above-mentioned programmes, initially as partners and, following the ratification of proper documents⁶ also as leaders and co-organizers of international projects⁷. All the programmes were focused on supporting international co-operation. Another programme, the Framework Programme Culture 2000, operating in the years 2000-2006, had among its goals (number seven on the list) "taking account of culture's role in the social and economic development"⁸. Although the next programme (Culture 2007-2013) was simplified, excluding the notion of development, projects could still implement development-related goals. Currently we are waiting for the next edition of the community programme concerning broadly understood culture. Titled Creative Europe, the programme will combine the range of the previous cultural programme, Culture, and programmes supporting the audiovisual field – Media and Media Mundus. The combination of these two fields, treated until now as separate⁹, is an unprecedented move illustrating, on the one hand, a much more interdisciplinary approach to cultural projects and, on the other hand, an awareness of the importance of the cultural and creative industries (including, among others, the cinema and film production). The programme will greatly improve the situation of these fields in Europe. The direct involvement of the above-mentioned industries is the sign of a new approach in EU taking account of culture's role in the creation of jobs and stimulation of economic growth in Europe, which is compliant with the principles of the Europe 2020 strategy. The strategy proposes a vision of the market economy for 21st century Europe and sets the following priorities: *smart growth: developing an economy based on knowledge and innovation; sustainable growth: promoting a more resource efficient, greener and more competitive economy; inclusive growth: fostering a high-employment economy delivering social and territorial cohesion*¹⁰. Numerous studies show that culture can greatly aid the performance of those tasks.

Table 1 (page 20) presents the use of EU's culture funds by Polish cultural operators, from the first community culture programme to funding from selected structural funds. One can see that Polish organizations and institutions are more and more skilled at implementing cooperation projects as well as using pro-developmental programmes financed by structural funds. In view of the above, it is likely that cultural and creative institutions and organizations in Poland will make good use of the Creative Europe programme.

EU Culture

In the years 2007-2013 the Culture Programme was EU's main tool for promoting cultural activities. The programme was created as a continuation of the Framework Programme Culture 2000 (2000-2006). It provided funding to cultural enterprises on the European level

⁵ Regulation No 1080/2006 of the European Parliament and the Council of 5 July 2006 on the European Regional Development Fund and repealing Regulation No 1783/1999 on ERDF, Official Journal L 210/25.

⁶ Additional protocol to the Europe Agreement establishing an association between the Republic of Poland and the European Communities and their member states of 31 December 1996.

⁷ The participation of Polish operators in these programmes was described in the publication *Europa szansa dla kultury. Polskie organizacje kulturalne w programach Unii Europejskiej*, A. Etmanowicz, J. Sanetra (compilation), Warsaw 2003.

⁸ Decision No 508/2000/EC of the European Parliament and the Council of 14 February 2000 establishing the Culture 2000 Programme.

⁹ EU operates under two separate policies governed by different principles – cultural policy and audiovisual policy which is excluded from the first. EU's separation of activities in the audiovisual field from the broadly understood field of culture arises from the fact that the media is treated not only as the domain of cultural activity but, first and foremost, as a field of services. However, media products and services are significant for economy as well as culture.

¹⁰ Communication from the Commission. Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, Brussels 3.3.2010, COM(2010) 2020 final.

Tabela 1. Udział polskich instytucji i organizacji w projektach kulturalnych wspieranych ze środków europejskich

Program	Liczba projektów z udziałem Polski (jako lidera projektu lub współorganizatora)
Program Ochrony Dziedzictwa Architektonicznego	10
Kaleidoscope	21
Raphael	3
Kultura 2000	199
Kultura 2007-2013	203 ¹¹
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (2004-2006) – działanie 1.4 „Rozwój turystyki i kultury”	94
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – priorytet XI „Kultura i dziedzictwo kulturowe”	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych operatorów poszczególnych programów

specyficzne organizacje (głównie europejskie sieci współpracy), a także przyznawał nagrody i tytuły w dziedzinie kultury europejskiej.

Wnioski aplikacyjne w Programie mogły składać instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które swoje działania opierały na szeroko rozumianej kulturze i chciały współpracować z partnerami zagranicznymi. Wysokość grantów wahała się od 2 tys. euro jednorazowej dotacji do aż pół miliona euro rocznie (projekty nawet pięcioletnie!). Program został podzielony na trzy obszary, z których pierwszy, ukierunkowany na wspieranie działań kulturalnych, był najobszerniejszy pod względem merytorycznym i dzięki przeznaczeniu nań ponad trzech czwartych budżetu Programu, w najszybszy sposób wpłynął na realizację projektów współpracy w Europie. W jego ramach realizowano:

- wieloletnie projekty współpracy (obszar 1.1);
- projekty krótkoterminowe (obszar 1.2.1);
- projekty tłumaczeniowe (obszar 1.2.2);
- festiwale europejskie (1.3.6);
- projekty współpracy z państwami trzecimi (1.3.5);
- nagrody UE (w dziedzinie dziedzictwa kulturowego, współczesnej muzyki popularnej, architektury współczesnej i literatury);
- działania specjalne, do których zaliczano Nagrodę im. Meliny Mercouri przekazywaną miastom, którym przyznano tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w danym roku.

W ramach drugiego obszaru Programu wspierani byli operatorzy kulturalni działający na poziomie europejskim. Organizacje, które chciały ubiegać się o wsparcie, musiały udowodnić europejski wymiar swoich działań poprzez zaprezentowanie wpływu, jaki ich praca ma na sektor kultury w co najmniej siedmiu państwach UE lub w ogóle na poziomie unijnym. Granty przyznawane w ramach tego obszaru miały szczególny charakter – nie było to wsparcie dla konkretnych projektów kulturalnych (jak np. realizacja wystawy, konferencji czy festiwalu), ale dofinansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania danej organizacji w ramach tzw. grantu operacyjnego. Dofinansowywane były tu europejskie sieci współpracy (np. Culture Action Europe, Europa Nostra), platformy (np. Platform for Intercultural Europe) oraz organizacje pełniące rolę ambasadorów europejskiej kultury (np. European Union Baroque Orchestra, International Foundation Manifesta).

Ostatni obszar Programu miał wspierać badanie oraz gromadzenie i rozpowszechnianie informacji i działań maksymalizujących oddziaływanie projektów w dziedzinie współpracy kulturalnej. Z budżetu tego właśnie obszaru finansowane były działania Punktów Kontaktowych pomagających potencjalnym beneficjentom ubiegać się o środki z Programu, a także konkursy grantowe na projekty współpracy pomiędzy organizacjami analizującymi kwestie związane z europejską polityką kulturalną.

¹¹ Dane pochodzą z zestawień przygotowanych przez Punkt Kontaktowy ds. Kultury, dokonanych na podstawie danych Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego. Ze względu na brak danych o liczbie projektów z udziałem polskich organizacji jako współorganizatorów projektów w pierwszym roku funkcjonowania programu (2007), ich liczba została oszacowana na podstawie średniej z pozostałych lat i dodana do ogólnej liczby projektów realizowanych w latach następnych (2008-2013).

Table 1. Participation of Polish institution and organizations in EU-funded cultural projects

Programme	Number of projects with Poland's participation (as project leader or co-organizer)
Programme for the Protection of Architectural Heritage	10
Kaleidoscope	21
Raphael	3
Culture 2000	199
Culture 2007–2013	203 ¹¹
The Integrated Regional Development Programme (2004-2006) – activity 1.4 "Development of tourism and culture"	94
The Operational Programme Infrastructure and Environment – priority XI "Culture and cultural heritage"	64

Source: own study based on the data of all programme operators

and certain organizations (mainly European cooperation networks), as well as granted awards and titles in the field of European culture. The Programme admitted applications from public institutions and non-governmental organizations which based their operation in broadly understood culture and wished to conduct international cultural projects. The allocated grants ranged from single EUR 2000 grants to as much as EUR 500 000 annually (projects could last up to five years!). The programme was divided into three strands, of which the first, directed at promoting cultural activities, was the largest and, thanks to a budget of over three quarters of the Programme's total budget, made the largest impact on cooperation projects in Europe. The strand included:

- multi-annual cooperation projects (strand 1.1),
- cooperation measures (strand 1.2.1),
- translation projects (strand 1.2.2),
- European festivals (1.3.6),
- projects of cooperation with third countries (1.3.5),
- EU awards (in the field of cultural heritage, contemporary popular music, contemporary architecture and literature),
- special activities, including the Melina Mercouri Prize awarded to cities which received the title of European Capital of Culture in a given year.

The second strand of the Programme supported cultural operators working at the European level. In order to apply for support, the organizations were required to prove the European scale of their activities by presenting the influence of their work on the culture sector in at least seven EU member states or generally throughout EU. Grants in this strand were not awarded to specific cultural projects (i.e. the organization of an exhibition, conference or festival) – instead, they constituted operating grants which served to co-finance the operating costs of a given organization. The grants were awarded to European cooperation networks (e.g. Culture Action Europe, Europa Nostra), platforms (e.g. Platform for Intercultural Europe) and organizations serving as the ambassadors of European culture (e.g. European Union Baroque Orchestra, International Foundation Manifesta).

The last strand of the Programme supported research and the collection and distribution of information and actions maximizing the impact of projects in the field of cultural cooperation. It is this strand that co-funded the Contact Points' activities aimed at helping potential beneficiaries in applying for funding under the Programme, and grant competitions for projects of cooperation between organizations studying matters connected with the European culture policy.

¹¹ The data comes from reports prepared by the Cultural Contact Point based on data provided by the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. Due to the lack of data concerning the number of projects co-organized by Polish organizations in the first year of the programme (2007), the number was estimated based on the average number from the other years and added to the total number of projects implemented in the following years (2008-2013).

Statystycznie rzecz ujmując...

Przyjrzyjmy się teraz wybranym danym statystycznym dotyczącym implementacji Programu¹². W ciągu siedmiu lat funkcjonowania do Programu zgłoszono około 5500 propozycji projektów (dane szacunkowe wynikające z braku dokładnych danych za lata 2007 i 2008), z czego dofinansowano 1563 przedsięwzięcia na łączną sumę grantów bliską 300 mln euro. Średnio statystycznie każdy projekt otrzymywał wsparcie w wysokości 54 545 euro, które dzielone było pomiędzy średnio sześciu współorganizatorów projektu. (Wykres 1)

Najwięcej grantów zostało przyznanych w obszarze dysponującym największym budżetem – w obszarze 1.2.1 dofinansowującym projekty krótkoterminowe. 699 projektów otrzymało wsparcie Komisji Europejskiej. Granty wahały się pomiędzy 50 tys. do 200 tys. euro i były przyznawane na maksymalnie dwa lata. Niewiele mniej, bo 618, przyznano grantów tłumaczeniowych (obszar 1.2.2). Projekty wieloletnie (obszar 1.1), mogące trwać do pięciu lat i być dofinansowane grantem od 200 tys. do 500 tys. euro rocznie, zostały wsparte w liczbie 78 przedsięwzięć. Najwyższa średnia wartość grantów charakteryzowała właśnie wieloletnie projekty współpracy. Tam też padł rekord dotyczący wartości przyznanego grantu – 2,5 mln euro. (Wykres 2)

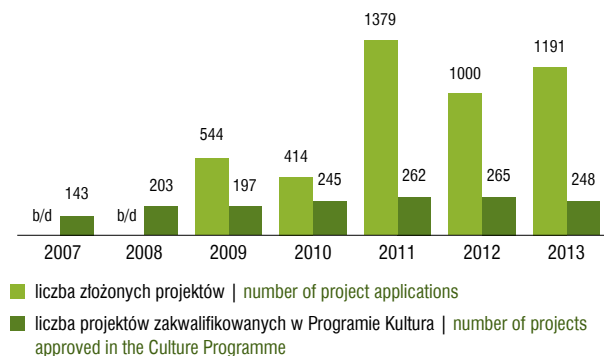
Największa liczba wniosków aplikacyjnych napłynęła z Włoch, Francji, Niemiec, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Słowenii (z każdego państwa powyżej 200 aplikacji). Absolutnym liderem tego rankingu były Włochy – 660 złożonych propozycji projektów. Z tych pięciu wymienionych państw pochodzi (tzn. liderem składającym wniosek o grant jest operator kulturalny z danego kraju) także najwięcej projektów, które decyzją ekspertów otrzymały dofinansowanie – 113 projektów było prowadzonych przez lidera z Francji, 94 przez lidera z Włoch, 92 z Niemiec, 79 ze Słowenii, 76 z Wielkiej Brytanii i 62 z Hiszpanii. Warto zwrócić uwagę na wysoką liczbę projektów realizowanych przez reprezentantów małej Słowenii! Swoją pozycję zawdzięczają aż 52 dofinansowanym projektom z obszaru 1.2.2 (tłumaczenia literackie). Przy okazji warto dodać, że jeśli chodzi o projekty tłumaczeniowe to liderami rankingu są organizacje z tzw. nowych państw członkowskich – z Bułgarią (64 projekty) na czele.

Porównanie liczby złożonych projektów z tymi wnioskami, które uzyskały dofinansowanie, pokazuje jednak, że ilość niekoniecznie przekłada się na jakość (porównaj wykres 3). Największą skutecznością w dziedzinie pozyskiwania grantów wykazały się organizacje z Bułgarii, Norwegii i Holandii (nie z pięciu ww. państw!). Granty z Programu Kultura otrzymało 42-45% projektów złożonych przez nich jako liderów.

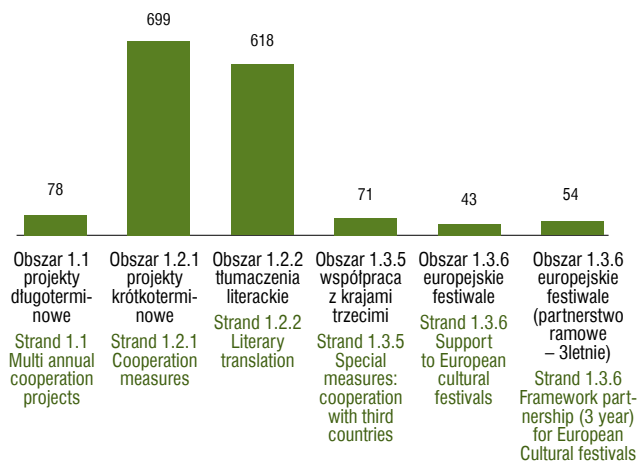
Jak już wspomniano, w Programie Kultura wnioski aplikacyjne o wsparcie projektów składać mogli operatorzy kulturalni z państw UE, państw kandydujących i z państw trzecich (w szczególnych przypadkach). Wykresy 4 i 5 pokazują geograficzne rozłożenie składanych aplikacji i dofinansowanych projektów. Pokazuje ono, że wzrost zainteresowania programem zarówno w państwach tzw. starej Europy, jak i w nowych państwach

¹²Wszystkie dane dotyczące Programu Kultura w niniejszym artykule pochodzą z zestawień przygotowanych przez Punkt Kontaktowy ds. Kultury, dokonanych na podstawie danych Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego. Zwraca się uwagę na niekompletność danych za pierwszy rok funkcjonowania Programu. W celu urealnienia danych w niniejszym tekście dokonano szacunków na podstawie wyników za inne lata (średnia). Dane dostarczone przez Agencję dotyczą obszarów: 1.1., 1.2.1, 1.2.2, 1.3.5, 1.3.6, 2, 3.2., http://eacea.ec.europa.eu/culture/results_compedia/results_en.php [18.10.2013].

Wykres 1. Projekty złożone oraz zakwalifikowane |
Chart 1. Projects submitted and approved

Wykres 2. Projekty zakwalifikowane z podziałem na obszary |
Chart 2. Projects approved, divided according to strands

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury (brak danych dotyczących liczby złożonych wniosków za lata 2007-2008, oraz niepełne dane dotyczące liczby złożonych wniosków w 2010 r.) | Source: study by the Cultural Contact Point (lack of data concerning the number of applications submitted in the years 2007-2008 and incomplete data concerning the number of applications submitted in 2010)

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

A look at statistics

Now let us analyse selected statistics regarding the implementation of the Programme¹². In the seven years of the Programme's operation, about 5 500 project applications were filed (estimated due – lack of data for the years 2007 and 2008), of which 1563 received grants for a total sum of almost EUR 300 million. Each project received an average of EUR 54 545 which was divided between an average of six co-organizers.

The largest number of grants was awarded in the strand with the biggest budget for projects selected in the grant competition – strand 1.2.1 which co-funded short-term projects. 699 projects received the support of the European Commission, each grant covering around half of the total project budget. The grants oscillated between EUR 50 000 and EUR 200 000 and were awarded for a maximum of 2 years. The number of translation grants (strand 1.2.2) was only marginally smaller – 618. Among multi-annual projects (strand 1.1), which lasted up to 5 years and could receive a grant of 200 to 500 thousand euros per year, 78 were supported. Indeed, multi-annual cooperation projects received the largest average value of grants. It is also in this strand that the record 2.5 million euro grant was awarded.

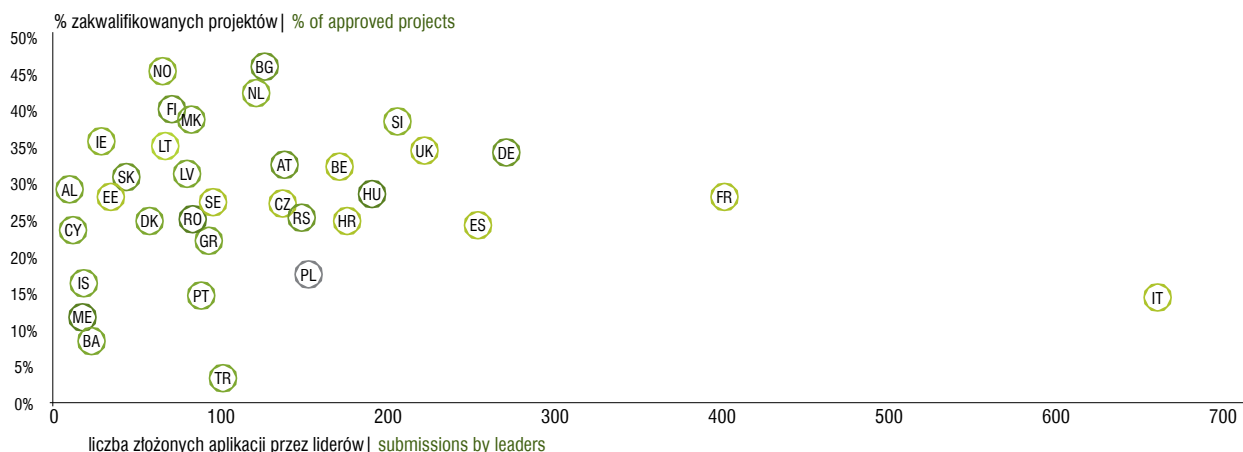
The largest number of applications came from Italy, France, Germany, Spain, UK and Slovenia (over 200 applications from each country). With 660 project applications submitted, the Italians were at the very top of the ranking. Moreover, the five above-mentioned countries reported the highest number of approved projects (i.e. the leader submitting the grant application was a cultural operator from a given country) – 113 projects were led by operators from France, 94 by operators from Italy, 92 by operators from Germany, 79 by operators from Slovenia, 76 by operators from UK and 62 by operators from Spain. It is interesting to note the high number of projects implemented by representatives of the small country of Slovenia! It earned its place in the ranking thanks to 52 co-financed projects from the strand 1.2.2 (literary translation). One should add that organizations from recent member states, with Bulgaria (64 projects) at the top, are leaders in terms of the number of translation projects.

However, comparison of the number of submitted projects with those which received funding shows that quantity is not the synonym for quality (cf. Chart 3). Bulgaria, Norway and Netherlands (not listed among the above-mentioned five countries) showed the highest efficiency in obtaining grants. 42-45% projects submitted by them in the role of leaders received grants under the Culture Programme.

As mentioned before, project applications in the Culture Programme could be submitted by cultural operators from EU member states, candidate countries and third countries (in special cases). Charts 4 and 5 present the geographical distribution of submitted applications and co-funded projects. According to the charts, interest in the Programme was very similar among countries of the so-called “old Europe”, new

¹² All the data concerning the Culture Programme used in this article comes from reports prepared by the Cultural Contact Point based on data provided by the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. Please note that data concerning the first year of the Programme is incomplete. In order to reflect the real values, the missing data was estimated based on results from other years (average value). The data supplied by the Agency concerns the following strands: 1.1., 1.2.1, 1.2.2, 1.3.5, 1.3.6, 2, 3.2., http://eacea.ec.europa.eu/culture/results_compensia/results_en.php, [18.10.2013].

Wykres 3. Skuteczność w pozyskiwaniu grantów w poszczególnych krajach w latach 2009-2013 (stosunek liczby projektów złożonych w porównaniu z odsetkiem uzyskanych grantów w ramach działań 1.1, 1.2.1, 1.3.5) | Chart 3. Various countries' efficiency in obtaining grants in the years 2009-2013 (the ratio of projects submitted to the percentage of grants obtained in the strands 1.1, 1.2.1, 1.3.5)

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

członkowskich oraz państwach kandydujących do struktur unijnych, był wszędzie bardzo podobny. Fakt, że najwięcej wniosków do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego spłynęło ze starych państw członkowskich wynika z większej zamożności tych państw, ale przede wszystkim z tego, że w tej grupie znajdowała się największa liczba państw biorących udział w Programie.

Kultura w polskiej perspektywie (2007-2013)

W okresie budżetowania UE, tzw. perspektywie finansowej, na lata 2007-2013 stworzono szeroki wachlarz możliwości wspierania kultury. Z jednej strony, kulturę dofinansowywano poprzez tzw. Wspólnotowe Ramy Wsparcia i fundusze strukturalne (tu zakres projektów kulturalnych był determinowany przez poszczególne państwa członkowskie, które określały i negocjowały z Komisją Europejską priorytety uwzględniające prorozwojowe projekty kulturalne). Z drugiej strony, wsparcia można było szukać w ramach programów wspólnotowych – głównie przez wspomniany powyżej Program Kultura. Współfinansowanie specyficznych projektów o charakterze kulturalnym umożliwiały także m.in. programy „Europa dla Obywateli”, „Uczenie się przez całe życie” czy „Młodzież w działaniu”.

¹³ Zestawienie możliwości finansowania projektów kulturalnych w perspektywie finansowej 2007-2013 prezentuje publikacja *Finansowanie kultury 2007-2013*, przygotowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, http://www.mkidn.gov.pl/media/docs/Finansowanie_kultury-2007-13.pdf [30.09.2013].

Dzięki funduszom europejskim dystrybuowanym przez programy operacyjne możliwa była m.in. **poprawa standardu infrastruktury kulturalnej**, w tym nie tylko remont i odnowa istniejących obiektów, ale także wybudowanie nowych. Sam Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” dofinansował 64 projekty. Wśród licznych przedsięwzięć można wymienić m.in. budowę Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu, rozbudowę Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, budowę siedziby Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego w Gdańsku, a także rewitalizację zespołu pałacowo-parkowego w Koszęcinie i budowę nowoczesnego obiektu dydaktyczno-kulturalnego Zespołu Szkół Plastycznych w Częstochowie.

Kultura w infrastrukturze i środowisku

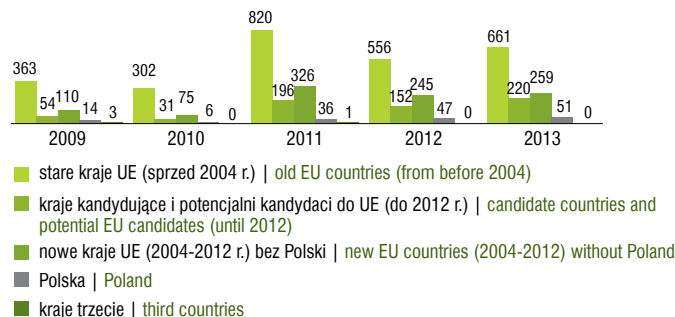
Podstawowym programem, który miał służyć sektorowi kultury był Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”. Jego celem było podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej poprawie stanu środowiska, ochronie zdrowia oraz zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Projekty z dziedziny kultury mogły być realizowane głównie w ramach priorytetu XI „Kultura i dziedzictwo kulturowe”, którego podstawowym założeniem było *wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski*. Priorytet został podzielony na trzy działania, w ramach których możliwe było przedkładanie projektów dotyczących:

- ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym (działanie 11.1);
- poprawy stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenia dostępu do kultury (działanie 11.2);
- rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego (działanie 11.3).

Priorytet umożliwiał realizację projektów związanych z modernizacją, budową, rozbudową i adaptacją do nowych celów infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego oraz projektów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim i światowym (w szczególności obiektów i miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO oraz obiektów uznanych przez Prezydenta RP za pomniki historii).

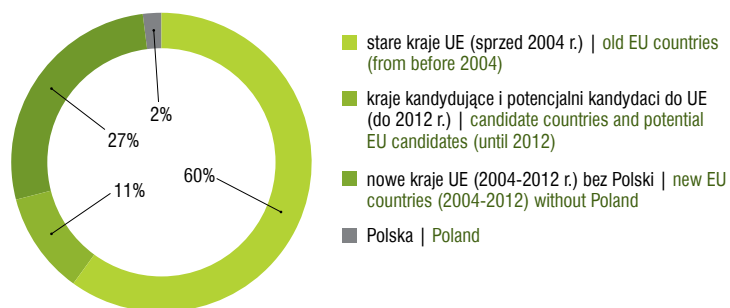
Możliwości realizacji projektów dotyczących szeroko rozumianej kultury oferowały także inne programy: Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Rozwój Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa oraz nadbrzeżnych obszarów rybackich”. Oprócz programów centralnych we wszystkich województwach powstały programy regionalne, z których każdy zakładał możliwości dofinansowania projektów (głównie infrastrukturalnych, ale także miękkich, często związanych z edukacją albo promocją regionu) opartych na kulturze¹³.

Wykres 4. Projekty złożone w latach 2009-2013 z podziałem na kraje/regiony |
Chart 4. Projects submitted in 2009-2013 by countries /regions

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

Wykres 5. Projekty zakwalifikowane z podziałem na kraj pochodzenia lidera |
Chart 5. Number of projects approved by leaders' countries

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

Frameworks and structural funds (here the scope of cultural products was determined by each member state which could specify, and negotiate with the European Commission, the priorities for pro-developmental cultural projects). On the other hand, support was provided by the community programmes – mainly the aforementioned Culture Programme. Co-funding of various cultural projects was also possible through programmes such as the Europe for Citizens Programme, the Lifelong Learning Programme and Youth in Action Programme.

Culture in the infrastructure and environment

The main programme designed to support the culture sector was the Operational Programme “Infrastructure and Environment”. Its purpose was to increase the investment attractiveness of Poland and its regions through the development of technical infrastructure and the improvement of the environment, protection of health, maintenance of cultural identity and the development of territorial cohesion. Cultural projects could be implemented mainly under priority 11 *Culture and cultural heritage whose main principle was “using the potential of culture and cultural heritage of global and European significance to increase the attractiveness of Poland*. The priority was divided into three activities allowing the submission of projects concerning:

- the protection and conservation of cultural heritage of supra-regional importance (activity 11.1),
- the improvement of cultural infrastructure of supra-regional importance and increasing access to culture (activity 11.2)
- the development of artistic education infrastructure (activity 11.3).

The priority enabled the implementation of projects connected with the modernization, construction, expansion and adaptation of cultural and artistic education infrastructure, as well as projects concerning the protection of cultural heritage of European and global importance (especially objects and places from UNESCO’s List of World Heritage Sites and objects classified as historic monuments by the President of Poland).

Projects concerning broadly understood culture could be implemented also under other programmes: the Operational Programme Human Capital, Operational Programme Economic Innovation, Operational Programme Rural Development, the Operational Programme “Sustainable Development of the Fisheries Sector and Coastal Fishing Area”. Apart from the central programmes, each voivodeship launched regional programmes which provided co-funding to culture-based projects (mainly infrastructural but also involving soft activities, often connected with education or the promotion of a given region)¹³.

member states and candidate countries. The fact that the highest number of applications submitted to the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (in charge of grant competition administration) came from old member states results mainly from their high level of wealth as well as the fact that this group contained the highest number of countries participating in the Programme.

Culture viewed from Polish perspective (2007-2013)

The EU’s budget period, i.e. the financial perspective, for the years 2007-2013 offered many opportunities for supporting culture. On the one hand, culture was co-funded through so-called Community Support

¹³ Funding sources for cultural projects in the financial perspective 2007-2013 are presented in the report *Culture financing in the years 2007-2013*, prepared by the Ministry of Culture and National Heritage, http://www.mkidn.gov.pl/media/docs/Finansowanie_kultury-2007-13.pdf, [30.09.2013].

The EU funds distributed by the operational programmes enabled, among others, **the improvement of cultural infrastructure**, including the renovation and modernization of existing structures, as well as the construction of new facilities. The Operational Programme „Infrastructure and Environment” alone co-financed 64 projects. The numerous co-funded enterprises included the construction of the National Forum of Music in Wrocław, the expansion of the Raczyński Library in Poznań, the construction of the seat of the Gdańsk Shakespeare Theatre as well as the revitalization of the palace and park complex in Koszęcin and the construction of the state-of-the-art didactic and cultural facilities for the Complex of Fine Arts Schools in Częstochowa.

Współpraca w Kulturze

Aktywność polskich operatorów w Programie

Dofinansowanie ze środków europejskich pozwoliło polskim organizacjom **na poszerzenie działalności i nawiązanie kontaktów zagranicznych** poprzez udział w kolejnych odsłonach programów kulturalnych. Przykładem może być np. projekt *Pars pro toto – cultural translation in art and through artistic activities*, w ramach którego Fundacja Cracovitalia (wraz z partnerami z Włoch i Hiszpanii) pokazała, jak współcześni artyści mogą pełnić funkcję przewodnika i tłumacza znaczeń kulturowych w procesie komunikacji ponadnarodowej, tj. jak przekładać kulturę narodową na obcą i vice versa. Natomiast głównym założeniem projektu Cult Rural była promocja dziedzictwa kultury ludowej poprzez współpracę pomiędzy muzeami, instytucjami naukowymi i kultury oraz organizacjami społecznymi. Liderem projektu, do którego zaproszono przedstawicieli Grecji, Węgier, Francji i Bułgarii, było Muzeum Kresów w Lubaczowie.

Ponad dwustu polskich operatorów kulturalnych wzięło udział w projektach dofinansowywanych przez Program Kultura, w tym około 9% projektów¹⁴ było przez nich kierowanych (tzn. byli liderami projektu), a w pozostałych byli oni współorganizatorami przedsięwzięć koordynowanych przez liderów zagranicznych. Taka proporcja wydaje się całkiem zrozumiała, jeśli przyjrzymy się formule projektów w Programie – w każdym projekcie krótkoterminowym musiały wziąć udział przynajmniej trzy organizacje, w długoterminowym – sześć. Na tle innych państw biorących udział w Programie nie są to złe wyniki. W wykorzystaniu grantów na projekty krótkoterminowe Polska znalazła się na ósmym miejscu, po państwach znacznie bogatszych, takich jak Włochy, Francja Niemcy (porównaj wykres 3).

Ciekawie wypada także porównanie liczby projektów, w których brali udział operatorzy z pierwszych ośmiu państw (Wykres 6), z liczbą mieszkańców danego kraju, która może być też rodzajem pewnego przybliżenia liczby organizacji i instytucji kulturalnych w państwie. Okazuje się, że bez wątpienia najlepiej wypadłaby w tym wypadku Belgia (współczynnik¹⁵ 15,8) oraz Holandia (współczynnik 8,375). Najślabiej wypadają w zestawieniu Niemcy (jedynie 2,87). Dla Polski, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii współczynnik wynosi 3,5. Co dodatkowo pokazuje, że Polska, mimo często deklarowanych problemów (zob. poniżej), wydaje się radzić sobie w Programie na poziomie innych dużych państw członkowskich UE. W znacznie mniejszych pod względem populacji, pozostałych tzw. nowych państwach członkowskich, zestawienie wypada dość zaskakująco.

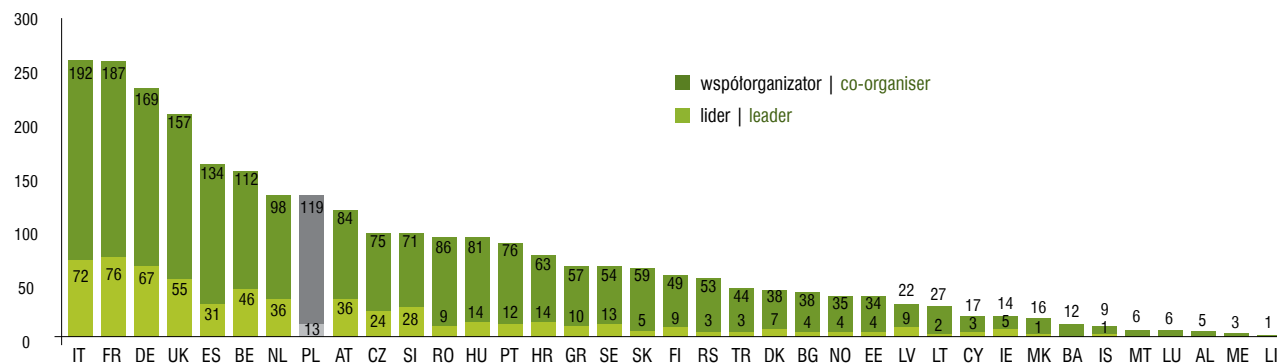
Liczba projektów *per capita* jest znacznie wyższa w Słowenii (współczynnik 48,5), Estonii (współczynnik 29,23) czy Słowacji (11,74) niż w dużych państwach członkowskich.

Przy okazji można nadmienić, że niekwestionowanym liderem niemal wszystkich statystyk w Programie są Włochy (najwięcej projektów

¹⁴ Udział w projektach obszarów 1.1, 1.2.1 i 1.3.5. Zestawienie nie obejmuje projektów tłumaczeniowych (1.2.2), gdzie zrealizowanych zostało aż 19 projektów.

¹⁵ Współczynnik = liczba projektów przypadająca na dane państwo / wielkość populacji danego państwa (w mln.).

Wykres 6. Zestawienie liczby projektów, w których operatorzy z poszczególnych krajów występują w roli lidera i współorganizatora (obszar 1.2.1) | Chart 6. Number of projects in which operators from various countries acted as leaders and co-organizers (strand 1.2.1)

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

Cultural cooperation

Polish operators' activity in the Programme

Over 200 Polish cultural operators participated in projects co-funded by the Culture Programme; they acted in the role of project leaders in around 9% of the projects¹⁴ while in others – as co-organizers of projects coordinated by international leaders. This proportion is quite understandable, given the project model employed by the Programme – each short-term project required the participation of at least three organizations, while each long-term project – six organizations. The results are not bad when compared against other participating countries. In terms of the use of grant competitions for short-term projects, Poland ranked eighth and was topped by significantly wealthier countries such as Italy, France and Germany (see Chart 3).

It is interesting to compare the number of projects involving operators from the first eight countries (Chart 6) with the population of each country, which may also serve as an approximation of the number of cultural organizations in the country. Belgium (ratio¹⁵ 15.8) and Netherlands (ratio 8.375) rank best in this comparison. The worst results were achieved by Germany (only 2.87). For Poland, UK and Spain the ratio was 3.5. This proves that despite frequently reported issues (see below), Poland appears to achieve good results in the Programme in comparison to other large EU member states. The results are quite surprising in the case of recent member states with significantly smaller populations. The number of projects per capita is much higher in Slovenia (ratio 48.5), Estonia (ratio 29.23) or Slovakia (11.74) than in large member states.

It is worth mentioning that Italy is a clear leader in almost all Programme statistics (largest number of implemented projects,

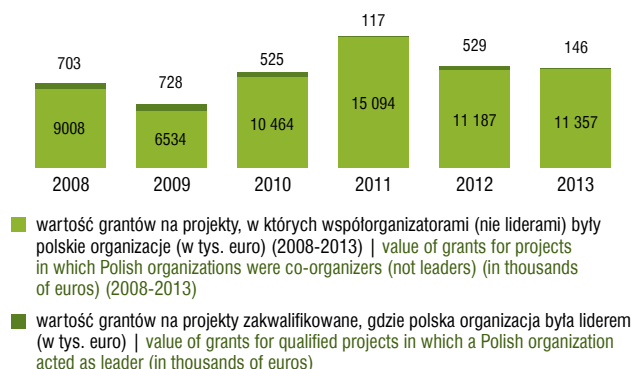
EU funds allowed Polish organizations to **expand their activity and establish international contacts** through participation in cultural programmes. This can be exemplified by the project „Pars pro toto – cultural translation in art and through artistic activities” in which the Cracovitalia Foundation (together with partners from Italy and Spain) showed how contemporary artists can serve the role of guides and translators of cultural meanings in the process of supra-national communication, i.e. how national culture can be translated to foreign culture and vice versa. The project „Cult Rural” aimed at promoting folk culture heritage through cooperation between museums, scientific and cultural institutions and social organizations. The Kresy Museum in Lubaczów is the leader of the project which also involved representatives from Greece, Hungary, France and Bulgaria.

¹⁴ Participations in projects from strands 1.1, 1.2.1 and 1.3.5. The statistics do not include the literary translation strand (1.2.2) in which as many as 19 projects were conducted.

¹⁵ Ratio = number of projects in a given country / population of the country (in millions)

Wykres 7. Wartości grantów przyznanych na projekty, gdzie polska organizacja była liderem oraz współorganizatorem (2008-2013) |

Chart 7. Value of grants awarded to projects in which Polish organizations acted as leaders and co-organizers (2008-2013)

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

Wykres 8. Liczba projektów z udziałem polskich beneficjentów |

Chart 8. Number of projects involving Polish beneficiaries

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

zrealizowanych, najwyższy współczynnik liczby projektów do wielkość populacji). Jedynie w kwestii skuteczności aplikowania o środki, mierzonej proporcją wniosków złożonych do wniosków rozpatrzonych pozytywnie, Włochy nie wypadają aż tak dobrze – skutecznie jednak nadrabiają to ogromną liczbą aplikacji.

Finanse

Kwestie finansowe zapewne determinowały kolejny wynik zestawień statystycznych. Łącznie projekty z obszaru 1, w których Polska była liderem oraz współorganizatorem, otrzymały ponad 66 mln euro. Trudno oszacować, ile z tych środków trafiło do Polski, ponieważ w każdym projekcie (prócz projektów tłumaczeniowych) udział brało kilku współorganizatorów. Nie ma niestety danych pokazujących, w jaki sposób grant został podzielony pomiędzy poszczególne organizacje w ramach jednego projektu. Można co prawda dokonać szacunku, w którym założymy, że jeśli średnio na każdy projekt z polskim udziałem przypadła grant w wysokości ok. 332 tys. euro i granty były równo podzielone pomiędzy średnio pięciu współorganizatorów projektu, to do Polski spłynęło ok. 13 mln euro. Szacunek ten jednak budzi sporo wątpliwości metodologicznych i jest jedynie bardzo dużym przybliżeniem. Można natomiast porównać budżetową wielkość projektów (wykres 7), w których polskie organizacje były liderami i w których były współorganizatorami. Okazuje się, że w tym pierwszym przypadku wartość budżetu była znacząco mniejsza od tych projektów, w których byli jedynie współorganizatorami. Na tę sytuację wpłynęły zapewne niższe ceny w naszym kraju, ale nie bez znaczenia była chyba sytuacja finansowa polskich liderów projektów, którzy musieli się liczyć z problemem zebrania wkładu własnego do projektu, co dla polskich operatorów bywa podstawowym problemem (zobacz poniżej). Najlepszym rokiem, jeśli chodzi o liczbę dofinansowanych projektów, okazał się dla Polaków rok 2011 (przyznano granty 34 projektom z udziałem polskich partnerów). (Wykres 7, 8)

Oprócz długoterminowych i krótkoterminowych projektów współpracy

Największe możliwości pozyskania środków na realizację projektów dawały konkursy w ramach obszaru 1.2.1 (krótkoterminowe projekty współpracy). Tam też statystki polskiego udziału są najlepsze (porównaj Wykres 9). Na drugim miejscu znalazły się oczywiście projekty długoterminowe obszaru 1.1, znacznie trudniejsze w przygotowaniu pod względem formalnym¹⁶, co tłumaczy zapewne fakt, że żadna polska organizacja nie zdecydowała się na prowadzenie projektu w charakterze lidera, ale aż 29 przyjęło zaproszenie do udziału jako współorganizator. W tym np. Muzeum Narodowe w Krakowie realizujące wraz z brukselskim BOZAR projekt *Ottoman-Europe: Promoting 500 years of cultural relations* czy Fundacja Ciała/Umysł biorąca udział w projekcie z dziedziny sztuk performatywnych (szczególnie choreografii) pt. *Open Latitudes (3), beyond generations*.

Jeśli popatrzymy na popularność poszczególnych typów projektów, okaże się, że polskie organizacje najczęściej składały wnioski w ramach obszaru 1.2.1 obejmującego krótkoterminowe projekty współpracy (51 złożonych wniosków) oraz w ramach obszaru 1.3.6 dotyczącego wspierania europejskich festiwali (47 złożonych wniosków). Dużą popularnością cieszyły się także projekty tłumaczeniowe (także 47 złożonych wniosków).

Wśród projektów, w których Polacy byli liderami, na uwagę zasługuje jedyny projekt dofinansowany w ramach wspierania europejskich festiwali (obszar 1.3.6) – Fundacja Tone – Muzyka i Nowe Formy Sztuki z Krakowa otrzymała dofinansowanie realizowanego przez siebie festiwalu muzyki elektronicznej Unsound. Warto też wspomnieć o dwóch projektach badawczych dofinansowanych w ramach obszaru 3.2. Pierwszy z nich został złożony przez Europę Nostrę wraz z konsorcjum, w skład którego wchodzi m.in. Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie. Zadaniem projektu *W Europie dziedzictwo się liczy. W stronę europejskiego indeksu dziedzictwa kulturowego* jest zebranie, analiza, skonsolidowanie oraz szerokie rozpowszechnienie istniejącego zasobu informacji na temat wpływu dziedzictwa kulturowego na rozwój społeczno-gospodarczy. W drugim projekcie prowadzonym przez holenderskie stowarzyszenie Stichting Cultuur-Ondernemen bierze udział Narodowe Centrum Kultury. Projekt *Łączenie sztuki i biznesu, europejska wartość sztuki i biznesu* ma na celu promocję kultury jako katalizatora kreatywności wpływającej na wzrost i zatrudnienie w Europie, poprzez zebranie i analizę dostępnych danych na temat różnorodnych podejść do związków biznesu i sztuki w sektorze kultury. (Wykres 9)

¹⁶ W projektach wieloletnich musiało wziąć udział aż sześciu współorganizatorów; budżety mogły wynosić od 400 tys. euro do miliona euro rocznie, z czego jedynie 50% można było otrzymać od Komisji Europejskiej w formie grantu; projekty mogły trwać do pięciu lat. Tak rozbudowane projekty miały, zdaniem Komisji, wspomóc współpracę pomiędzy współorganizatorami do tego stopnia, że trwałyby ona nawet po zakończeniu europejskiego wsparcia finansowego.

largest ratio of the number of projects to population). The only field in which Italy does not fare so well is efficiency in applying for funds, measured by the ratio of submitted applications to approved applications. However, the country makes up for this deficiency with its large number of applications.

Finance

Financial matters certainly influenced another aspect of the statistics. Strand 1 projects, in which Poland acted as leader or co-organizer, received over 66 million euros. It is difficult to estimate what portion of these funds was allocated to Poland, as each project (except translation projects) involved a few co-organizers. Sadly, there is no data indicating how the grant was distributed between project participants. One may estimate that, if each project with Poland's participation received an average grant of around EUR 332 000, and grants were equally distributed between an average of 5 co-organizers, then Poland received around 13 million euros. However, this estimation is methodologically dubious and should be considered a very rough approximation. One may compare the budget size of those projects (Chart 7) in which Polish organizations acted as leaders and those in which they acted as co-organizers. It emerges that in the first case the budget value was significantly lower than in those projects, in which Polish organizations acted solely as co-organizers. This state of affairs is doubtless partly due to lower prices in Poland. However, it is likely that the financial situation of Polish project leaders also influenced the results, as Polish organizations faced the challenge of collecting funds for its own project contribution, which is often a crucial problem for Polish operators (see below). Poland reported the best results in terms of co-funded projects in the year 2011, when 34 grants were awarded to projects with Polish partners. (Charts 7 and 8)

Apart from long-term and short-term cooperation projects

Competitions in the strand 1.2.1 (short-term cooperation projects) provided the greatest opportunities for obtaining project funds. It is in this strand that Poland achieved best statistics (cf. Chart 9). Second in the ranking were of course long-term strand 1.1 projects which are much more difficult to prepare in terms of formalities¹⁶, which explains why no Polish organization decided to act as leaders in such projects, although there were as many as 27 accepted invitations to participate as co-organizers. These included the National Museum in Cracow which co-organized the project *Ottoman-Europe: Promoting 500 years of cultural relations* together with BOZAR from Brussels, and the Body/Mind Foundation participating in the project *Open Latitudes* (3), *beyond generations* concerning performance arts (especially choreography).

Looking at the popularity of various project types, it emerges that Polish organizations most often submitted projects in the strand 1.2.1 encompassing short-term cooperation projects (51 applications) and the strand 1.3.6 concerning the support of European festivals (47 applications). Also translation projects (47 applications) enjoyed great popularity.

Noteworthy among projects led by Polish organizations is a project co-funded under strand 1.3.6 (support of European festivals) – the Tone Foundation for Music & New Art Forms from Cracow received funds for its electronic music festival Unsound. One should also mention two research projects co-financed under strand 3.2. The first project was submitted by Europe Nostra together with a consortium involving, among others, the International Cultural Centre in Cracow. The purpose of the project *Heritage counts for Europe. Towards a European Index for Valuing Cultural Heritage* is the collection, analysis and consolidation, as well as wide distribution, of existing information about the impact of cultural heritage on social and economic development. The second project, conducted by the Dutch association Stichting Cultuur-Ondernemen, involved the participation of the National Centre for Culture. The project *Connecting arts & business, the European value of arts & business* was designed to promote culture as a catalyst for creativity impacting growth and employment in Europe, through the collection and analysis of information on various approaches to relations between business and arts in the culture sector. (Chart 9)

¹⁶ Multi-annual projects required as many as 6 co-organizers; budgets ranged between 400 000 and one million euros per year, of which only 50% could be granted by the European Commission; projects could last up to 5 years. The Commission intended these complex projects to support cooperation between co-organizers to such a degree that it would continue well after EU's financial support ended.

Z Programu Kultura 2007-2013 skorzystały także polskie wydawnictwa (obszar 1.2.2) – zrealizowano 19 projektów, wydając ponad 70 pozycji, tłumaczonych na język polski m.in. z serbskiego, bułgarskiego, czeskiego, a także angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego i francuskiego. Najbardziej aktywne w tym typie projektów okazały się: Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo W.A.B oraz wydawnictwo Fundacji Pogranicze (po dwa projekty każde).

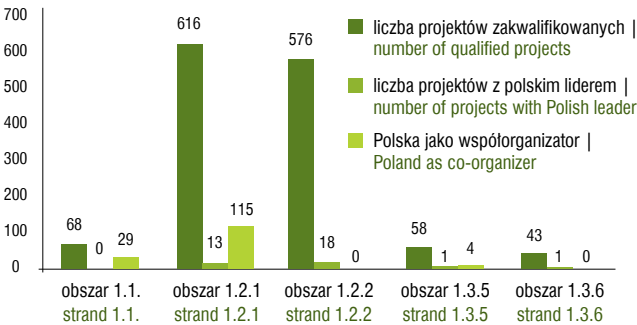
Rodzaje operatorów

W Programie startować mogły zarówno instytucje publiczne, jak i organizacje pozarządowe. Jedynymi wymaganiami, prócz posiadania osobowości prawnej, było prowadzenie działalności kulturalnej i siedziba w państwie uczestniczącym w Programie Kultura. Jak pokazuje wykres, wyjątkowo aktywne były organizacje pozarządowe, szczególnie fundacje, które były liderami ponad połowy polskich projektów (na drugim miejscu były stowarzyszenia – 13% wszystkich wniosków). Sektor publiczny reprezentowały przede wszystkim instytucje kultury, szkoły wyższe i teatry. Jak wspomniano powyżej, w Programie aktywny udział wzięły także wydawnictwa będące w zasadzie jedynymi jednostkami o charakterze komercyjnym, które mogły i wzięły udział w Programie.

Jeśli chodzi o aktywność w Programie, to na uwagę zasługuje organizator festiwalu „Warszawska Jesień” – Związek Kompozytorów Polskich, który zrealizował aż cztery projekty. Trzy razy w Programie uczestniczyły też takie organizacje jak: Fundacja Ciało/Umysł, Instytut Książki, Fundacja Pogranicze, Fundacja Theatrum Gedanense, Centrum Kultury „Zamek” i Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi.

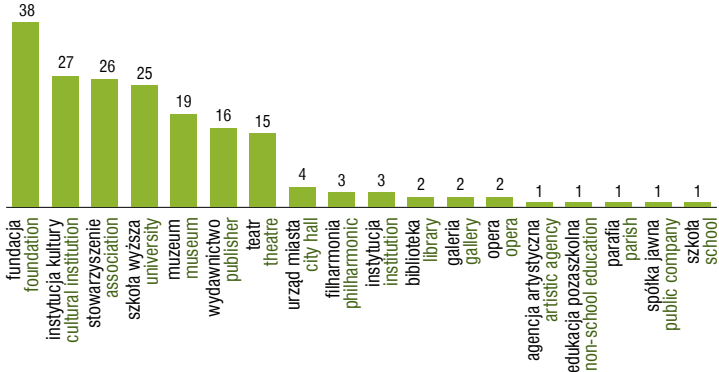
Statystyka pokazuje, że w dużych projektach współpracy międzynarodowej, jakie wspierał Program, najlepiej radziły sobie organizacje z dużych miast – Warszawy (52 projekty), Poznania (18 projektów), Krakowa (33 projekty), Łodzi (13 projektów), Wrocławia (12 projektów) i Gdańska (10 projektów). Łącznie operatorzy z tych miast stanowili 75% wszystkich organizacji z Polski biorących udział w Programie. Na ich tle wspomniana powyżej Fundacja Pogranicze z Sejnu w województwie podlaskim wydaje się być jednym z niewielu chlubnych wyjątków. Wartość projektów zrealizowanych przez każde z trzech pierwszych powyżej wymienionych miast wynosiła odpowiednio 18 mln, 12 mln i 11 mln. Ciekawe, że 18 projektów poznańskich warte było niemal tyle co 33 projekty organizacji z Krakowa. (Wykres 11)

Wykres 9. Projekty z polskim udziałem na tle łącznej liczby projektów w ramach obszaru 1 w latach 2008-2013 | Chart 9. Projects involving Polish organizations compared against the total number of projects under Strand 1 in 2008-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: own study based on data of the Cultural Contact Point

Wykres 10. Rodzaje polskich operatorów kulturalnych biorących udział w Programie Kultura w latach 2008-2013 (wg liczby instytucji) | Chart 10. Types of Polish cultural operators participating in the Culture Programme in the years 2008-2013 (according to the number of institutions)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: own study based on data of the Cultural Contact Point

Also Polish publishers (strand 1.2.2) participated in the Culture Programme 2007-2013 – 19 projects were implemented, leading to the publication of over 70 books translated to Polish from, among others, Serbian, Bulgarian, Czech as well as English, German, Spanish and French. The following publishers were most active: Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo W.A.B and Wydawnictwo Fundacji Pogranicze (two projects each).

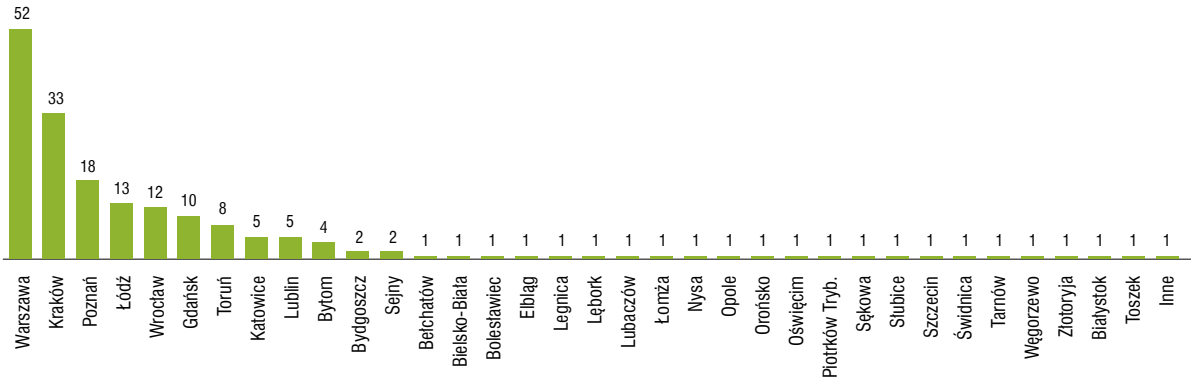
Types of operators

The Programme was also open to public institutions and non-government organizations. Apart from having a legal personality, applicants were only required to conduct cultural activities and to be seated in countries participating in the Culture Programme. As shown by the chart, non-government organizations were exceptionally active in the Programme, especially the foundations which acted as leaders in over 50% of Polish projects (associations ranked second with 13% of all applications). The public sector was mainly represented by cultural institutions, higher education institutions and theatres. As mentioned above, also publishers participated in the Programme – in fact, they were the only commercial entities which were allowed to and did participate in the Programme.

As far as their activity in the Programme is concerned, one should mention the organizer of the “Warsaw Autumn” festival – the Polish Composers’ Association which conducted as many as four projects. Moreover, the following organizations participated three times in the Programme: Mind/Body Foundation, Book Institute, Borderland Foundation, Theatrum Gedanense Foundation, Culture Centre “Zamek” and the University of Humanities and Economics in Łódź.

Statistics show that organizations from major cities fared best in the large international cooperation projects supported by the Programme – Warsaw (52 projects), Poznań (18 projects), Cracow (33 projects), Łódź (13 projects), Wrocław (12 projects) and Gdańsk (10 projects). Operators from these cities constituted 75% of all Polish organizations participating in the Programme. In view of these statistics, the above-mentioned Borderland Foundation from Sejny, Podlaskie voivodeship, seems to be one of the few exceptions. The total value of projects conducted by the first three of the above-mentioned cities was 18 millions, 12 millions and 11 millions respectively. What is interesting, the value of the 18 projects from Poznań was almost equal to the value of the 34 projects conducted by organizations from Cracow. (Chart 11)

Wykres 11. Polscy beneficjenci biorący udział w projektach zakwalifikowanych w Programie Kultura w latach 2008-2013 wg miast |
Chart 11. Polish beneficiaries participating in the Culture Programme in the years 2008-2013 according to the cities

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

Typy projektów

Program Kultura szczególnie promował projekty o charakterze interdyscyplinarnym, z założeniem, że cele tak dużych przedsięwzięć mogą być realizowane przez działania z wielu dziedzin, tworząc efekty synergii. I w takich właśnie projektach najczęściej brały udział polskie organizacje – jako liderzy i jako współorganizatorzy przedsięwzięć zagranicznych. Popularnymi dziedzinami były także sztuki performatywne. Na kolejnym miejscu plasowały się przedsięwzięcia dotyczące dziedzictwa kulturowego i tłumaczeń literackich. Mała aktywność w dziedzinach związanych z przemysłami kreatywnymi (prócz projektów prowadzonych przez wydawnictwa w ramach projektów tłumaczeniowych) – multimediami, architekturze i dizajnie może być martwiąca w kontekście kolejnej edycji programu UE dla kultury – Kreatywna Europa (być może sytuacja ta wynika ze zbyt małej jeszcze promocji programów wspólnotowych w tym sektorze). (Wykres 12)

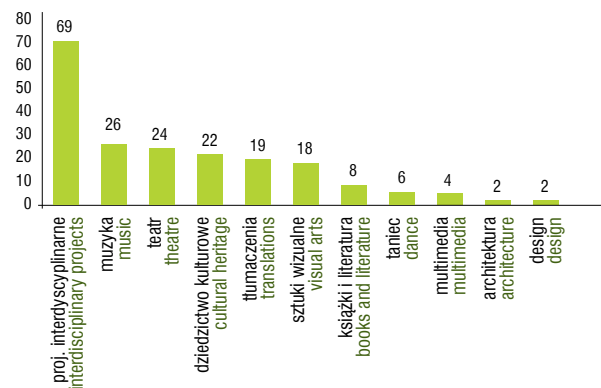
Analiza statystyk dotyczących Programu pokazuje także, że w projektach związanych z dziedzictwem kulturowym polskie organizacje nie realizowały projektów w charakterze lidera, a jedynie przyłączały się do projektów zagranicznych. Co może dziwić, jeśli zauważymy, że np. instytucje, których zadaniem jest gromadzenie i udostępnianie dziedzictwa, czyli muzea, są stosunkowo aktywne w Programie. Zapewne jednak te projekty są kwalifikowane jako w większości projekty dotyczące sztuk wizualnych.

Kierunek współpracy w projektach

Od czasu Programu Kultura 2000 niewiele zmienił się kierunek współpracy, który widać w strukturze geograficznej projektów wspieranych przez Programu Kultura 2007-2013. Polskie organizacje nadal najchętniej zapraszają do swoich projektów Niemców, Włochów i Brytyjczyków (po 15%), a z Europy Środkowej Węgrów, Czechów i Słowaków (odpowiednio 12%, 10% i 7%). Sami jesteśmy najczęściej współorganizatorami w projektach niemieckich, francuskich, włoskich, brytyjskich i holenderskich. Widać więc w dalszym ciągu podział na nowe i stare państwa członkowskie UE, a także brak powiązań i kontaktów na linii północ-południe Europy (stałe dominuje współpraca wschód-zachód). (Wykres 13)

Osobną kategorią projektów były przedsięwzięcia realizowane w ramach obszaru 1.3.5 – działania specjalne: współpraca z państwami trzecimi. Jako państwo trzecie określane jest każde państwo, które nie uczestniczy w Programie. Ten rodzaj projektów nie różnił się zasadniczo od krótkoterminowych projektów współpracy. Podstawową cechą tych przedsięwzięć było posiadanie partnerskiej organizacji z państwa trzeciego (oprócz przepisowych dwóch współorganizatorów) i realizacja działań na terenie państwa trzeciego. Aby skoncentrować działania Programu i osiągnąć lepiej widoczne rezultaty, Komisja Europejska zdecydowała się wyznaczać na dany rok zakres geograficzny, w ramach którego miały być wspierane projekty. I tak w roku 2009, w którym trzy organizacje z Polski realizowały wydarzenia kulturalne w Programie, dofinansowywano projekty współpracy z: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Egiptu, Jordanii, Terytorium Palestyny i Tunezji. Patrząc na mapę, widzimy, że to mniej więcej obszar (aczkolwiek nieco okrojony) prowadzonej przez UE Europejskiej Polityki Sąsiedztwa – Partnerstwa Wschodniego i Unii dla Śródziemnomorza. Jedyne projekty, w których Polska była liderem, to *Transkaukazja* Fundacji Inna Przestrzeń, która *przybliża jeden z najbardziej „intensywnych”, wielokulturowych regionów świata*¹⁷ – Kaukaz. W 2011 roku na kierunek współpracy wybrano Meksyk, rok później – Republikę Południowej Afryki, a w roku 2013 – Australię i Kanadę. Dwie polskie organizacje skorzystały z tego typu projektów, angażując się jako współorganizatorzy w przedsięwzięcia realizowane z Meksykiem i Australią.

Wykres 12. Dziedziny, w których polscy operatorzy kulturalni realizowali projekty jako liderzy i współorganizatorzy (wg liczby projektów) |
Chart 12. Fields in which Polish cultural operators conducted projects as leaders and co-organizers (according to the number of projects)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Punktu Kontaktowego ds. Kultury |
Source: own study based on data of the Cultural Contact Point

¹⁷ <http://transkaukazja.pl/2011/?id=67&lang=pl> [20.10.2013].

Types of projects

The Culture Programme focused on promoting inter-disciplinary projects due to the fact that the aims of such large projects can be achieved through activities in various fields, leading to an effect of synergy. It is these types of projects that were most popular among Polish organizations who participated in them both as leaders and co-organizers. Performance arts were also a popular field. Further on the ranking were projects concerning cultural heritage and literary translation. Small activity in fields related to the creative industry (excluding translation projects conducted by publishers), such as multimedia, architecture and design, are worrying in the context of EU's next cultural programme – Creative Europe (perhaps this state of affairs is the result of the limited promotion of community programmes in this sector). (Chart 12)

Analysis of Programme statistics reveals that Polish organizations did not act as leaders in projects concerning cultural heritage, merely joining international projects. This finding is surprising, considering the fact that institutions, whose task is to gather and share cultural heritage, i.e. museums, are relatively active in the Programme. However, projects conducted by those institutions are most likely classified as visual arts.

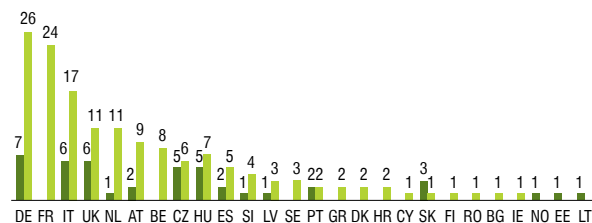
Direction of cooperation in projects

The direction of cooperation, as portrayed by the geographic structure of projects supported by the Culture Programme 2007-2013, has not changed much since Culture Programme 2000. Polish organizations are still eager to invite the following nations to participate in their projects: Germans, Italians and the English (15% each) and, from Central Europe, Hungarians, Czechs and Slovaks (12%, 10% and 7% respectively). Poles most often act as co-organizers in German, French, Italian, British and Dutch projects. Clearly the division into new and old EU member states is still in place; so is the lack of relations and contacts between the North and South of Europe (cooperation occurs mostly between the West and the East). (Chart 13)

One can distinguish another category of projects conducted under the Strand 1.3.5 special activities: cooperation with third countries. A third country is any country which does not participate in the Programme. These types of projects are largely similar to short-term cooperation

projects. The undertakings were characterized mainly by the presence of a partner organization from a third country (apart from the mandatory two co-organizers) and the fact that the activities were performed in the third country. To concentrate Programme activities and achieve more visible results, the European Commission decided to specify the geographical scope in which projects would be supported in a given year. For instance, in 2009, when three Polish organizations conducted cultural events under the Programme, the EU funded projects of cooperation with Armenia, Belarus, Georgia, Moldavia, Egypt, Jordania, Palestine territories and Tunisia. Looking at the map, one can see that this area more or less coincides with that of EU's European Neighbourhood Policy – Eastern Partnerships and Union for the Mediterranean. The only project in which Poland acted as leader was “Transkaukazja” by Fundacja Inna Przestrzeń, which “brings us closer to one of the most ‘intensive’, multi-cultural regions of the world”¹⁷ – Caucasus. Cooperation was established with Mexico in 2011, with South Africa in the following year and with Australia and Canada in 2013. Two Polish organizations used the opportunity to co-organize projects conducted with Mexico and Australia.

Wykres 13. Preferowane kierunki współpracy polskich organizacji w projektach w ramach Programu Kultura | Chart 13. Polish organizations' preferred cooperation directions in the Culture Programme projects

■ liczba przypadków, gdy projektowi przewodziła polska organizacja a współorganizatorem była organizacja z danego kraju | number of cases in which a Polish organization was the leader, while an organization from a given country was the co-organizer of a given project

■ liczba przypadków, gdy polskie organizacje współorganizowały projekt (nie jako lider) z innym, danym krajem | number of cases in which Polish organizations co-organized a project (not as leaders) with a given country

Źródło: opracowanie Punktu Kontaktowego ds. Kultury | Source: study by the Cultural Contact Point

¹⁷ <http://transkaukazja.pl/2011/?id=67&lang=pl> [20.10.2013].

Unia Europejska nagradza

W ramach Programu Kultura przyznawane były także Nagrody UE w dziedzinie: dziedzictwa kulturowego¹⁸, architektury¹⁹, muzyki²⁰ i literatury²¹. Pierwsza z wymienionych Nagród była przyznawana we współpracy z organizacją Europa Nostra, paneuropejską federacją organizacji i instytucji zaangażowanych w pracę na rzecz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Europy. W kontekście Nagród UE Polska ma szczególne osiągnięcia w zakresie dziedzictwa. Niemal co roku w gronie laureatów znajdują się reprezentanci Polski. W 2013 roku Nagrodą w kategorii badania naukowe został uhonorowany miejski konserwator zabytków dr hab. Bartosz Walczak z Politechniki Łódzkiej za publikację habilitacyjną pt. *Zespoły fabryczno-mieszkalne w europejskim przemyśle włókienniczym 1771-1914*, zawierającą przegląd 280 takich zespołów w całej Europie. Autor ma nadzieję, że publikacja przyczyni się do szerszej rewitalizacji terenów poprzemysłowych, uwzględniających nie tylko dawne fabryki, ale i integralnie z nimi związane zespoły mieszkalne. W roku 2011 tę prestiżową Nagrodę otrzymał m.in. Szymon Modrzejewski, od ponad 20 lat zaangażowany w pracę na rzecz zachowania cmentarzy różnych wyznań w Europie Środkowej. Początkowo sam, następnie z grupą wolontariuszy i założonym przez siebie Stowarzyszeniem Magurycz, wyremontował ponad 1,5 tys. obiektów małej architektury sakralnej, krzyży i nagrobków na ponad 110 cmentarzach południowo-wschodniej Polski. W tym samym roku doceniono prace konserwatorskie i remontowe przeprowadzone w gdańskim spichlerzu Błękitny Baranek, a także adaptację tego budynku do nowej funkcji Centrum Edukacji Archeologicznej, przyznając Muzeum Archeologicznemu, gospodarzowi miejsca, Nagrodę w kategorii konserwacja.

Architektura przez długi czas pozostawała dziedziną, w której polscy specjaliści nie byli zauważani przez europejskie jury. W 2013 roku na krótkiej liście kandydatów do Nagrody UE w dziedzinie architektury współczesnej – Nagrody im. Miesa van der Rohe – po raz pierwszy pojawiły się obiekty polskie. Pierwszym z nich było zlokalizowane w Katowicach Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – stanowiące wspólną, hybrydową biblioteką dla dwóch uczelni Uniwersytetu Ekonomicznego i Uniwersytetu Śląskiego. Autorem koncepcji jest biuro HS99. Drugą docenioną realizacją został zintegrowany węzeł przesiadkowy Wrocław-Maślice autorstwa biura Maćków Pracownia Projektowa. Dwa lata wcześniej (nagrody przyznawano co dwa lata) na krótkiej liście znalazł się kameralny drewniany kościół wybudowany przez osobę prywatną we wsi Tarnów nad Wisłą, zlokalizowany na skarpie nad rzeką i zaprojektowany przez pracownię Beton.

Także nasi muzycy otrzymali wyróżnienia w ramach nagród europejskich. Zgodnie z celami Programu Kultura cyrkulacja dzieł w Europie jest jednym z priorytetów. Wyjście poza granice swojego kraju jest wbrew pozorom trudne także dla artystów tworzących popularną muzykę współczesną. Tym, którym uda się „przekroczyć granicę”, Unia Europejska przyznaje Nagrodę Unii Europejskiej w dziedzinie muzyki współczesnej – Europejską Nagrodę Przełamania Granic. Z Polskich artystów laureatami zostali: Myslovitz (2005), Blog 27 (2007) oraz Hemp Gru (2008).

Nagroda Unii Europejskiej w dziedzinie literatury jest przyznawana w specyficzny sposób. Co roku wybierane jest kilkanaście państw, których autorzy mogą ubiegać się o Nagrodę. W pierwszym roku funkcjonowania wyróżnienia (rok 2009) laureatem ze strony Polski był Jacek Dukaj za powieść *Łód*. Po raz kolejny Polska typowała swoich autorów w roku 2011 – wtedy zwyciężył Piotr Paziński i jego powieść *Pensjonat*.

Przestrzenie dla piękna

Podsumowując ostatni okres finansowania, nie sposób zapomnieć o konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016, który rozstrzygnął się w 2011 roku. Europejska Stolica Kultury to zapewne najbardziej rozpoznawalna inicjatywa unijna w sferze kultury, działająca już ponad dwadzieścia pięć lat i przeobrażająca miasta noszące ten tytuł. Obecnie każdego roku miasta w dwóch wcześniej wyznaczonych państwach walczą o tytuł ESK, przedstawiając plany wydarzeń kulturalnych w roku tytułu oraz długofalową strategię miasta dla kultury. W 2016 roku możliwość nominacji miast do tytułu otrzymała Polska i Hiszpania. W Polsce trzynastoosobowe jury składające się z ekspertów krajowych i zagranicznych spośród jedenastu kandydatów w pierwszym etapie wybrało pięć miast, a w następnym zdecydowało, że prestiżowy tytuł przypadnie Wrocławowi²². Stolica Dolnego Śląska na hasło obchodów wybrała *Przestrzenie dla piękna*. Autorzy projektu liczą, że wydarzenia związane z ESK we Wrocławiu przyciągną w 2016 roku 6 mln turystów. Następnie celem jest utrzymanie tej zwiększonej dwukrotnie liczby odwiedzających. Ważny jest także udział samych mieszkańców w życiu kulturalnym miasta – tu za cel postawiono sobie dwukrotny wzrost uczestnictwa Wrocławian w kulturze. Poprzez realizację programu ESK ma polepszyć się jakość życia w mieście, m.in. dzięki projektom infrastrukturalnym

¹⁸ Nagroda UE Europa Nostra w dziedzinie dziedzictwa kulturowego: <http://www.europeanostara.org/heritage-awards/> [30.09.2013].

¹⁹ Nagroda UE w dziedzinie architektury współczesnej – Nagroda im. Miesa van der Rohe: <http://www.miesarch.com/> [30.09.2013].

²⁰ Nagroda UE w dziedzinie muzyki współczesnej – Europejska Nagroda Przełamania Granic: <http://www.europeanborderbreakersawards.eu/> [30.09.2013].

²¹ Nagroda UE w dziedzinie literatury: <http://www.euprizeforliterature.eu/> [30.09.2013].

²² W hiszpańskim konkursie wygrała baskijska Donostia – San Sebastián.

EU awards

The Culture Programme also involved European awards: in the field of cultural heritage¹⁸, architecture¹⁹, music²⁰ and literature²¹. The first of the above-mentioned awards was granted in cooperation with Europe Nostra, a pan-European network of organizations and institutions committed to work for the benefit of Europe's cultural and natural heritage. Poland has achieved great successes in the field of heritage, receiving numerous EU awards. Polish representatives win EU awards almost every year. In 2013 the award for research was granted to the City Historic Preservation Officer, dr hab. Bartosz Walczak of the Łódź University of Technology, in recognition of his post-doctoral thesis *Industrial complexes and workers housing in European textile industry 1771-1914* containing a review of 280 such complexes present throughout Europe. The author hopes that the study will contribute to the revitalization of post-industrial areas, including old factories as well as the housing complexes integrated with them. In 2011 this prestigious award was received by, among others, Szymon Modrzejewski who for over 20 years has worked on the conservation of cemeteries of various faiths in Central Europe. Initially working alone, then together with a group of volunteers and the Magurycz Association he founded, Modrzejewski renovated over 1500 small sacral architecture structures, crucifixes and gravestones from over 110 cemeteries in South-Eastern Poland. In the same year, EU recognized the conservation and renovation work conducted at the Blue Lion granary in Gdańsk, as well as the conversion of the building into the Archaeological Education Centre, granting the award for conservation to the building's host, the Archaeological Museum.

For a long time Polish architects failed to gain the recognition of EU's jury. In 2013 the first Polish structures appeared on the shortlist of the Mies van der Rohe EU Award for Contemporary Architecture. The first structure was the Scientific Information Centre and Academic Library in Katowice constituting a common, hybrid library shared by the University of Economics and the University of Silesia. The design was created by the HS99 company. Another recognized structure was the transfer node Wrocław - Maślice designed by Maćkow Pracownia Projektowa. Two years earlier (awards were granted once every two years) the shortlist included a small wooden church designed by Beton company and constructed by a private individual on a river bank in the village of Tarnów nad Wisłą.

EU awards were also given to Polish musicians. Circulation of works in Europe is one of the Culture Programme's priorities. Despite the common belief, even contemporary pop music artists find it difficult to reach beyond the borders of their country. Those who manage to "cross the border" receive the European Union Award for Contemporary Music / European Border Breakers Awards. Polish winners included: Myslovitz (2005), Blog 27 (2007) and Hemp Gru (2008).

The European Union Award for Literature is assigned in a specific manner. Each year the EU selects a dozen countries whose citizens can apply for the award. In the first year of selection, 2009, Poland's Jacek Dukaj received the award for the novel *Lód*. Poland nominated its authors again in 2011 – this time the award went to Piotr Paziński for his novel *Pensjonat*.

Spaces for beauty

When summarizing the last funding period, it is necessary to mention the European Capital of Culture 2016 competition whose results were published in 2011. The European Capital of Culture (ECC) is possibly one of the most recognized EU cultural projects, which has operated for over twenty five years, resulting in the transformation of the cities receiving the title. Each year cities from two selected countries compete for the ECC title, presenting plans for cultural events in the titular year and a long-term cultural strategy. In 2016, Poland and Spain were selected to nominate their cities. In Poland a 13-person jury, composed of national and international experts, selected five cities from the eleven candidates in the first stage, while in the second stage it was decided that the prestigious title will be awarded to Wrocław²². The Capital of Lower Silesia selected *Spaces for beauty* as its slogan. The authors of the project hope that the 2016 ECC events in Wrocław will attract 6 million tourists. The city aims to maintain this number of visitors (double the regular figure) after the events. Also crucial is Wrocław residents' participation in the cultural life of their city – the project authors expect a double increase in cultural event participation. The ECC programme is expected to improve the quality of life in the city, mainly through infrastructural projects (e.g. revitalization of the Nadodrze and Psie Pole districts, creation

¹⁸ European Union Award for Cultural Heritage - Europe Nostra More: Europe Nostra's website: <http://www.europanostr.org/heritage-awards/>, [30.09.2013].

¹⁹ Mies van der Rohe Award for Contemporary Architecture. More: official website of the Award: <http://www.miesarch.com/>, [30.09.2013].

²⁰ European Union Award for Contemporary Music / European Border Breakers Award. More: official website of the Award: <http://www.europeanborderbreakers-awards.eu/>, [30.09.2013].

²¹ European Union Award for Literature. More: <http://www.euprizeliterature.eu/>, [30.09.2013].

²² The Basque Donostia – San Sebastián won in the Spanish competition.

(np. rewitalizacja dzielnicy Nadodrze, Psie Pole, stworzenie Centrum Zajezdnia, przebudowa ul. Ruskiej), zwiększeniu aktywności mieszkańców i wzrostowi kapitału społecznego oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i zmianie przestrzeni publicznej. Ważna jest także promocja Wrocławia za granicą. Te cele stanowią długofalowe tło działań w ramach ESK, których kulminacją ma być rok 2016, *rok zbiorowego dzieła Wrocławia*²³, podczas którego odbędą się liczne wydarzenia o charakterze kulturalnym, a także edukacyjnym i społecznym.

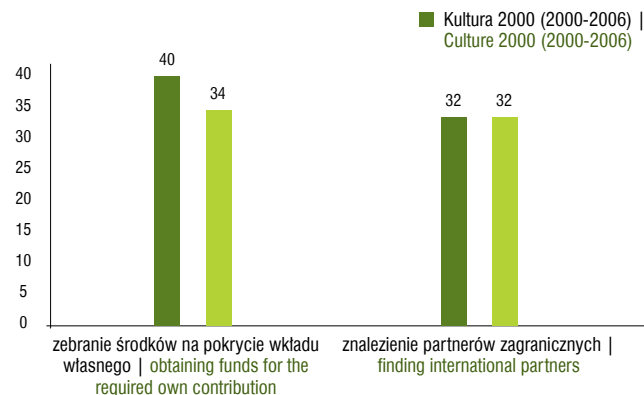
Pozostałe miasta, tj.: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź, Poznań, Toruń, Szczecin i Warszawa, choć konkurs przegrały, to można rzec, że w wielu z nich wygrała jednak kultura. Ubieganie się o tytuł ESK stanowiło pretekst do przemyślenia funkcjonowania i roli sektora kultury w mieście. Po raz pierwszy kwestie związane z szeroko rozumianą kulturą zajmowały pierwsze strony gazet. Niektóre miasta, np. Toruń, Gdańsk czy Lublin, nie zrezygnowały całkowicie ze swoich aplikacyjnych planów i realizują część ich założeń.

Program Kultura oczami beneficjentów

Patrząc na statystyki, możemy zadać pytanie, dlaczego więcej organizacji nie korzystało ze środków dostępnych w ramach Programu Kultura. Z pewnością możemy powiedzieć, że istnieje ograniczona liczba organizacji, które realizują lub chciałyby realizować projekty spełniające wymogi Programu – projekty duże (pod względem finansowym i organizacyjnym) z udziałem kilku partnerów zagranicznych. Trudno jednak twierdzić, że ta granica została już osiągnięta. Co więc powoduje, że potencjalnie odpowiednie organizacje projektów w Programie nie realizują? Z badania przeprowadzonego przez Punkt Kontaktowy ds. Kultury jesienią 2012 roku²⁴ wynika, że polscy operatorzy za najtrudniejszy problem przy korzystaniu z Programu uważają zebranie środków na pokrycie wkładu własnego (lider i współorganizatorzy projektu muszą wspólnie zebrać połowę środków niezbędnych do realizacji projektu) – 34% odpowiedzi. Wyzwaniem jest także znalezienie partnerów zagranicznych (32% odpowiedzi), którzy przyjęliby na siebie rolę współorganizatora. Być może problemem nie są tyle same kontakty międzynarodowe, które deklaruje ponad połowa respondentów, ile znalezienie organizacji partnerskich gotowych do podjęcia zobowiązań nie tylko merytorycznych, ale i finansowych w ramach projektów unijnych. Dopasowanie projektu do wymogów Programu, samo wypełnienie wniosku czy nawet jego rozliczenie nie jawią się badanym jako szczególnie problem (odpowiednio: 14% odpowiedzi, 7% i 7%). Aczkolwiek ten pierwszy problem bywa stosunkowo często podnoszony przez respondentów innego badania prowadzonego przez Punkt²⁵. Można spekulować, że nie tyle chodzi tu o trudności w merytorycznym przeformułowywaniu wstępnych pomysłów na projekt, tak by dopasować je do wymogów Programu Kultura (tematycznie Program obejmuje niezwykle szeroki zakres działań i tematów, a zdefiniowane przez Program cele są bardzo pojemne) – ten problem można raczej połączyć znowu z wyzwaniami znalezienia partnerów do projektów (minimalnie dwóch z dwóch różnych państw należących do Programu). Jak podkreślają autorzy raportu *Kultura do finansowania*, operatorzy kulturalni w Polsce mają duży potencjał, by *intensywniej i skuteczniej korzystać z programów unijnych skierowanych do sektora kultury*. Konieczne jest nieco bardziej aktywne poszukiwanie partnerów i więcej odwagi w podejmowaniu wyzwań. (Wykres 14)

Co ciekawe, porównanie wyników z 2012 roku z badaniami przeprowadzonymi kilka lat wcześniej²⁶ pokazuje, że operatorzy wciąż borykają się z tymi samymi problemami. Badania podsumowujące Program Kultura 2000 (2000-2006) pokazały, że największym wyzwaniem było wówczas znalezienie środków na wkład własny (40% odpowiedzi), znalezienie partnerów (32%), dopasowanie projektu do wymogów Programu (15%) i wypełnienie wniosku aplikacyjnego (10%). Nieco inny zakres badania

Wykres 14. Wyzwania w korzystaniu z programów kulturalnych UE (% odpowiedzi)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Punktu Kontaktowego ds. Kultury

²³ Strona Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016: <http://www.wro2016.pl/mapa-drogowa-2012-2017/> [30.09.2013].

²⁴ Raport z badania „Kultura do finansowania”, Punkt Kontaktowy ds. Kultury, Warszawa 2012, http://www.program-kultura.eu/images/stories/Badanie_report_30.11.2012_opublikowany_www.pdf [10.09.2013].

²⁵ Badania ankietowe beneficjentów Programu Kultura prowadzone przez Punkt Kontaktowy w okresie sierpień-wrzesień 2013. Dane niepublikowane.

²⁶ *Kultura 2000. Album projektów zrealizowanych z udziałem Polski w latach 2001-2006*, Punkt Kontaktowy ds. Kultury, Warszawa 2006, s. 21.

of Centrum Zajeżdnia, reconstruction of Ruska street), the increase of residents' activity and the growth of social capital, actions aimed at preventing social exclusion and changes in the public space. Also of crucial significance is Wrocław's promotion on the international scene. These goals constitute the long-term background of ECC activities whose culmination is scheduled for the year 2016, "the year of Wrocław's collective action"²³, during which numerous cultural, educational and social events will be organized.

Even though the other cities – Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź, Poznań, Toruń, Szczecin and Warsaw – lost the competition, many of them gained in terms of culture. The ECC application was a pretext to think about the functioning and role of the culture sector in the city. For the first time issues connected with broadly understood culture appeared on the front pages of newspapers. Some cities, such as Toruń, Gdańsk or Lublin, did not completely give up their "application" plans, instead deciding to implement part of them.

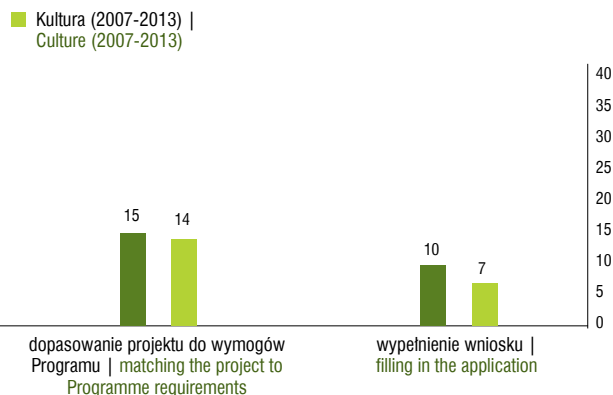
The Culture Programme from the perspective of the beneficiaries

Looking at the statistics, one may ask the question – why more organizations did not use the funds available under the Culture Programme? Certainly a limited number of organizations conducted or wanted to conduct projects fitting the requirements of the Programme – large projects (in financial and organizational terms) involving a few international partners. But there could be more of them. What is it that deters eligible organizations from conducting projects under the Culture Programme? A survey conducted by the Cultural Contact Point in Autumn 2012²⁴ reveals that the greatest challenge faced by Polish operators under the Programme (34% of answers) is the collection of funds for their own contribution (the leader and co-organizers of the project must together collect half of the funds necessary for its implementation). Another challenge is obtaining international partners (32% of answers) for the role of co-organizers. Perhaps the problem lies not so much in obtaining international contacts, which over 50% of the surveyed report to have, as in finding partner organizations willing to take on the technical as well as financial responsibilities connected with the EU project. Matching the project to the requirements of the Programme, filling in the application or the accounting connected with the project do not constitute major problems for the surveyed (respectively: 14%, 7% and 7% of answers). However, the first difficulty is often mentioned by the participants of another survey performed by the Point²⁵. One may speculate that the problem does not lie in the conversion of initial concepts into a project matching the requirements of the Culture Programme (the Programme covers a very broad range of

activities and fields and the goals defined by the Programme are very open) – instead, the reported difficulty should be associated with the challenge of finding partners for the projects (at least 2 from two different countries participating in the Programme). As noted by the authors of the report „Kultura do finansowania”, cultural operators in Poland have the potential to „more actively and efficiently participate in EU programmes directed at the field of culture”. Organizations should be more active in their search for partners and more courageous when facing challenges. (Chart 14)

What is interesting, a comparison of results from 2012 with surveys conducted a few years earlier²⁶ reveals that the operators continue to face the same problems. Surveys conducted at the conclusion of the Culture Programme 2000 (2000-2006) revealed that the greatest challenge of participation in the Programme was obtaining funds for the required own contribution (40% of the answers), finding partners (32%), matching the project to Programme requirements (15%) and

Chart 14 Difficulties connected with using EU culture programmes (% of answers)

Source: Own study based on the data of the Cultural Contact Point

²³ Website of Wrocław European Capital of Culture 2016, <http://www.wro2016.pl/mapa-drogowa-2012-2017/>, [30.09.2013].

²⁴ Report from the study „Kultura do finansowania”, Cultural Contact Point, Warsaw 2012, http://www.program-kultura.eu/images/stories/Badanie_raport_30.11.2012_opublikowany_www.pdf, [10.09.2013].

²⁵ Surveys conducted by the Cultural Point among Culture Programme beneficiaries between August and September 2013. Unpublished data.

²⁶ Culture 2000. Album of projects conducted with Poland's participation in the years 2001-2006. Cultural Contact Point, Warsaw 2006, p. 21.

nie pozwala na dokonanie głębszego porównania wyników, ale nie da się nie zauważyć, że uszeregowanie odpowiedzi i wielkości procentowe są mocno zbliżone. Znaczyłoby to, że mimo wysiłków podejmowanych przez różne strony (np. ustanowienie Programu „Promesa Mini-stra Kultury”), zwiększenie doświadczenia sektora, kultura w dalszym ciągu pozostaje dziedziną niedofinansowaną i potrzebującą wsparcia w tworzeniu partnerstw międzynarodowych.

Tytułem podsumowania

Mimo wyzwań, jakie stawiają przed potencjalnym aplikantem programy finansowane ze środków Unii Europejskiej, wiele polskich operatorów kulturalnych decyduje się przejść procedurę ubiegania się o te środki.

Zainteresowanie samym Programem Kultura było stosunkowo wysokie – w ciągu siedmiu lat jego funkcjonowania wzięło w nim udział 206 organizacji i instytucji kulturalnych z Polski, które uczestniczyły w 200 projektach międzynarodowych na łączną kwotę ponad 66 mln euro. Spośród nich 36 występowało w roli lidera – najwięcej w ramach projektów tłumaczeniowych (19 projektów), 15 projektów krótkoterminowych i po jednym projekcie w ramach obszaru współpracy z krajami trzecimi (1.3.5) i wspierania europejskich festiwali (1.3.6). Pod względem liczby liderów najlepszym rokiem dla Polski okazał się rok 2010, w którym granty otrzymało 8 projektów z polskim liderem. Natomiast najwięcej, bo aż 34 projekty z co najmniej jednym partnerem z naszego kraju otrzymały wsparcie w 2011 roku.

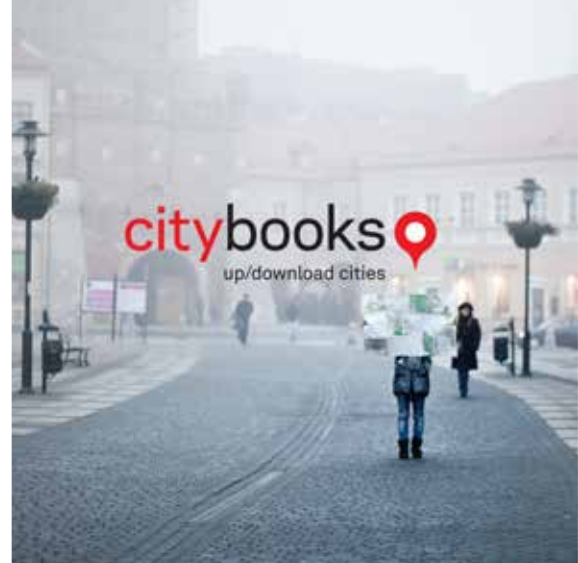
Aby zwiększyć możliwości wykorzystania Programu przez Polskę, operatorzy życzyliby sobie, by nowy program wspólnotowy dla kultury był nieco łatwiejszy pod względem formalnym – postulują o np. przygotowanie dwustopniowej procedury selekcji, dzięki czemu wcześniej wiadomo o swoich szansach na dofinansowanie (cała procedura oceny projektów trwa ok. pół roku), a także rozważenie zwiększenia procentowego grantu w całkowitym kwalifikowanym budżecie projektu. Z pewnością Program Kreatywna Europa część tych życzeń może zrealizować, aczkolwiek należy pamiętać, że jest to program, którego zadaniem jest promocja współpracy w Europie, co oznacza, że realizacja małych, lokalnych projektów na pewno nie będzie możliwa. Nastąpi jednak wyraźna zmiana, zgodna z opisanym wcześniej paradygmatem myślenia o kulturze w rozwoju gospodarczo-społecznym, poszerzenia zakresu programu o działania sektora kreatywnego. Kreatywność, podstawowa cecha kultury, staje się powoli głównym hasłem przemian w Europie.

filling in the application (10%). A slightly different scope of research makes a deeper comparison impossible. However, it is clear that the answers and percentage values are very similar. This would mean that, despite the efforts of various parties (e.g. the “Ministry of Culture” Programme) and increasing experience in the sector, culture remains a field which lacks funding and requires support in the creation of international partnerships.

Summary

Despite the challenges faced by applicants to EU funding programmes, many Polish cultural operators decide to submit their applications. The interest in the Culture Programme was relatively high – over the seven years of its operation, 206 cultural organizations and institutions from Poland participated in it, co-organizing 200 international projects with a total budget of around 68.9 million euros. Of these, 36 acted as leaders of projects, of which most numerous were translation projects (19 projects), followed by 15 short-term projects, one project concerning cooperation with third countries (1.3.5) and one project supporting European festivals (1.3.6). The best year for Poland, in terms of the number of leaders, was 2010 in which grants were awarded to 8 projects with Polish leaders. On the other hand, as many as 34 projects co-organized by Polish organizations received support in 2011.

To increase the Programme’s potential for Polish organizations, the operators would like the new cultural community programme to be easier in terms of formalities. For instance, the operators have asked for a two-stage selection process, thanks to which they would know beforehand about their chances for funding (the whole project assessment procedure lasts around half a year), as well as an increase of the grant’s share in the total project budget. Although the Creative Europe Programme can certainly fulfil some of those wishes, one must keep in mind that the programme’s goal is to promote cooperation in Europe, which means that the implementation of small local projects would not be possible. However, in keeping with the previously mentioned view of culture’s role in social and economic development, the programme will undergo a significant change, extending its scope to the creative sector. Creativity, the fundamental element of culture, is gradually becoming the focus of changes in Europe.

KULTURA W PRAKTYCE. PROJEKTY ZREALIZOWANE Z UDZIAŁEM POLSKICH BENEFICJENTÓW | CULTURE IN PRACTICE. PROJECTS IMPLEMENTED WITH THE PARTICIPATION OF POLISH BENEFICIARIES

W tej części publikacji prezentujemy listę projektów finansowanych w Programie Kultura 2007-2013, w których brali udział polscy operatorzy kulturalni²⁷ oraz opisujemy wybrane z nich w podziale na poszczególne dziedziny. Opisy powstały na podstawie materiałów pochodzących ze stron internetowych Komisji Europejskiej, witryn poszczególnych projektów oraz stron internetowych instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację działań, a także bezpośrednio od beneficjentów. Szczegółowa tabela z listą i opisami projektów znajduje się na stronie Punktu Kontaktowego ds. Kultury (<http://program-kultura.eu/zrealizowane-projekty>).

Serdecznie dziękujemy właścicielom materiałów graficznych i informacyjnych za ich udostępnienie.

In this part of the publication is a list of projects funded by the Culture Programme 2007-2013, which involved Polish cultural operators²⁷ and selected of them are described broken down by area. Descriptions are based on material from the European Commission's websites, the websites of various projects, and institutions and organisations carrying out the projects, as well as materials received directly from beneficiaries. Detailed table with list and descriptions of the projects are published on the Cultural Contact Point (<http://program-kultura.eu/zrealizowane-projekty>). We would like to thank the owners of the graphic materials and information for making them available.

²⁷ Dane na podstawie wyników naborów wniosków publikowanych na stronach Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego http://eacea.ec.europa.eu/culture/results_compendia/results_en.php [25.11.2013]

Data on the basis of calls for proposals published on the websites of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

PROJEKTY INTERDYSCYPLINARNE | INTER-DISCIPLINARY PROJECTS

2007

Fundacja Pogranicze | Borderland Foundation *The Glass Bead Game – Laboratories of Intercultural Practices* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi | Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź *Peace of Art – Images of the Middle East*

Śląski Teatr Tańca | Silesian Dance Theatre *Apap VI – the art of survival artistic view on the social*

2008

Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski | Centre for Contemporary Art Ujazdowski Castle *Temps d'Images*

Stowarzyszenie Działań Artystycznych „Galeria Off” | Artistic Actions Center „Galeria Off” *A Space for Live Art* s. | p. 45

Muzeum Sztuki w Łodzi | Art Museum in Łódź *What, How & for Whom*

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego | Ministry of Culture and National Heritage, Marshall of the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship *European Regions of Culture*

Śląski Teatr Tańca | Silesian Dance Theatre *Performing Europe – The Apap VII Project*

Akademia Muzyczna w Bydgoszczy | Music Academy in Bydgoszcz
FABREC – Fabrique Europeene Culturelle

2009

Fundacja Cracovitalia | Cracovitalia Foundation *Pars Pro Toto* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Instytut Polski w Berlinie | Polish Institute in Berlin *The Knot Mobile Unit for Artistic Production and Presentation in Berlin Warsaw Bucharest (The Promised City)*

Stowarzyszenie Katedra Kultury | Cathedral of Culture Association
Development of New Art

Muzeum Sztuki Współczesnej w Warszawie | Museum of Modern Art in Warsaw
Former West

Galeria Bunkier Sztuki | Gallery of Contemporary Art Bunkier Sztuki
East Goes East

Fundacja Ciało/Umysł | Body/Mind Foundation *OPEN LATITUDES – Au Départ de la Danse, des Formes Hybrides et des Langues Artistiques en Adéquation Avec Notre Temps*

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | University of Humanities and Economics in Łódź *Bernarda Talks to the World*

Fundacja Tone Muzyka i Nowe Formy Sztuki | Tone Foundation for Music & New Art Forms E.C.A.S. – Networking Tomorrow's Art for an Unknown Future

2010

Stowarzyszenie Rotunda (Festiwal Reminiscencje) | Rotunda Association (Reminiscences Festival) *Festival Lab (Beating Lines)*

Instytut Sztuki Wyspa | Wyspa Institute of Art *In Charge. The Role of Political Designers in Transformation* s. | p. 47

Teatr im. Heleny Modrzejewskiej | Helena Modrzejewska Theatre
Places Links Opportunities Transitions Stories

Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | University of Humanities and Economics in Łódź *SANCTUARY*

Fundacja Sektor | Sektor Foundation *Performing Arts in Hospital – The Clowndoctors*

Fundacja Wyspa Progress | Wyspa Progress Foundation *Recuperating the Invisible Past*

Fundacja Sztuki Arteria | Arteria Art Foundation *Les femmes, la ville, la folie*

Fundacja Inna Przestrzeń | Other Space Foundation *Międzynarodowy Festiwal Transkaukazja* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Miasto Stołeczne Warszawa | Capital City of Warsaw *Et Lettera – Writing pictures, Drawing Words*

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie | Museum of Modern Art in Warsaw
Initiative to Create a Network for Public Art Producers in Europe

Opera Śląska | Silesian Opera *Homme@Home L'Homme Face Aux Elements*

2011

Łódź Art Center *Engine Room Europe*

Uniwersytet Łódzki | University of Łódź *campUSCulturae*

Towarzystwo Edukacji Kulturalnej | Cultural Education Society *citybooks* s. | p. 49

Fundacja Ciało Umysł | Body/Mind Foundation *Open Latitudes* (2)

Stowarzyszenie Romów w Polsce | Association of Romani in Poland *Requiem for Auschwitz*

Biblioteka Publiczna im. W.J. Grabskiego | W.J. Grabski Public Library *ABC – The Art of the Book*

Toruń 2016 *Lux Scientia – A European Constellation*

2016 Management Aleksandra Szymańska Romuald Pokojowski Sp. J. *Four Corners: Research & Development*

Centrum Kultury „Zamek w Toszku” | Culture Centre „Toszek Castle” *European Castles for Everyone*

Agencja Dramatu i Teatru ADiT | ADiT Drama and Theatre Agency *Dare to say it... Be able to do it?*

Teatr Łaznia Nowa | Łaznia Nowa Theatre *Re-Mex. El poder de las artes*

Śląski Teatr Tańca | Silesian Dance Theatre *Apap (Advancing Performing Arts Project) – Performing Europe*

Stowarzyszenie Teatralne Chorea | Chorea Theatre Association *DNA Development of New Art Continuum 2011-2013*

Białostocki Teatr Lalek | Doll Theatre in Białystok *ACCORD – Classical Music and Contemporary Thoughts on the Language of Puppetry Art*

Gdańska Galeria Miejska | Gdańsk City Gallery *artMuse*

2012

Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie | Academy of Fine Arts in Cracow *Mécanisme pour une entente*

Muzeum Narodowe we Wrocławiu | National Museum in Wrocław *Ganymed goes Europe – Contemporary Performing Art Meets Fine Art Heritage* s. | p. 51

Fundacja Wyspa Progress | Wyspa Progress Foundation *Materiality* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi | Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź *EUR-TEXT – Back to the Future!* s. | p. 53

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie | Museum of Modern Art in Warsaw *Former West: Implementation Phase*

Muzeum Sztuki w Łodzi | Art Museum in Łódź *Europa (do potęgi) n – Europe (to the power of) n*

Fundacja Platon im. Kuby Rumińskiego | Kuba Rumiński Platon Foundation *Cosmic Underground* (Koordynator projektu | Project's coordinator) s. | p. 55

Miejskie Centrum Kultury w Belchatowie | Belchatów Cultural Centre *Performative Culture Cooperation for Awareness on Past European DICTAtorships* s. | p. 57

Parafia Ewangelicko-Augsburska pw. Trójcy Świętej w Świdnicy | Augsburg Evangelical Parish under the invocation of the Holy Trinity in Świdnica *Men and Books*

Centrum Kultury „Zamek” | Culture Centre „Zamek” *Métamorphoses*

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” | Association of Creative Initiatives „ę” *Remapping Europe – A Remix Project Highlighting Perspectives of Young Migrants*

Fundacja Tranzyt | Tranzyt Foundation *STREETS Mapping and Connecting Young Creative Scenes in Europe*

Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki | International Print Triennial Society *International Print Network*

Bolesławiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramik | Culture Centre in Bolesław – International Ceramics Centre *Artistic 'Argilla' (Clay) Actions for EU Ceramic Network (ARGINET)* s. | p. 59

2013

Fundacja Ciało/Umysł | Body/Mind Foundation *Open Latitudes* (3), *Beyond Generations*

Centrum Rzeźby Polskiej | Centre of Polish Sculpture *European LandArt Network*

Fundacja Mediations Biennale | Mediations Biennale Foundation *WeCurate*

Stowarzyszenie Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją | The International Center for Information Management Systems and Services *Irregular Talents*

Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” | The Centre of Contemporary Art „Znaki Czasu” *LOCIS European Artists in Residence Programme*

Fundacja na rzecz Collegium Polonicum w Słubicach | Collegium Polonicum Foundation in Słubice *ENQuETE art – Experimental Nonpartisan Questioning of Enduring Technologies in Economy*

Tako Tomasz Klejna *Cocina De Cuentos: Europa A La Carta*

Fundacja Studio Skit | Studio Skit Foundation *Exchange of Community-engaged Theatrical Practices*

Stowarzyszenie Teatralne Teatr Biuro Podróży | Biuro Podróży Theatre *Freiheit! Gleichheit! Brüderlichkeit! – Eine Erinnerung an Europa Internationales Theaterprojekt nach 'Dantons Tod' von Georg Büchner*

Fundacja Inna Przestrzeń | Other Space Foundation *Transkaukazja – Caucasian trails in Europe*

Polska Fundacja im. Roberta Schumana | Robert Schuman Foundation of Poland *Rivers of Europe*

Instytut Teatralny, Muzeum Śląskie | Theatre Institute, Silesian Museum *SharedSpace: Music, Weather, Politics*

Fot./photo: Stowarzyszenie Działających Artystycznych „Galeria OFF”

Fot./photo: Julia Bardsley

A SPACE FOR LIVE ART

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2008

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Stowarzyszenie Działań Artystycznych „Galeria OFF” | Artistic Actions Center „Galeria OFF”

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 2 053 875 Euro

Sztuka żywa jest niezależną dyscypliną i praktyką artystyczną przyjmowaną na podstawie teorii i określonej historii. Określona jest wpływami wywodzącymi się z produkcji teatralnych, tanecznych, operowych oraz w dużym stopniu ze sztuk plastycznych. Dziś kojarzy się przede wszystkim ze sztuką performance.

Celem projektu *A Space for Live Art* było wzmocnienie roli nowych form sztuki żywej w Europie i rozszerzenie przestrzeni dla jej uprawiania. Aby umocnić pozycję rozmaitych form sztuki żywej, osiem jednostek działających na międzynarodowej arenie nawiązało współpracę partnerską w celu przeprowadzenia wspólnej europejskiej inicjatywy. Projekt trwał pięć lat i opierał się na realizacji ośmiu corocznych międzynarodowych wydarzeń artystycznych w ośmiu europejskich miastach. Każdy z partnerów zaproponował różne formy współpracy i wymiany artystycznej – realizowano m.in.: międzynarodowe prezentacje sztuki, festiwale, wspólne produkcje, sympozja, seminaria i warsztaty. Prowadzono też dokumentację działalności grupy krytyków i teoretyków sztuki. Te wszystkie elementy stanowiły o kompleksowym i zróżnicowanym podejściu do tematu sztuki żywej.

„Live art” is an independent discipline and art based on theory and specific history; it is defined by influences from the world of theatre, dance, opera and, to a large degree, the visual arts. Nowadays, it is associated mainly with performance art.

The purpose of the *Space for Live Art* project is to reinforce the role of new live art forms in Europe and to expand the space in which it is practised. In order to strengthen the position of various „live art” forms, eight international entities entered into partnership in order to conduct a European initiative. The project lasted five years and was based on the organization of eight annual international artistic events in eight European cities. Each partner suggested various forms of artistic exchange and co-operation – the organizers prepared, among others, international art exhibits, festivals, cooperative performances, symposiums, seminars and workshops, as well as documented the activity of a group of art critics and scholars. All these elements contributed to a complex and diverse approach to the subject of „live art”.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Les Halles de Schaerbeek
ASBL, (BE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Stowarzyszenie Działań Artystycznych „Galeria OFF” | Artistic Actions Center „Galeria OFF” (PL)
- New Moves International Limited (UK)
- Les Nouvelles Substances (FR)
- Kampnagel Internationale Kultur Fabrik GMBH (DE)
- Drustvo Mesto Zensk (SI)
- Asociacion Accion!mad (ES)
- Anti-Contemporary Art. Festival Yhdistys (FI)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.aspaceforliveart.org,
www.galeriaoff.pl

Fot./photo: Instytut Sztuki Wyspa

IN CHARGE. THE ROLE OF POLITICAL DESIGNERS IN TRANSFORMATION

Fot./photo: Instytut Sztuki Wyspa

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2010

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Instytut Sztuki Wyspa | Wyspa Institute of Art

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 136 500 Euro

In Charge. The Role of Political Designers in Transformation to część projektu badawczego Re-Designing the East realizowanego między Europą Środkową (Polska, Niemcy, Czechy, Węgry) a Azją (Korea, Tajlandia, Indie), który koncentrował się na udziale i zaangażowaniu artystów, w tym grafików i plakacistów, w zmiany zachodzące w systemach politycznych od początku lat 80. XX wieku. Kuratorzy kładli szczególnie nacisk na wydarzenia na scenie międzynarodowej, takie jak powszechna transformacja ustrojowa w latach 80. i 90. na Węgrzech, w Polsce i Czechosłowacji, a także proces demokratyzacji, który towarzyszy współczesnym wieloaspektowym konfliktom. Nie sposób od nich uciec w krajach szybkiego rozwoju gospodarczego, takich jak Indie, Tajlandia czy Korea Południowa.

Ambicją i misją gdańskiego Instytutu Sztuki Wyspa – polskiego uczestnika projektu – było stymulowanie intelektualne i artystyczne przestrzeni terenów postoczniovych. Tym samym Instytut wpisał się swoim programem w dyskusję na temat historycznej roli tego miejsca, łączy ją z dziejami niezależnych ruchów artystycznych Gdańska oraz współczesną, innowacyjną praktyką artystyczną. Z tego też powodu projekt działał dwukierunkowo, reprezentując z jednej strony interes kultury, z drugiej zaś – szeroko rozumiany interes publiczny poprzez współtworzenie nowej, dynamicznej, kreatywnej i współczesnej społeczności dzielnicy Młode Miasto.

In Charge. The Role of Political Designers in Transformation constitutes part of the research project Re-designing the East conducted through a partnership between Central Europe (Poland, Germany, Czech Republic, Hungary) and Asia (Korea, Thailand, India), which concentrated on the participation of artists, including graphic artists and poster artists, in the political changes taking place since the early 80s. Curators focused on international events such as the universal transformation of political systems in the 80s and 90s which occurred in Hungary, Poland and Czechoslovakia, as well as the process of democratization accompanying contemporary multi-layered conflicts which are impossible to avoid in countries of fast economic growth such as India, Thailand or South Korea.

The ambition and mission of the Wyspa Institute of Art in Gdańsk – the Polish participant of the project – was to provide intellectual and artistic stimulation to the mental spaces of post-shipyard areas, thus contributing to the discussion on the historical role of the place, associating it with the history of independent artist movements in Gdańsk and the contemporary, innovative artistic practices. Due to this, the project was bi-directional, representing both the interest of culture and the broadly understood public interest, co-creating a new, dynamic, creative and modern society of the Młode Miasto district of Gdańsk.

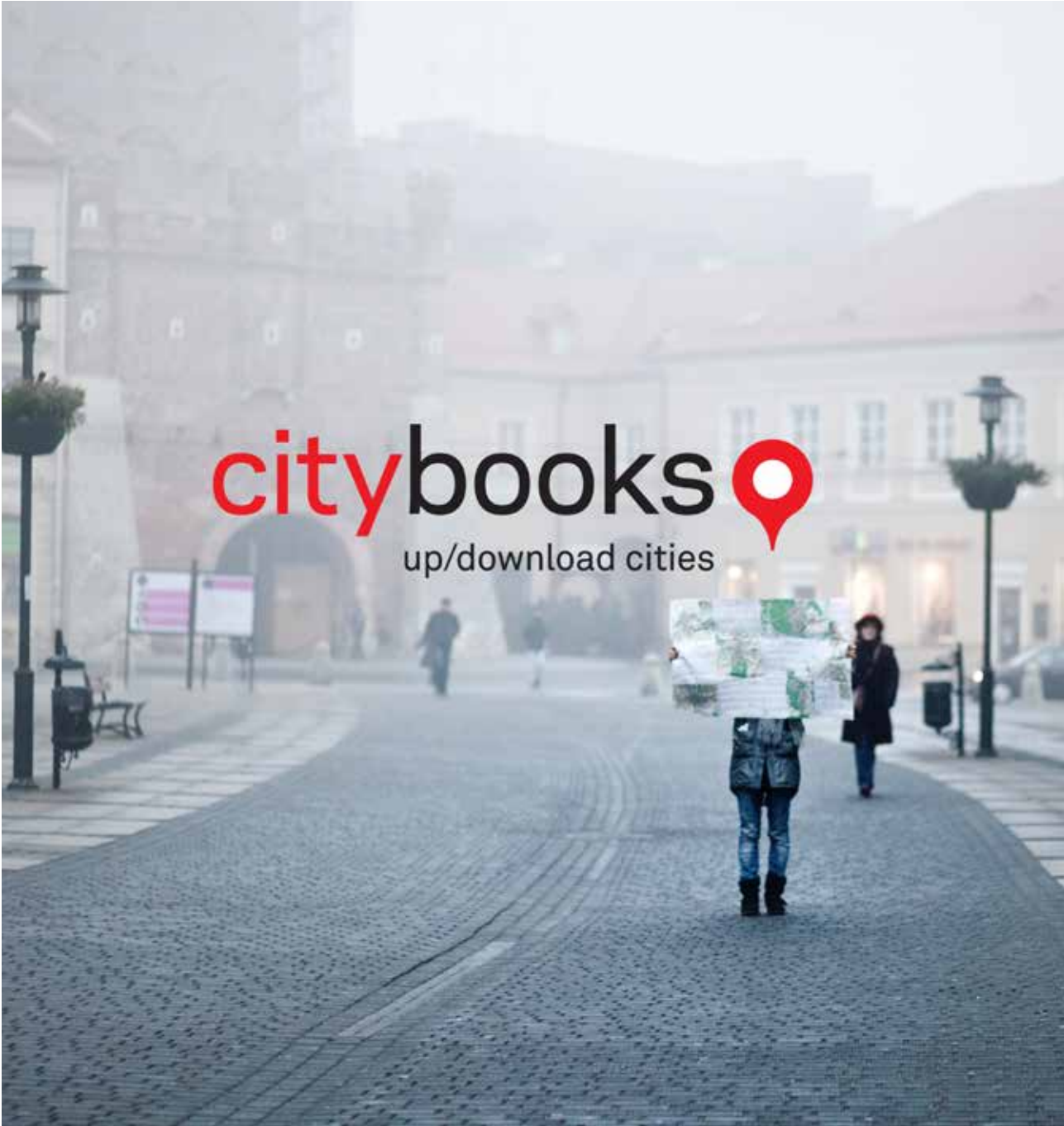
DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Württembergischer
Kunstverein Stuttgart (DE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Instytut Sztuki Wyspa |
Wyspa Institute of Art (PL)
- Trafó House of
Contemporary Arts (HU)

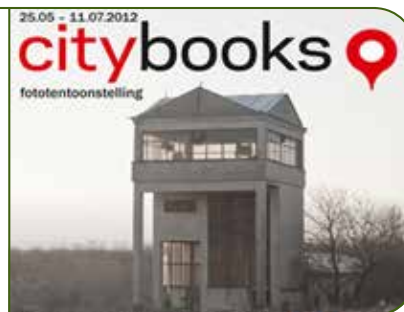
ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.wyspa.art.pl

Fot./photo: Maciej Rukasz, AgencjaBlowUp

CITYBOOKS

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Towarzystwo Edukacji Kulturalnej | Cultural Education Society

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 200 000 Euro

Projekt *citybooks* zakładał promocję miast niewielkich, ale posiadających potencjał kulturalny i społeczny. Dla każdego z nich miała powstać specyficzna, dostępna za pomocą Internetu *księga miasta* składająca się z rozmaitych i bardzo szeroko rozumianych tekstów kultury. Inspiracją dla nich miało być właśnie miasto. Autorzy, fotograficy i twórcy wideo poznawali je w czasie tygodniowego pobytu, a swoje wrażenia i opinie przekładali na własny język artystyczny. Twórcy z całej Europy prowadzili także zajęcia i warsztaty, które były organizowane przez lokalnych partnerów, a spotkania te znalazły odbicie w *citybook* danego autora. Z każdego z odwiedzanych miast sporządzony został portret.

Sercem *citybooks* jest strona internetowa www.city-books.eu, gdzie prezentowane są wszystkie elementy projektu, takie jak: e-książki, fotografie, pliki audio i wideo oraz teksty w kilku językach. Dzięki własnym księgom zamieszczonym na stronie projektu miasta mają szansę zaistnieć w świadomości europejskiej poprzez swoistość swego klimatu, specyfikę kultury czy ludzki potencjał.

Projekt miał również budować trwałą sieć *United Cities of Europe*. Obecnie obejmuje ona sześć miast, ale ambicją pomysłodawców jest, aby każdy europejski kraj był reprezentowany w *citybooks*. Pierwszym polskim miastem uczestniczącym w projekcie jest Lublin.

The project *citybooks* aims to promote small cities with cultural and social potential. For each city an online *city book* will be created, containing diverse, broadly understood cultural texts. The city itself will serve as an inspiration for the texts. Authors, photographers and video artists will familiarize themselves with them during a week-long visit and afterwards transform their impressions and opinions into their own artistic language. Moreover, artists from all over Europe conduct classes and workshops organized by local partners, and those meetings will be reflected in the *citybook* of each author. A portrait will be created for each visited city.

The heart of the *citybooks* project is the website www.city-books.eu, which presents all elements of the project, such as e-books, photos, audio and video files as well as texts in a number of languages. Thanks to their own books published on the project's website, cities have the chance to make themselves visible on the European stage by presenting their unique atmosphere, culture and human potential.

The project is also aimed at developing the permanent network of United Cities of Europe. Currently, it encompasses six cities, but the project authors hope that eventually each European country will be represented in *citybooks*. Lublin is the first Polish city to participate in the project.

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.2.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**
Vlaams-Nederlands Huis
deBuren (BE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Towarzystwo Edukacji Kulturalnej | Cultural Education Society (PL)
- Macedonian PEN Centre (MK)
- Musée de la Photographie (BE)
- Next – Verein für bildende Kunst (AT)
- University of Sheffield – Dept. Germanic Studies (UK)
- Ville de Chartres – Direction des affaires culturelles (FR)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.city-books.eu

„Droga Marii” - Mariusz Wilk, „Tron Łaski” z Pracowni Mistrza Zaślnięcia Marii z Kołatek, przed 1350 r., Występuje: Adam Graczyk, fot. Wojciech Rogowicz

GANYMED GOES EUROPE – CONTEMPORARY PERFORMING ART MEETS FINE ART HERITAGE

Fot./photo: Wojciech Rogowicz

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKcie | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Muzeum Narodowe we Wrocławiu | National Museum in Wrocław

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 200 000 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Kunsthistorisches Museum
(AT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Muzeum Narodowe we Wrocławiu | National Museum in Wrocław (PL)
- Szapmúvészeti Múzeum (HU)
- Muzeul Național Brukenthal (RO)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.mnwr.art.pl
www.ganymedgoeseurope.com

Nowe spojrzenie na malarstwo dawnych mistrzów to istota łączącego trzy dziedziny sztuki: malarstwa, literatury i teatru – projektu *Ganymed goes Europe – Contemporary Performing Art Meets Fine Art Heritage* realizowanego przez Muzeum Narodowe we Wrocławiu wspólnie z Kunsthistorisches Museum w Wiedniu, Muzeum Sztuk Pięknych w Budapeszcie i Muzeul Național Brukenthal z Rumunii.

Formuła była prosta, ale świeża. Pomysłodawcy projektu, austriacka grupa Wenn Es Soweit Is, poprosili siedmiu znanych pisarzy i pisarek o napisanie utworów literackich inspirowanych wybranymi dziełami sztuki ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Wśród autorów byli m.in. Mariusz Wilk mierzący się z obrazem *Tron Łaski* z Pracowni Mistrza Zaśnięcia Marii z Košatek czy Agnieszka Drotkiewicz, która przemieniła w tekst dwa malowidła Johanna Glegglera: *Alegoria zmysłu smaku* i *Alegoria zmysłu dotyku*. Specjalnie na potrzeby projektu wypożyczono z Kunsthistorisches Museum w Wiedniu obraz *Infantka* z pracowni Diego Velázqueza, a tekst inspirowany tym dziełem napisała noblistka Elfriede Jelinek. Gotowe teksty posłużyły reżyserom Jacqueline Kornmüller i Peterowi Wolfowi oraz zaproszonym siedmiu aktorom do przygotowania siedmiu kameralnych przedstawień. Każda z tych teatralnych miniatur była wielokrotnie wystawiana przy poszczególnych dziełach sztuki podczas siedmiu wieczorów, a spacerujący po muzeum widzowie znajdowali się w centrum akcji scenicznej. To oni decydowali, jak długo i w jakiej kolejności chcą obserwować poszczególne dzieła sztuki.

Sceną dla polskiej odsłony międzynarodowego projektu było Muzeum Narodowe we Wrocławiu, gdzie od maja do lipca 2013 roku był prezentowany cykl spektakli *Ganymed Goes Europe*.

A new perspective on the paintings of old masters is the main premise of the project *Ganymed goes Europe – Contemporary Performing Art Meets Fine Art Heritage* which combines three art disciplines: painting, literature and theatre. The project is conducted by the National Museum in Wrocław together with Kunsthistorisches Museum in Vienna, the Museum of Fine Arts in Budapest and Muzeul Național Brukenthal from Rumunia.

The idea was simple, but innovative. The author of the project, the Austrian group Wenn Es Soweit Is, asked seven famous writers to write literary pieces inspired by selected works of art from the collection of the National Museum in Wrocław. The writers included: Mariusz Wilk with the painting *Tron Łaski* (Throne of Grace) from Pracownia Mistrza Zaśnięcia Marii in Košatky, and Agnieszka Drotkiewicz who has created texts based on two paintings by Johann Gleggl: *Allegory of the Sense of Taste* and *Allegory of the Taste of Touch*. Diego Velázquez's *Infanta* was borrowed from the Kunsthistorisches Museum in Vienna especially for the project, and the text inspired by this work of art was written by the Noble Prize winner Elfriede Jelinek. Directors Jacqueline Kornmüller and Peter Wolf, and the seven actors invited by them, used the complete texts to prepare seven chamber plays. Each of these theatrical miniatures was staged multiple times beside the respective works of art during seven evenings, and the museum visitors found themselves in the centre of the scenic action. The visitors could decide themselves how long to view each exhibit and in what order.

The Polish edition of this international project took place in the National Museum in Wrocław which from May to July 2013 staged the cycle of spectacles *Ganymed Goes Europe*.

Fot./photo: Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

EUR-TEXT BACK TO THE FUTURE!

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi | Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 200 000 Euro

Główny cel projektu *EUR-TEXT Back to the Future!* to stworzenie przestrzeni do dialogu pomiędzy sztuką współczesną a dziedzictwem kulturowym Europy, pomiędzy przeszłością a teraźniejszością. Projekt proponuje refleksję na temat interpretacji klasycznych dzieł sztuki i ich współczesnego oddziaływania, a jego realizacja została powierzona młodej generacji artystów – muzyków, projektantów mody i plastyków. Nazwa projektu powstała z inspiracji słowem niemieckiego pochodzenia *urtext*, odnoszącym się m.in. do oryginalnych źródeł tekstu czy pierwotnych wydań (w muzyce klasycznej).

Stworzenie warunków do spotkania artystów z różnych dziedzin sztuki (muzyka klasyczna i współczesna, moda i kostium teatralny czy sztuki wizualne) motywowało ich do podjęcia badań, realizacji i prezentacji prac, które miały oparcie w duchu klasycyzmu i romantyzmu; umożliwiło też artystom przedstawianie swoich projektów podczas koncertów, wystaw i pokazów scenicznych dla różnorodnej publiczności z wielu zakątków Europy. Interdyscyplinarność projektu polegała nie tylko na dialogu pomiędzy różnymi formami ekspresji artystycznej, ale również na zestawianiu ze sobą różnorodnych form prezentacji – np. koncertów muzyki klasycznej połączonych z wystawami czy pokazów mody inspirowanych klasycznym malarstwem.

The main purpose of the *EUR-TEXT Back to the Future!* project is to create a space for dialogue between contemporary art and the cultural heritage of Europe, between the past and the present. The project invites a reflection on the interpretation of classic art works and their contemporary impact, and it was implemented by the young generation of artists – musicians, fashion designers and visual artists. The name of the project was inspired by the German-derived word *urtext* referring to, among others, original text sources or first editions (in classical music).

The creation of conditions for meetings between artists of various fields (classical and contemporary music, fashion and theatrical costumes and visual arts) motivates the artists to conduct research, create and present work inspired by the spirit of classicism and romanticism; moreover, the project enables artists to showcase their projects during concerts, exhibitions and performances for various audiences from all over Europe. The inter-disciplinary nature of the project does not lie merely in the dialogue between various forms of artistic expression, but also in merging diverse forms of presentation – e.g. classical music concerts combined with exhibitions or fashion shows inspired by classical paintings.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Abbaye aux Dames
– Académies musicales
de Saintes (FR)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi | Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź (PL)
- Janackova akademie muzických umení v Brne (CZ)
- Soundscapes – Malta Association for Contemporary Music (MT)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.eurtext.eu

Wagon Euforia zespół SOFA, fot./photo: Pauliana V. Pimentel

COSMIC UNDERGROUND

foto: Fundacja Platon im. Kuby Rumińskiego

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Fundacja Platon im. Kuby Rumińskiego |

Kuba Rumiński Platon Foundation

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 194 000 Euro

Historia o wymiarach czasu opowiedziana poprzez instalacje audiowizualne, teatralne performance i muzyczne happenings, umieszczone w dziesięciu towarowych wagonach.

Projekt *Cosmic Underground* to multidyscyplinarny artystyczny pociąg, który – przemierzając Europę od Estonii poprzez Łotwę, Litwę i Polskę, aż do Portugalii – połączył Wschód z Zachodem. Pociąg zatrzymywał się na dworcach wybranych miast, gdzie odbywały się spektakle teatralne opowiadające historię grupy naukowców badających czas, zainspirowanych przez Alberta Einsteina i jego teorię względności. Spektakle były główną osią wydarzeń, w których wzięli również udział artyści sztuk wizualnych, rzeźbiarze, projektanci, architekci, muzycy, pisarze, dziennikarze i badacze akademicy. Głównym celem i sercem projektu było łączenie ludzi, niezależnie od różnic historycznych, kulturowych i językowych. Spektakle odbywały się w kilkunastu miastach, w pięciu krajach – w Estonii, Łotwie, Litwie, Polsce i Portugalii.

Wyjątkowość projektu polega na tym, iż jest to artystyczna podróż kolejowa łącząca dwa bieguny Europy – Wschód i Zachód. Jest to nie tylko wydarzenie artystyczne, ale również ogromne wyzwanie logistyczne – ze względu na różnicę szerokości torów na Wschodzie, Zachodzie i w Europie Środkowej. Pokonując wszystkie trudności, pokazujemy, że Europa nie ma granic – mówił Jan Świerkowski z Fundacji Platon i Instytutu B61, pomysłodawca, reżyser i główny producent projektu Cosmic Underground.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Fundacja Platon im. Kuby
Rumińskiego | Kuba Rumiński
Platon Foundation (PL)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Mtu Valgusfestival (EE)
• Museo Bernardo (PT)
• SIA Rain Project (LV)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.institutB61.pl

A story about time told through audiovisual installations, theatre performances and musical happenings located in ten freight wagons.

The project *Cosmic Underground* is a multi-disciplinary artistic train which, in crossing Europe from Estonia to Latvia, Lithuania and Poland, up to Portugal, connected the East and the West. The train stopped at the stations of selected cities, where theatre performances were staged, telling the story of a group of scientists researching time and following in the footsteps of Albert Einstein and his theory of relativity. The performances constituted the main axis of the events which also involved visual artists, sculptors, designers, architects, musicians, writers, journalists and scholars. The main purpose and essence of the project was to connect people, regardless of their historical, cultural and linguistic differences. The performances were staged in several cities in five countries – Estonia, Latvia, Lithuania, Poland and Portugal.

*What makes the project exceptional is that it constitutes an artistic train journey connecting the two poles of Europe – East and West. It is not merely an artistic event but also a logistic challenge – due to the different rail width in Eastern, Western and Central Europe. By overcoming all those difficulties, we show that Europe is without borders - says Jan Świerkowski of the Platon Foundation and B61 Institute, who is the author, director and main producer of the *Cosmic Underground* project.*

fot./photo: Miejskie Centrum Kultury w Belchatowie

PERFORMATIVE CULTURE COOPERATION FOR AWARENESS ON PAST EUROPEAN DICTATorships

foto/photo: Miejskie Centrum Kultury w Bełchatowie

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Miejskie Centrum Kultury w Bełchatowie | Bełchatów Cultural Centre

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 158 350 Euro

Celem projektu *Performative Culture Cooperation For Awareness On Past European Dictatorships* było stworzenie ponadnarodowej sieci instytucji i zainicjowanie procesu budzenia się świadomości historycznej Europejczyków w kontekście dyktatur. Partnerzy z różnych krajów analizowali i porównywali swoje narodowe doświadczenia z autorytaryzmem, a zwieńczenie tych prac stanowiło widowisko teatralne na temat historii ostatnich sześćdziesięciu lat Europy.

Autorzy projektu są przekonani, że podobne działania pomogą uniknąć pojawiania się uczucia tęsknoty za systemami totalitarnymi oraz umożliwią budowanie postawy obywatela Europy w oparciu o wspólne dziedzictwo historyczne. W działania projektowe zaangażowane było Miejskie Centrum Kultury w Bełchatowie, które funkcjonuje już czterdzieści lat, a jego celem jest tworzenie warunków dla wszechstronnej edukacji kulturalnej oraz kreowanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Bełchatowa i okolic. Poprzez swoje działania placówka stara się stworzyć podwaliny pod międzypokoleniową integrację, budować lokalną tożsamość kulturową, rozwijać zainteresowania mieszkańców miasta i sprostać zmieniającym się potrzebom kulturalnym.

The purpose of the project *Performative Culture Cooperation for Awareness on Past European Dictatorships* is to create a supra-national network of institutions and initiate a process of awakening the Europeans' awareness regarding dictatorship. Partners from various countries analysed and compared their national experience with authoritarianism, leading to the creation of a theatre performance about the history of the last sixty years in Europe.

Authors of the project believe that such activities will help prevent feelings of nostalgia for totalitarian systems and enable the development of the European citizen's attitude to common historical heritage. The project involved the participation of the Bełchatów Cultural Centre which has operated for forty years and whose purpose is to provide conditions for wide cultural education and to create and satisfy the cultural needs of the citizens of Bełchatów and neighbouring areas. Through its activity, the Centre aims to create the foundation of cross-generational integration, develop a local cultural identity, kindle the interest of city residents and meet the changing cultural needs.

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.2.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**
Teatro Magro Cooperativa
Sociale Onlus (IT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Miejskie Centrum Kultury w Bełchatowie | Bełchatów Cultural Centre (PL)
- Asociacion Granadina para la Informacion, Formacion y Desarrol (ES)
- Fundatia Parada (RO)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.mckbel.eu

foto/photo: Bolestawiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki

ARTISTIC 'ARGILLA' (CLAY) ACTIONS FOR EU CERAMIC NETWORK (ARGINET)

foto/photo: Bolestawiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramik

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Bolestawiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramik | Culture Centre in Bolestawiec – International Ceramics Centre

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 200 000 Euro

Celem projektu jest promocja dialogu i wymiany międzykulturowej w Europie poprzez szereg innowacyjnych działań w zakresie międzynarodowej współpracy organizacji kulturalnych działających na polu ceramiki – zarówno artystycznej, jak i coraz częściej zapomnianego rzemiosła.

Charakterystyczna ceramika z Bolestawca jest dobrze znana już kilku pokoleniom Polaków. Tym razem Bolestawiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramik postanowił sięgnąć do zasobów swojego regionalnego dziedzictwa. Pięciu partnerów z europejskich miast postanowiło połączyć swoje siły, żeby umożliwić większą mobilność i realne funkcjonowanie – nie tylko na poziomie regionalnym, ale i międzynarodowym – dorobku i doświadczeń poszczególnych partnerów w obszarze ceramiki artystycznej i rzemiosła ceramicznego.

Wymiana doświadczeń, dialog międzykulturowy czy nawiązywanie inspirujących kontaktów, to jedno z ważniejszych elementów projektu. ARGINET to też propozycja, dzięki której ceramika artystyczna i rzemiosło artystyczne mogą znaleźć dla siebie miejsce w ramach funkcjonujących już wydarzeń i sieci partnerskich na poziomie europejskim.

The purpose of the project is to promote inter-cultural exchange and dialogue in Europe through a series of innovative actions within the scope of the international cooperation of cultural organizations operating in the field of ceramics – both viewed as an artistic medium and an increasingly forsaken craft.

The characteristic ceramic products from Bolestawiec have been well known by many generations of Poles. This time the Culture Centre in Bolestawiec – International Ceramics Centre decided to reach into its regional heritage. Five partners from European cities joined forces to increase the mobility and functionality – both on the regional and international level – of each partner's heritage and experience in the field of artistic ceramics and ceramic crafts.

Exchange of experience, inter-cultural dialogue and the establishment of inspiring contacts are the key elements of the project. ARGINET will also enable artistic ceramics and ceramic crafts to find their place in the existing events and partner networks at the European level.

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.2.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**
Comune di Faenza (IT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Bolestawiecki Ośrodek Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramik | Culture Centre in Bolestawiec – International Ceramics Centre (PL)
- Communaute d'agglomeration du pays d'Aubagne et de l'étoile (FR)
- Patronat Municipal del Museu del Cantir d'Argenton (ES)
- Verein Zur Forderung Europaischer Keramikunstler (AT)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.arginet.eu/,
www.bok.boleslawiec.pl/index.php/projekt-arginet

DZIEDZICTWO KULTUROWE | CULTURAL HERITAGE

2007

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach | Academy of Fine Arts in Katowice
COAL – Carboniferus Open-eyed Artists Landscape

Uniwersytet Jagielloński | Jagiellonian University *Plants and Culture: Seeds of the Cultural Heritage of Europe*

2008

Spółeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Warszawie |
College of Enterprise and Management *Sharing European Memories (SEMe)*

2009

Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie | Museum of Municipal Engineering
in Cracow *Central European Science Adventure*

Muzeum Pałac w Wilanowie | Museum of Palace at Wilanów *Discovering European
Heritage in Royal Residences s. | p. 63*

Muzeum Sztuki w Tarnowie | Art Museum in Tarnów *RED – Restoring the European
Dimension of the Romani Language & Culture*

Związek Polskich Artystów Plastyków – Okręg Krakowski | Polish Association
of Artists – Cracow Branch *City Cultures in Focus Reunion of Dispersed Content:
Virtual Evaluation and Reconstruction s. | p. 65*

Instytut Chemii Bioorganicznej PAN | Institute of Bioorganic Chemistry – Polish
Academy of Science *ACCESSIT (Accelerate the Circulation of Culture Through
Exchange of Skills in Information Technology)*

Uniwersytet Warszawski | University of Warsaw *ENBaCH – European Network
for Baroque Cultural Heritage s. | p. 66*

2010

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu | Adam Mickiewicz University
in Poznań *Archaeolandscapes Europe s. | p. 67*

Muzeum Kresów w Lubaczowie | Kresy Museum in Lubaczów *Culture and Nature:
The European Heritage of Sheep Farming and Pastoral Life (Canepal)*

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie | Museum of Modern Art in Warsaw
Digitizing Ideas: Archives of Conceptual Art Practice

Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie | National Ethnographic Museum
in Warsaw *Carnival King of Europe II*

2011

Muzeum Narodowe, Zamek Królewski w Warszawie | National Museum, Royal Castle
in Warsaw *Jagiellonian Art Network in Central Europe (Europa Jagellonica) s. | p. 69*

Muzeum w Łęborku | Museum in Łębork *Childhood. Remains and Heritage s. | p. 70*

Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk | Institute of Bioorganic
Chemistry – Polish Academy of Science *Access IT plus. Accelerate the Circulation
of Culture through Exchange of Skills in Information Technology s. | p. 71*

2012

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie | School of Higher Vocational
Education in Nysa *Inventaire du décor peint de l'architecture domestique en Europe*

Uniwersytet Szczeciński | University of Szczecin *Cultural Perspectives*

2013

Instytut Teatralny, Teatr Wielki – Opera Narodowa / Muzeum Teatralne |
Theatre Institute, Teatr Wielki – National Opera / Theatre Museum *European Route
of Historic Theatres*

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu | Adam Mickiewicz University
in Poznań *NEARCH. New scenarios for a community-involved archaeology*

Muzeum Narodowe w Krakowie | National Museum in Cracow *Ottoman-Europe:
Promoting 500 years of cultural relations*

Stowarzyszenie Willa Decjusza | Villa Decius Association *New Renaissance in Europe*

fol./photo: Muzeum Pałac w Wilanowie

DISCOVERING EUROPEAN HERITAGE IN ROYAL RESIDENCES

fol./photo: Muzeum Pałac w Wilanowie

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2009

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Muzeum Pałac w Wilanowie | Museum of Palace at Wilanów

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 199 990 Euro

Był to pierwszy zbiorowy projekt edukacyjno-kulturalny przeprowadzony przez członków Stowarzyszenia Europejskich Rezydencji Królewskich (Association of European Royal Residences – ARRE). Jego jedynym polskim przedstawicielem było Muzeum Pałac w Wilanowie. Począwszy od 2009 roku pracownicy podmiotów ARRE odpowiedzialni za kwestie edukacji spotykali się, aby wymieniać pomysły i stworzyć wyjątkowy program wydarzeń związanych z tematem: *Wpływ Rezydencji Królewskich na ich otoczenie dawniej i dziś*. Celem projektu było ukazanie podobieństw i różnic występujących pomiędzy najbardziej prestiżowymi europejskimi rezydencjami królewskimi. Został on podzielony na trzy główne wydarzenia: Klasa Dziedzictwa Europejskiego na wiosnę 2010 roku (pierwszy etap projektu), Europejskie Dni Dziedzictwa we wrześniu 2010 roku (drugi etap projektu) oraz Dzień Wiosny w Europie w maju 2011 roku (trzeci etap projektu). W związku z dużym zainteresowaniem publiczności projekt rozbudowano o czwarty element, który został zrealizowany w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa we wrześniu 2011 roku.

Podział projektu na kolejne etapy wynikał z konieczności zbudowania oferty edukacyjnej skierowanej do różnych grup odbiorców (młodzieży, rodzin z dziećmi, dorosłych, osób borykających się z problemem wykluczenia społecznego) na poziomie europejskim.

Wymiana doświadczeń pomiędzy muzealnikami była istotna w każdej fazie projektu, ułatwiała dzielenie się sprawdzonymi rozwiązaniami oraz pobudzała do poszukiwania innowacyjnych narzędzi edukacyjnych.

It was the first collective educational-cultural project, conducted by members of the Association of European Royal Residences (ARRE). The Museum of Palace at Wilanów is its only Polish representative. Beginning in 2009, employees of ARRE entities responsible for education met together to brainstorm and create an exceptional programme of events connected with the subject: *The influence of royal residences on their environment in the past and the present*.

The purpose of the project was to show the similarities and differences between the most prestigious royal residences in Europe. The project was divided into three main events: European Heritage Class scheduled for Spring 2010 (first stage of the project), European Heritage Days scheduled for September 2010 (second stage of the project) and European Spring Days in May 2011 (third stage of the project). Due to the high public interest in the project, it was expanded with a fourth element conducted as part of the European Heritage Days in September 2011.

The project's division into stages resulted from the need to create a didactic offer directed at various recipient groups (young people, families with children, adults, socially excluded people) at the European level.

The exchange of experiences between museum workers was crucial at each stage of the project, facilitating the distribution of tried solutions and stimulating the search for innovative didactic tools.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Association des Residences
Royales Europeennes, (FR)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Muzeum Pałac w Wilanowie |
Museum of Palace at Wilanów
(PL)
- Etablissement Public Du
Domaine National De
Chambord (FR)
- Schlob Schonbrunn Kultur
– und Betriebsges M.B.H (AT)
- Palais dr Charles Quint
A.S.B.L (BE)
- Consejo de Administration del
Patrimonio Nacional (ES)
- Etablissement Public du
Musee et du Domaine National
de Versailles (FR)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.wilanow-palac.art.pl

fol./photo: Bibi

CITY CULTURES IN FOCUS REUNION OF DISPERSED CONTENT: VIRTUAL EVALUATION AND RECONSTRUCTION

fol./photo: Bober

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2009

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Związek Polskich Artystów Plastyków – Okręg Krakowski | Polish Association of Artists – Cracow Branch

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 197 846 Euro

Współcześnie miasta są skupiskami ludzi, władzy i kapitału oraz centrami kreatywności i komunikacji, a zróżnicowanie każdego z tych elementów stanowi o wyjątkowości i unikatowości miejsca. Każde miasto bazuje na podobnym szkieletcie złożonym ze szlaków komunikacyjnych, kompleksów budynków mieszkalnych, i tych z przeznaczeniem komercyjnym, promenad dla pieszych, ogrodów, stref przemysłowych oraz innych elementów. Jednak indywidualność i różnorodność pozwala na identyfikację każdego z nich osobno.

Projekt *City Cultures in Focus Reunion of Dispersed Content: Virtual Evaluation and Reconstruction* powstał, aby pomóc lepiej zrozumieć kulturę miast. Starał się badać metropolitalną tkanę jako żywy i wciąż zmieniający się, dzięki aktywności swoich mieszkańców i przyjezdnych, organizm. Jak stwierdziła Isabella Marboe: *Każde miasto to żywy organizm sam w sobie, który rozwija się na swój sposób, według odrębnych przepisów.*

Koordynator inicjatywy, wiedeńska organizacja X-CHANGE Culturescience verein fur internationalen austausch in kultur und wissenschaft, postawił sobie za cel nawiązanie międzynarodowej współpracy i wymianę dóbr intelektualnych z dziedziny kultury i nauki. Organizacja od 2001 roku promuje dialog pomiędzy cywilizacjami poprzez wspólną realizację kolejnych projektów, które budują przestrzeń dla porozumienia, wzajemnego szacunku i zrównoważonego rozwoju.

Modern cities are agglomerates of people, power and capital, as well as centres of creativity and communication; diversification of these elements makes the locations unique and exceptional. Each city is based on a similar model composed of communication routes, residential and commercial building complexes, promenades, gardens, industrial zones and other elements. However, their individuality and diversity makes them unique.

The project *City Cultures in Focus Reunion of Dispersed Content: Virtual Evaluation and Reconstruction* was created to help better understand the urban culture. Its aim was to study the metropolitan environment as a living organism that constantly changes through the activity of its residents and visitors – as Isabella Marboe remarked: *Each city is a living organism in itself, which develops in its own way according to distinct rules.*

The project's coordinator, the Viennese organization X-CHANGE Culturescience verein fur internationalen austausch in kultur und wissenschaft, aims to stimulate international cooperation and the exchange of intellectual goods in the field of culture and science. Since 2001, the organization has promoted dialogue between civilizations through cooperation on projects which develop the space for understanding, mutual respect and sustained development.

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.2.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**

X-CHANGE Culturescience
verein fur internationalen
austausch in kultur und
wissenschaft, (AT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Związek Polskich Artystów Plastyków – Okręg Krakowski | Polish Association of Artists – Cracow Branch (PL)
- Politecnico di Milano – Indaco Department (IT)
- University of Ferrara – Department of Architecture (IT)
- National University of arts Bucharest (RO)
- Institut fur Kunstgeschichte, Bauforschung und Denjmalpflege, Fachbereich (AT)
- Leibniz Universitat Hannover (DE)
- Isranbul Technical University (TR)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.x-change.at

EUROPEAN NETWORK FOR BAROQUE CULTURAL HERITAGE (ENBACH)

foto/photo: Uniwersytet Warszawski

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2009

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Uniwersytet Warszawski | University of Warsaw

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 1 748 913 Euro

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**
Uniwersytet La Sapienza (IT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Uniwersytet Warszawski | University of Warsaw (PL)
- Facultat de Geografia i Historia Universitat de Barcelona (ES)
- Medical University of Vienna (AT)
- Dipartimento di Storia e Critica della Politica – Università Degli Studi di Teramo (IT)
- Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales De Paris (FR)
- Ernst – Moritz – Arndt – Universität Greifswald (DE)
- Technische Universität Dresden (DE)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.enbach.eu

Celem projektu było stworzenie platformy edukacyjnej promującej wiedzę na temat europejskiego dziedzictwa kulturalnego czasów baroku, która nie opierałaby się na dobrze znanych wielkich narracjach narodowych.

Uczestnicy ENBaCH-u zajmowali się między innymi: kryzysem wartości w renesansowych Włoszech, niekonwencjonalnymi formami literackimi, nowymi aspektami duchowości sarmackiej, życiem muzycznym polskiego dworu w powiązaniu z artystycznym życiem Europy, ideologicznymi programami architektury i sztuk plastycznych w przestrzeni publicznej, podróżami edukacyjnymi i ich skutkami światopoglądowymi, polską literaturą konfesyjną.

Ta różnorodność tematów i wielość podejść prezentowanych przez poszczególne podmioty projektu miała służyć przełamaniu utartych schematów myślenia o XVII-wiecznej Europie, nie tylko wśród akademików i uczonych, ale również wśród nauczycieli i uczniów wcześniejszych stopni kształcenia oraz szerszej opinii publicznej. Wyniki badań prowadzonych w ramach programu popularyzowane są za pomocą audycji radiowych, programów telewizyjnych, wykładów oraz oczywiście portalu internetowego ENBaCH.

The purpose of the project is to create an education platform promoting knowledge about Baroque cultural heritage in Europe, which would not be based on well-known „grand” national narratives.

ENBaCH participants’ interests include: the crisis of values in Renaissance Italy, unconventional literary forms, new aspects of Sarmatian spirituality, the musical life of the Polish court in connection with the artistic life of Europe, ideological architectural and art programmes in public space, educational travels and their impact on worldview, Polish confessional literature.

This diversity and quantity of approaches presented by various project participants will challenge the old ways of thinking about 17th century Europe, not only among scholars but also teachers and students at earlier education levels as well as the broader public. Results of the study conducted as part of the programme will be popularized through radio auditions, TV programmes, lectures and, of course, the ENBaCH website.

ARCHAEOLANDSCAPES EUROPE

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2010

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKcie | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu | Adam Mickiewicz University in Poznań

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 2 500 000 Euro

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**

Roman-Germanic Commission
German Archaeological Institute
(DE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu (PL)
- Archaeological Institute, Belgrade (RS)
- CIMEC – Institutul De Memorie Culturala (RO)
- Cyprus Research and Educational Foundation (CY)
- Directorate of the Museums of Baranya County (HU)
- Fornleifastofnun Islands (IS)
- Foundation for Research & Technology, Hellas (GR)
- In Flanders Fields Museum VZW (BE)
- Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento CSIC, (ES)
- Laboratory of Ancient Topography and Photogrammetry (IT)
- Landesamt für Denkmalpflege Regierungspräsidium Stuttgart (DE)
- National University of Ireland, Dublin (IE)
- Royal Commission on the Ancient-Historical Monuments Scotland (UK)
- Scientific Research Centre – Slovenian Academy Science and Art (SI)
- The Archaeological Institute of the Slovak Academy of Sciences (SK)
- The Discovery Programme Ltd (IE)
- The Norwegian Institute for Cultural Heritage Research (NO)
- Holstebro Museum (DK)
- Klaipėda University (LT)
- English Heritage (UK)
- Universiteit Leiden (NL)
- University of Exeter (UK)
- University of Foggia (IT)
- University of Glasgow (UK)
- University of Siena (IT)
- Univerza v Ljubljani (SI)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.archaeolandscapes.eu

Celem projektu *Archaeolandscapes Europe* było wyrównanie różnic w możliwościach dostępu do współczesnych metod geodezji i technik teledetekcji na całym kontynencie oraz stworzenie odpowiednich warunków do regularnego korzystania z nich. Projekt zakładał również utworzenie sieci wspierającej stosowanie aerofotogrametrii i teledetekcji. Nowoczesne metody geodezyjne mogą odgrywać ważną rolę w promowaniu, zrozumieniu i ochronie wspólnego krajobrazu i dziedzictwa archeologicznego Unii Europejskiej.

Współpraca w ramach projektu polegała m.in. na corocznych spotkaniach jego członków, uzgadnianiu planu prac, nowych inicjatyw i weryfikacji postępów przeprowadzonych działań. Większość działań została podzielona i wykonywana przez tzw. grupy fokusowe. Dialog z grupami docelowymi projektu oraz prezentacja wyników odbywały się za pomocą wielojęzycznych i interaktywnych prezentacji na stronie internetowej. Zastosowano również ulotki, broszury i inne tradycyjne publikacje.

Projekt pozwolił na bliższy kontakt między profesjonalistami z zakresu dziedzictwa archeologicznego a społeczeństwem, bardziej skuteczną ochronę wspólnego dziedzictwa kulturowego, międzynarodową wymianę umiejętności i możliwości zatrudnienia oraz szersze korzystanie z zasobów archiwalnych i nowoczesnych technik badawczych.

The purpose of the project *Archaeolandscapes Europe* was to provide equal access to modern land surveying methods and remote sensing techniques throughout all of Europe as well as to create proper conditions for their regular use. The project also aimed to create a network supporting the application of air survey and remote sensing techniques. Modern land surveying methods can play an important role in the promotion, comprehension and protection of the common landscape and archaeological heritage of the European Union.

Cooperation under the project involved, among others, annual meetings between its participants, the determination of work plans and new initiatives, as well as the verification of the progress of conducted activities. Most activities were divided and conducted by so-called focus groups. Dialogue with the project's target groups and the presentation of results was achieved using multi-lingual and interactive website presentations. Leaflets, brochures and other traditional channels were also employed.

The project enabled closer contact between archaeology professionals and the society, more efficient protection of common cultural heritage, the international exchange of skills and work opportunities, as well as a more widespread use of archival materials and modern research techniques.

Sacra Conversazione: Maria z Dzieciątkiem oraz święte Felicyta i Perpetua, ok. 1520-1525, Muzeum Narodowe w Warszawie, fot./photo: Piotr Lignar

JAGIELLONIAN ART NETWORK IN CENTRAL EUROPE (EUROPA JAGELLONICA)

MN / Muzeum Narodowe
w Warszawie

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Muzeum Narodowe w Warszawie | National Museum in Warsaw, Zamek Królewski w Warszawie | Royal Castle in Warsaw

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 200 000 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Haus d. Brandenburgisch-Preußischen Geschichte (DE)

**WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:**

- Muzeum Narodowe w Warszawie | National Museum in Warsaw (PL)
- Zamek Królewski w Warszawie | Royal Castle in Warsaw (PL)
- Galerie Středočeského kraje (CZ)
- Geisteswiss. Zentrum f. Geschichte u. Kultur Ostmitteleuropas (DE)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.mnw.art.pl,
www.zamek-krolewski.pl

Dzięki kooperacji instytucji kultury z Czech, Niemiec i Polski zaangażowanych w projekt *Jagiellonian Art Network in Central Europe (Europa Jagellonica)* została przygotowana wystawa pt. *Europa Jagellonica 1386-1572. Sztuka i kultura w Europie Środkowej za panowania Jagiellonów*, której celem było ukazanie najważniejszych aspektów dotyczących zjawisk w kulturze i sztuce za czasów panowania dynastii Jagiellonów. Zakres chronologiczny ekspozycji wyznaczony został przez dwa wydarzenia historyczne – koronację Władysława Jagiełły w 1386 roku i śmierć w 1572 roku Zygmunta II Augusta, ostatniego męskiego potomka rodu. Dzięki przemyślanym układom politycznym Jagiellonowie uzyskali koronę Czech wraz ze Śląskiem (1471) oraz Węgier (1490), a powstała w następstwie tych faktów wspólnota państw – Europa Jagellonica – objęła swym zasięgiem olbrzymie terytoria o powierzchni ponad 2 mln km², sięgające od Bałtyku po Morza Czarne i Adriatyckie.

Wystawa prezentowała – poprzez świadectwa artystyczne epoki – zagadnienia o tematyce społecznej, gospodarczej, politycznej, artystycznej. Wystawa pokazywana była w Galerie Středočeského kraje w Kutnej Horze, następnie w Warszawie, skąd trafiła do Haus der Brandenburgisch-Preussischen Geschichte w Poczdamie.

Cooperation between cultural institutions from Czech Republic, Germany and Poland, which participated in the project *Jagiellonian Art Network in Central Europe (Europa Jagellonica)*, resulted in the creation of the exhibit *Europa Jagellonica 1386–1572. Art and Culture in Central Europe under the Jagiellonian Dynasty*, whose purpose was to reveal the most important aspects of cultural phenomena and art in the times of the Jagiellonian dynasty. The chronological scope of the exhibit was defined by two historical events – the coronation of Władysław Jagiełło in 1386 and the death of Zygmunt II August, the last male heir of the dynasty, in 1572. Thanks to carefully maintained political connections, the Jagiellonians acquired the Bohemian Crown together with Silesia (1471) and Hungary (1490), and the resulting community of countries – Europa Jagellonica – encompassed great territories of over 2 million square kilometers, extending from the Baltic Sea up to the Black Sea and the Adriatic Sea.

The purpose of the exhibition was to present social, economic, political and artistic notions through the artistic testimonies of the epoch. The exhibition was presented at Galerie Středočeského kraje in Kutná Hora, then in Warsaw and at Haus der Brandenburgisch-Preussischen Geschichte in Potsdam.

CHILDHOOD. REMAINS AND HERITAGE

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Muzeum w Łęborku | Museum in Łębork

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 120 000 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

National Museum of the
Romanian Peasant (RO)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Muzeum w Łęborku |
Museum in Łębork (PL)
- Association pour la
Promotion de l'éducation
des Enfants (FR)
- Institutul Cultural Roman
(RO)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.muzeum.lebork.pl

Celem projektu było udokumentowanie znaczących różnic pomiędzy pojmowaniem dzieciństwa w odmiennych częściach Europy oraz zmian w stosunku do dzieci i ich rozwoju. Najważniejszy element *Childhood. Remains and Heritage* stanowiła międzynarodowa wystawa pokazywana m.in. w Rzymie, Warszawie, Sztokholmie, Londynie oraz Madrycie. Wystawa poświęcona była tematyce dzieciństwa i została przygotowana wspólnie przez wszystkich partnerów projektu.

Projekt zakładał ponadto stworzenie kolekcji wspomnień z dzieciństwa oraz, poprzez antropologiczne badania terenowe i warsztaty interaktywne, rozwój i promowanie kompleksowej metodyki dokumentowania, analizowania, interpretowania i komunikowania kultury dzieciństwa, a także – na podstawie wymiany wiedzy wśród organizatorów i z udziałem wolontariuszy – rozpowszechnianie metodologii zbierania ustnych pamiątek i stworzenie wirtualnego muzeum zabawek.

Przedsięwzięcie wspierało współpracę między pracownikami sektora kultury i artystami w dziedzinie kultury materialnej i niematerialnego dziedzictwa i pozwalało na wymianę metodologii badawczych, technik i wiedzy w zakresie gromadzenia i prezentowania kultury dzieciństwa.

Muzeum w Łęborku, oprócz prac związanych z przygotowaniem wystawy, prowadziło w ramach projektu m.in. warsztaty dla dzieci i dorosłych z tworzenia zabawek. Spotkania te stwarzały doskonałą okazję do podjęcia ożywionego dialogu między pokoleniami.

The purpose of the project is to document significant differences in views on childhood in various parts of Europe and the changes in attitudes to children and their development. The most important element of *Childhood. Remains and Heritage* is an international exhibition presented, among others, in Rome, Warsaw, Stockholm, London and Madrid, which is devoted to the subject of childhood and prepared as a collective effort of all project partners.

Moreover, the project involves the creation of collections of childhood memories and the application of anthropological field studies and interactive workshops to develop and promote complex methods for documenting, analysing, interpreting and communicating the culture of childhood, as well as the distribution of methodologies for collecting oral memoirs and creating a virtual toy museum, based on knowledge exchange between the organizers and with the participation of volunteers. The project supports cooperation between culture sector employees and artists in the field of tangible and intangible culture heritage, and enables the exchange of research methods, techniques and knowledge concerning the collection and presentation of childhood culture.

Apart from work connected with the preparation of the exhibition, project activities of the Museum in Łębork include toy creation workshops for children and adults, which provide an excellent opportunity to establish an active dialogue between generations.

ACCESS IT PLUS. ACCELERATE THE CIRCULATION OF CULTURE THROUGH EXCHANGE OF SKILLS IN INFORMATION TECHNOLOGY

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk – Poznań | Institute of Bioorganic Chemistry – Polish Academy of Science, Poznań

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 199 712 Euro

Dwuletni projekt *Access IT Plus. Accelerate the Circulation of Culture Through Exchange of Skills in Information Technology* był kontynuacją projektu Access IT, który w latach 2009-2011 objął swoim zasięgiem Serbię, Grecję i Turcję. Głównymi adresatami projektu były kraje ubiegające się o przyjęcie do Unii Europejskiej. Dziedzictwo kulturowe tych państw jest istotnym elementem kultury całej Europy i powinno być udostępnianie m.in. w Europeana – europejskiej cyfrowej bibliotece, muzeum i archiwum.

Pogłębienie wiedzy i umiejętności w zakresie cyfryzacji zabytków kultury, rozwój zagadnień związanych z udostępnianiem ich w Internecie i agregacją danych zgodnie z wymaganiami, jakie stawia portal Europeana, ma w efekcie posłużyć zwiększeniu dostępności dóbr kultury i swobodniejszej ich wymianie przy pomocy nowoczesnych technologii informacyjnych.

Prace w projekcie *Access IT Plus. Accelerate the Circulation of Culture Through Exchange of Skills in Information Technology* zostały ukierunkowane na rozwijanie kompetencji osób odpowiedzialnych za digitalizację cennych zasobów kultury, przygotowywanie materiałów edukacyjnych i prowadzenie wyspecjalizowanej działalności szkoleniowej, w tym kursów e-learningowych. Ponadto został stworzony pakiet oprogramowania, który ma za zadanie wspierać osoby realizujące proces digitalizacji – w jego skład wchodzi narzędzia pozwalające na obróbkę zdigitalizowanych zasobów i przygotowywanie wersji cyfrowych dokumentów zarówno do publikacji w sieci, jak i do celów archiwalnych. Pakiet jest pomocny w procesie tworzenia bibliotek cyfrowych i udostępniania za ich pomocą zasobów.

Access IT Plus. Accelerate the Circulation of Culture Through Exchange of Skills in Information Technology is a two-year programme created as the continuation of the project Access IT which encompassed Serbia, Greece and Turkey in the years 2009-2011. The project is mainly directed at EU candidate countries; the cultural heritage of those countries is an important part of European culture and should be made available, among others, in Europeana – the digital European library, museum and archives.

The development of knowledge and skills within the scope of the digitalization of cultural monuments, research of aspects connected with the online presentation of these monuments and the aggregation of data in compliance with the requirements of the Europeana portal, will increase the availability of cultural resources and facilitate their exchange through modern IT solutions.

Works in the project *Access IT Plus. Accelerate the Circulation of Culture Through Exchange of Skills in Information Technology* was aimed at the development of the competences of persons responsible for the digitalization of valuable cultural resources, preparation of didactic materials and conducting specialized trainings, including e-learning courses. Moreover, a software package was created to support the digitalization process – it includes tools for editing digitalized resources and preparing digital versions of documents, both for web publications and for archives. The package is helpful in the process of establishing digital libraries and sharing resources through them.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
MDR Partners (UK)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk – Poznań | Institute of Bioorganic Chemistry – Polish Academy of Science, Poznań (PL)
- Biblioteka grada Beograda (RS)
- Gradska knjižnica Rijeka (HR)
- Javna i univerzitetska biblioteka „Derviš Sušić” Tuzla/Publi (BA)
- Veria Central Public Library (GR)
- Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske/ National (BA)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
<http://access-it.org/>

TANIEC, TEATR, MUZYKA | DANCE, THEATRE, MUSIC

Taniec | Dance

2008

Miasto Bytom | City of Bytom *Mythos, Europa'im Tanz Der Jugend*

2010

Art Stations Foundation *Modul-dance s. | p. 77*

2012

Art Stations Foundation *SPAZIO: A European Network for Dance Creation*

2013

Stowarzyszenie Rotunda | Rotunda Association *Dance Moves Cities*

Institut Muzyki i Tańca | Institute of Music and Dance *European Video Dance Heritage*

Centrum Kultury w Lublinie, Goethe-Institut w Polsce | Centre for Culture in Lublin, Goethe Institut Polska *IDENTITY.MOVE! Research Platform for Contemporary Dance in the Eastern Belt of the European Union*

Teatr | Theatre

2007

Miejski Dom Kultury w Gdańsku | Municipal Centre for Culture in Gdańsk *Triangular Stories*

Stowarzyszenie Rotunda | Rotunda Association *Mobile Lab For Theatre And Communication*

Stowarzyszenie Promocji Artystycznej | Artistic Promotion Association *Diagonale Sud/Ouest-Nord/Est*

2008

Teatr Nowy im. Tadeusza Łomnickiego w Poznaniu | Tadeusz Łomnicki Theatre in Poznań – Teatr Nowy *Arka Noego (The Noah's Ark Contemporary Barge Which Unites Theatres From All Over the World)* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | University of Humanities and Economics in Łódź *Representing the Identities and the Voices of the European Riverains*

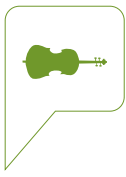
2009

Teatr Baj Pomorski | Baj Pomorski Theatre *Flying Festival – The Family and Children in Today's Europe* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Fundacja Theatrum Gedanense | Theatrum Gedanense Foundation *Beyond the stage – new trends in European theatre* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Gimik Art *Slamons Européen! – Rencontres Européens du Slam*

Poleski Ośrodek Sztuki; Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | Polesie Art Centre University of Humanities and Economics in Łódź *Playing Identities: Migration - Creolisation - Creation*

2010

Fundacja Theatrum Gedanense | Theatrum Gedanense Foundation *Shake-in the City. The art of inclusion* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

2011

Fundacja Wspierania Kultury Ruchu – „Ocelot” | Ocelot Foundation for the Support of Movement Culture *HOMELESS – the Wandering of the Circus* s. | p. 79

Wyższa Szkoła Informatyki w Łodzi | University of Computer Sciences *in Łódź Caravan Artists on the Road*

Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza | Aleksander Zelwerowicz Theatre Academy *International Young Makers in Transit*

Teatr Pinezka | Pinezka Theatre *Circus of Hip Hop*

Teatr Polski im. Hieronima Konieczki | Hieronim Konieczka Teatr Polski *Theatre Four Cities, Four Stories*

Teatr im. Aleksandra Sewruka | Aleksander Sewruk Theatre *Shakespeare's Tempest: Ontology, Reconstruction & Manipulation*

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki | The Bielsko Artistic Association Grodzki Theatre *Community Oriented Art and Social Transformation*

2012

Stowarzyszenie Teatralne Teatr Biuro Podróży | Biuro Podróży Theatre *The European Literary Heritage Meets the Dragon in the Street* s. | p. 81

Teatr Łaznia Nowa | Łaznia Nowa Theatre *Second Cities: Stadt als Bühne*

Fundacja Malta | Malta Foundation *House on Fire* s. | p. 83

Fundacja Theatrum Gedanense | Theatrum Gedanense Foundation *Discovering Theatrelands* (Koordynator projektu | Project's coordinator) s. | p. 85

2013

Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki | Alojzy Smolka Theatre of Puppets and Actors in Opole *Meeting the Odyssey – An Adventure Beyond Arts, Myths and Everyday Life in Europe*

Stowarzyszenie Praktyków Kultury | Cultural Pratotioners Association *TABUROPOL – An International Theatre Project* s. | p. 87

Teatr Ósmego Dnia | Eighth Day Theatre *IMAGINE EUROPE*

Muzyka | Music

2007

Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej | Jewish Culture Festival Society *The Other Europeans. Versuch eines interkulturellen Dialogs zwischen Juden und Roma im europäischen s.* | p. 89

Filharmonia im. K. Szymanowskiego w Krakowie | K. Szymanowski Philharmonics in Cracow *An Orchestra Network for Europe – ONE a new dimension*

2008

Stowarzyszenie Artystyczne „Muzyka Centrum” | Muzyka Centrum Art Society *Integra II – A European Composition and Performance Environment for Sharing Live Music Technologies*

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych I i II Stopnia im. M. Karłowicza | M. Karłowicz Complex of State Music Schools (1st and 2nd level) *Central European Initiative Inconcerto*

Towarzystwo Przyjaciół I Mazurskiej Brygady Artylerii im. Gen. J. Bema | Society of Friends of the Gen. J. Bem 1st Masurian Artillery Brigade *EKO Union of Rock Festival* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Związek Kompozytorów Polskich – Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień” | Polish Composers' Association – International Contemporary Music Festival „Warsaw Autumn” *Stockhausen Celebration – Modern Anthem of Europe* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Ars Cameralis Silesiae Superioris | CREMM – Common Routes of Euro-Mediterranean Music s. | p. 91

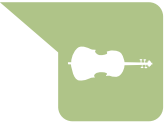
Związek Kompozytorów Polskich – Polskie Centrum Informacji Muzycznej | Polish Composers' Association – Polish Music Information Centre *RE:NEW MUSIC*

2009

Filharmonia Śląska | Silesian Philharmonics *An Orchestra for Europe – One Step Further*

Substanz Art Rafał Cały *Time Warp Lab*

Konserwatorium Krakowskie im. Witolda Lutosławskiego | Witold Lutosławski Conservatory in Cracow *Piano: reflet de la culture européenne*

2010

Mazowiecki Teatr Muzyczny im. Jana Kiepury | Jan Kiepura Mazovian Music Theatre *JUMUM: Youth – Musical Theatre – Museum*

Państwowa Szkoła Muzyczna II Stopnia im. Ryszarda Bukowskiego | Ryszard Bukowski State Music School (2nd level) *Festivals Des Eurochestries*

Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans | International Festival Wratislavia Cantans *Music Masters on Air: European Broadcasting Festival*

Stowarzyszenie Mieszkańców Ulicy Smolnej | Association of the Residents of Smolna Street *EU-Play – L'unità d'Europa attraverso la musica*
Centrum Kultury w Lublinie, Instytut im. Jerzego Grotowskiego | Centre for Culture in Lublin, Jerzy Grotowski Institute *Songs of my Neighbours*

2011

Fundacja Tone – Muzyka i Nowe Formy Sztuki | Tone Foundation for Music & New Art Forms *Festival Unsound* (Koordynator projektu | Project's coordinator) s. | p. 93

Teatr Wielki – Opera Narodowa | Teatr Wielki – National Opera *European Network of Opera Academies (ENOA)*

Filharmonia Śląska | Silesian Philharmonics *An Orchestra Network for Europe – ONE goes places*

Fundacja Jazzarium | Jazzarium Foundation *YOUNg Musicians play Europe*

Filharmonia im. Witolda Lutosławskiego | Witold Lutosławski Philharmonics *Take Five Europe*

2012

Związek Kompozytorów Polskich | Polish Composers' Association *New Music: New Audiences*

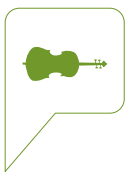
Związek Kompozytorów Polskich | Polish Composers' Association *MINSTREL – Music Network Supporting Trans-national exchange and dissemination of music Resources at European Level*

2013

Stowarzyszenie Plan B | Plan B Association *Match&Fuse – International Community of Musicians* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans | International Festival Wratislavia Cantans *MusMA Masters on Air: European Broadcasting Festival*

Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie | Museum of Municipal Engineering in Cracow *Work with Sounds*

foto/photo: Art Stations Foundation

MODUL-DANCE

MODUL ↗ ↖ ↗ ↘ ↙
↗ ↘ ↖ ↗ ↘ DANCE

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2010
POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKcie | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Art Stations Foundation
DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 2 172 826 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Consorti Mercat de les Flors /
Centre de les arts de moviment
(ES)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Art Stations Foundation (PL)
- Centre de Développement Choréographique Toulouse (FR)
- Centre National de la Danse (FR)
- Dance-Gate Dancehouse Cyprus Ltd (CY)
- Dance Ireland Dublin (IE)
- Dansenshus Stockholm (SE)
- Dansescenen (DK)
- Danshuis Station Zuid (NL)
- DeVIR/CAPa – Centro de Artes Performativas do Algarve (PT)
- Hellerau – Europäisches Zentrum der Künste (DE)
- “Isadora & Raymond Duncan” Dance Research Center (GR)
- Kino Šiška Centre for Urban Culture (SI)
- Maison de la Danse Lyon (FR)
- Plesna izba Maribor (SI)
- tanzhaus nrw e.V. (DE)
- Tanzquartier Wien GmbH (AT)
- The Place London (UK)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.modul-dance.eu

Europejski projekt *Modul-dance* powstał po to, aby wspierać artystów i zachęcać ich do intensywnego rozwoju, począwszy od pracy nad conceptem spektaklu, poprzez etap rezydencyjny i produkcyjny, aż po prezentację gotowego dzieła i dalszą jego dystrybucję. Organizatorzy chcieli stworzyć optymalne warunki do pracy twórczej, a także zapewnić artystom stałą opiekę i wsparcie merytoryczne.

Projekt *Modul-dance* realizowany jest przede wszystkim z myślą o wspieraniu zarówno międzynarodowej mobilności artystów, jak i integracji publiczności lokalnej i europejskiej. Głównym celem przyświecającym projektowi *Modul-dance* jest podkreślanie międzyinstytucjonalnego i międzynarodowego charakteru pracy europejskich scen tańca oraz budowanie kontaktów między twórcami, instytucjami promującymi taniec oraz odbiorcami sztuki tanecznej. Projekt stawia sobie za cel promowanie dzieł multidyscyplinarnych, łączących wiele mediów w procesie tworzenia, a także pozyskiwanie wsparcia dla artystów ze strony instytucji i organizacji związanych z tańcem. Projekt jest wzbogacony o serię wydarzeń towarzyszących, m.in. konferencje i festiwale, a biorą w nim udział sceny tańca z Paryża, Tilburga, Poznania, Sztokholmu czy Londynu. W efekcie, w ciągu czterech lat trwania projektu (od 2010 do 2014 roku) ma powstać blisko czterysta tanecznych spektakli, premier i innego rodzaju wydarzeń.

The European project *Modul-dance* was created to support artists and encourage them to develop intensively, beginning with work on the performance's concept, through the residential and production stages, up to the presentation of the complete work and its further distribution. The organizers wanted to create optimal conditions for creative work, as well as provide artists with constant care and technical support.

The project mainly aims to support artists' international mobility as well as the integration of the local and international audience. The primary purpose of the project *Modul-dance* is to underline the trans-institutional and international nature of work on the European dance scene, and the establishment of contacts between authors, institutions promoting dance and recipients of the dance arts. The aim of the project is to promote multi-disciplinary works, created using various media, as well as to provide artists with the support of dance-related institutions and organizations. The programme also includes a series of events such as conferences and festivals involving dance scenes from Paris, Tilburg, Poznań, Stockholm and London. Nearly 400 dance spectacles, premières and other events are expected to take place during the four years of the programme's operation (the project is scheduled for the years 2010 – 2014).

fot./photo: Fundacja Wspierania Kultury Ruchu Ocelot

HOMELESS – THE WANDERING OF THE CIRCUS

foto/photo: Fundacja Wspierania Kultury Ruchu Ocelot

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Fundacja Wspierania Kultury Ruchu Ocelot |

Ocelot Foundation for the Support of Movement Culture

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 200 000 Euro

Projekt miał na celu promocję współczesnego europejskiego cyrku jako szczególnie interesującego medium kulturalnego, które dysponuje wyjątkowymi narzędziami dla przekazywania trudnych i ważnych problemów społecznych. Cztery instytucje z trzech państw partnerskich: Polski, Węgier i Włoch, zorganizowały wspólną produkcję cyrkowo-teatralną przypominającą niektóre tragiczne i niechlubne historie naszego kontynentu. Historie, które zredukowały człowieka do minimum, do kloszarda.

Akcja spektaklu toczy się w biednej i mało poetyckiej dzielnicy świata, w miejscu, które może być wysypiskiem śmieci, nieuczęszczaną dzielnicą, niezamieszkanym domem. Rozbrzmiewają nuty bałkańskiej muzyki i na naszych oczach dzięki grupie niezwykle ludzi stosy śmieci przekształcają się w coś wartościowego. Do biednej dzielnicy powraca nadzieja, a ludzie odnajdują sens. Niezwykłe konstrukcje tworzone z zapalu i nieprzeciętnych umiejętności z szarego wysypiska wznoszą się do granic nieba. Los grupy artystów, którzy dzięki twórczej pasji są zdolni pokonać ograniczenia miejsca i czasu – jak można przeczytać na stronie www.ocelot-foundation.com.

Projekt składał się z poszczególnych etapów, którymi były praca nad scenariuszem widowiska, trzy warsztaty w poszczególnych krajach partnerskich, próby, premiera oraz – jako zwieńczenie – europejskie tournée. Zorganizowano również konferencję zatytułowaną *The Circus and its Social Function*, której celem było zbudowanie sieci partnerów europejskich oraz poszerzenie wiedzy m.in. na temat cyrków o profilu tradycyjnym, szkół cyrkowych oraz współczesnych firm cyrkowych.

The purpose of the project is to promote contemporary European circus as a highly interesting cultural medium with exceptional tools for conveying difficult and important social problems. Four institutions from three member states, Poland, Hungary and Italy, have co-organized a circus-theatre show recounting tragic and dark events from the history of our continent. Events which reduced humans to the minimum, turning them into „the homeless”.

A show set in a orderless and poetic little corner of the world, in a place that could be a garbage dump, where the alleged wastes of our society, both objects and people, meet and try to rebuild a playful sense of the world, from the point of view of the clown. On the notes of Balkan music, piles of garbage are transformed into nationless houses. From decayed bodies, pyramids and jumps that rise upward, aiming to the sky. The suggestions of Kusturica are the aroma and the playground of a show that tells stories of homeless jugglers and comedians, who use their bodies as a language to overcome their limitations. – says the website www.ocelot-foundation.com.

The project is composed of many stages, including work on the show's script, three workshops in various partner countries, rehearsals, the première and, finally, a European tournée. The organizers also prepared a conference titled *The Circus and its Social Function* whose purpose was to develop a network of European partners and to extend knowledge about, among others, the scope of traditional circuses, circus schools and contemporary circus companies.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

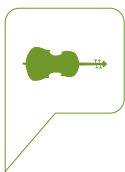
KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Accademia Perduta/Romagna Teatri (IT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Fundacja Wspierania Kultury Ruchu Ocelot | Ocelot Foundation for the Support of Movement Culture (PL)
- Circo e Dintorni (IT)
- Magyar Cirkuszművészetiért Alapítvány (HU)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.homelesscircus.eu

fol/photo: Piotr Kloc

THE EUROPEAN LITERARY HERITAGE MEETS THE DRAGON IN THE STREET

fol./photo: Piotr Kloc

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Stowarzyszenie Teatralne Teatr Biuro Podróży |
Biuro Podróży Theatre

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 199 810 Euro

Wyjątkowy projekt opierający się na współpracy czterech różnych teatrów, którym nie jest obce działanie w otwartej przestrzeni. Formuła bliskiej współpracy sprzyja eksperymentowaniu, wykorzystywaniu innowacyjnych form i przełamywaniu gatunków teatralnych.

Projekt przybrał formę spektaklu *Rock Opera*, dzięki czemu dociera do bardzo zróżnicowanej publiczności. Taniec, muzyka na żywo, śpiew, akrobatyka, szczudła cyrkowe, marionetki, złudzenia optyczne, projekcje wideo i pirotechniczne – wszystko to razem tworzy niemal bajkowy pejzaż i wywiera ogromne wrażenie na publiczności oraz dobrze oddaje eksperymentalny charakter przedsięwzięcia.

Rock Opera została zaprezentowana podczas Festiwalu Teatrów Ulicznych w Atenach we wrześniu 2013 roku, co rozpoczęło europejskie tournée spektaklu. Angażuje on społeczeństwo zarówno przed występami, jak i podczas nich, wykorzystując interaktywne metody. Poprzez zabawę i edukację publiczność z kilku krajów europejskich będzie miała okazję do eksperymentowania i odkrywania swojego środowiska miejskiego.

Dla artystów, którzy biorą udział w projekcie, są także dostępne międzynarodowe warsztaty (w Sommieres, Atenach, Poznaniu i Sofii). Zajęcia prowadzone są przez specjalistów zajmujących się teatrem ulicznym i mają zachęcić artystów do poszukiwania nowych technik i form sztuki oraz rozwijania takich umiejętności, jak akrobatyka czy animowanie ruchu.

An exceptional project based on cooperation between four theatres with experience in open space performances. The formula of close cooperation is perfect for experimenting, using innovative forms and breaking with genre conventions.

The project took on the form of the performance *Rock Opera*, thanks to which it is able to reach various audiences. Dance, live music, singing, acrobatics, circus stilts, puppets, optical illusions, video projections and pyrotechnic effects – all these elements create an almost fairytale-like spectacle, greatly impacting the audience and perfectly capturing the experimental spirit of this enterprise.

Rock Opera was staged during the Street Theatre Festival in Athens in September 2013, which marked the beginning of the performance's European tournée. The spectacle engages the society both before and after the performance, using interactive methods. Through entertainment and education, audiences from a number of European countries will be able to experiment and discover their urban environment.

Artists participating in the project can attend international workshops (in Sommieres, Athens, Poznań and Sofia). Conducted by street theatre experts, the classes are designed to encourage artists to search for new techniques and art forms and to develop skills such as acrobatics and movement animation.

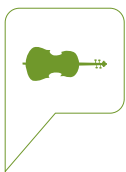
DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Helix Θεατρο Δρομou (GR)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Stowarzyszenie Teatralne Teatr Biuro Podróży | Biuro Podróży Theatre (PL)
- Столичен Кулкен Театър (BG)
- La Compagnie Malabar (FR)
- Πρίσμα Κέντρο Αναπτυξιακών Ερευνών (GR)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.ciemalabar.com

fot./photo: Magda Bizarro

HOUSE ON FIRE

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Fundacja Malta | Malta Foundation

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 2 467 500 Euro

House on Fire to pięcioletni projekt współpracy pomiędzy 10 europejskimi instytucjami kulturalnymi, jego głównym celem jest wspieranie artystów, którzy poprzez swoją sztukę zabierają głos w publicznej debacie na temat aktualnych problemów społecznych, kulturalnych i ekonomicznych, nurtujących europejskie społeczności. Zasięg geograficzny partnerów sieci – od dalekiej północy po odległe południe oraz ze wschodu na zachód – gwarantuje różnorodność uwarunkowań historycznych i kulturowych, a co za tym idzie również punktów widzenia. W ramach sieci stworzonej przez członków *House on Fire* powstanie 50 międzynarodowych realizacji, a każda z nich zostanie zaprezentowana przez kilku współorganizatorów, dając łącznie ponad 350 przedstawień. Ogromną siłą projektu jest zapewnienie mobilności współprodukowanym wydarzeniom.

Ponadto *House on Fire* zorganizuje 10 programów tematycznych w 10 krajach europejskich. Wydarzenia te, z założenia multidyscyplinarne i międzynarodowe, wspierane przez silną sieć stowarzyszonych uczelni partnerskich i grup eksperckich, będą kolejną platformą spotkań zarówno praktyków, jak i teoretyków sztuki, a zatem: reżyserów teatralnych, choreografów, dramaturgów, artystów wizualnych, filozofów, naukowców, krytyków i menadżerów kultury z całej Europy.

Projekt promuje konstruowanie repertuaru teatru lub programu festiwalu w oparciu o wiodący temat, ważny i aktualny bez względu na szerokość geograficzną. Jest on realizowany od 1 czerwca 2012 roku do 31 maja 2017 roku. Owoce współpracy artystów zaangażowanych w *House on Fire* można już było zobaczyć m.in. na Malta Festival Poznań w 2013 roku.

House on Fire is a five-year project involving the cooperation of ten European cultural institutions. Its main purpose is to support artists who use art to participate in the public debate on current social, cultural and economic issues of great concern to the European community. The geographical scope of the network partners – ranging from far northern regions to distant South and from East to West – guarantees a diversity of cultural and historical conditions which translates to a variety of points of views. As part of the network created by House on Fire members, 50 international projects will be conducted, each of them presented by a few co-organizers, resulting in a total of 350 performances. A great strength of the project is that it provides mobility to co-produced events.

Moreover, *House on Fire* will organize 10 thematic programmes in 10 European countries. These multi-disciplinary and international events, supported by a strong network of affiliated partner colleges and expert groups, will be another platform for meetings between practitioners and theoreticians of art: theatre directors, choreographers, drama writers, visual artists, philosophers, scholars, critics and managers of culture from all over Europe.

The project promotes the development of theatre or festival programmes based on the main, important and geographically universal topic; it is conducted from 1 June 2012 to 31 May 2017. Results of the cooperation between artists participating in the *House on Fire* are already visible, for instance in the Malta Festival Poznań 2013.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
EGEAC, E.E.M. (PT)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Fundacja Malta | Malta Foundation (PL)
- Divadlo Archa o.p.s., CZHebbel-Theater Berlin GmbH (DE)
- Koproduktionshaus Wien GmbH (AT)
- London International Festival of Theatre (UK)
- Stichting Gasthuis Frascati (Foundation Gasthuis Frascati), (NL)
- Stiftelsen Bergen Internasjonale Teater – Teatergarasjen (NO)
- Theatre Garonne, FRVzw Kaaitheater (BE)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.malta-festival.pl

Shakespeare *The Tempest*_dir S. Purcărete, fot./photo: Ken Reynolds, Gdansk Shakespeare Festival 2012

DISCOVERING THEATRELANDS

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKcie | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Fundacja Theatrum Gedanense | Theatrum Gedanense Foundation

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 199 750 Euro

W ramach projektu *Discovering Theatrelands* zaprezentowanych zostało dziewięć inscenizacji inspirowanych twórczością Williama Szekspira, przygotowanych przez artystów z siedmiu państw europejskich: Rumunii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Słowacji, Litwy, Danii i Polski.

Spektakle pokazane zostały podczas XVI Festiwalu Szekspirowskiego w Trójmieście oraz na Europejskich Festiwalach Szekspirowskich w innych krajach. Projekt adresowany był do różnych grup odbiorców, jego program obejmował także liczne seminaria, akcje edukacyjne i warsztaty z udziałem ponad 300 zagranicznych twórców – wydarzenia miały na celu wprowadzenie wszystkich chętnych w niezwykły język współczesnego teatru.

Inicjatorem i liderem projektu jest działająca międzynarodowo Fundacja Theatrum Gedanense, którą objął swym patronatem JKW Książę Walii. Fundacja zainicjowała w Gdańsku budowę teatru szekspirowskiego i powołała do życia międzynarodowy Festiwal Szekspirowski w Gdańsku, należący do Europejskiej Sieci Festiwalu Szekspirowskich.

The project *Discovering Theatrelands* involved the presentation of nine William Shakespeare-inspired performances prepared by artists from seven European countries: Romania, Germany, UK, Slovakia, Lithuania, Denmark and Poland.

The shows were staged during the 16th Shakespeare Festival in the Tricity and during European Shakespeare Festivals in other countries. The project was addressed at various target groups. Its programme included numerous seminars, educational actions and workshops with the participation of over 300 international authors – the events were aimed at introducing participants to the difficult language of modern theatre.

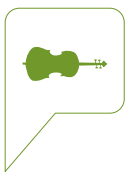
The initiator and leader of the project was the international Theatrum Gedanense Foundation under the patronage of HRH the Prince of Wales. The foundation initiated the construction of a Shakespearean theatre in Gdańsk and established the international Shakespeare Festival in Gdańsk, which belongs to the European Shakespeare Festivals Network.

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.2.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**
Fundacja Theatrum Gedanense
| Theatrum Gedanense
Foundation (PL)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Gyulai Varszhaz (HU)
• Parrabola (UK)
• PaS de Theatre s.r.o. (CZ)
• Shakespeare Festival
im Globe Neuss (DE)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.ftg.pl

foto/photo: ©Meyer Originals

TABUROPOL – AN INTERNATIONAL THEATRE PROJECT

foto/photo: ©Meyer Originals

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2013

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Stowarzyszenie Praktyków Kultury | Cultural Practitioners Association

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 200 000 Euro

TABUROPOL jest międzynarodowym projektem teatralno-badawczym, który za pomocą narzędzi sztuk performatywnych zgłębia temat tabu i jego manifestacji we współczesnych europejskich społeczeństwach. W projekcie uczestniczą artyści i eksperci z Portugalii, Belgii, Niemiec i Polski. Nad kulturowym, historycznym, estetycznym i codziennym znaczeniem tabu pracować będą doświadczeni reżyserzy, choreografowie, aktorzy i tancerze, przy udziale ekspertów i specjalistów m.in. z dziedziny antropologii, socjologii i psychologii. Materiały zebrane przez uczestników projektu (w formie dzienników, obserwacji, nagrań audio i wideo) będą sukcesywnie udostępniane szerokiemu gronu odbiorców na specjalnej stronie internetowej.

Artystyczne ujęcie tabu będzie oparte na badaniach prowadzonych w każdym z uczestniczących krajów. W ramach projektu 20 producentów i choreografów z kilku europejskich organizacji zrealizuje autorskie przedstawienia, których premiery odbędą się w maju 2014 roku podczas Sommerblut Kulturfestival w Kolonii. Jesienią 2014 roku spektakle zostaną zaprezentowane w Brukseli, Lizbonie i Warszawie.

TABUROPOL is an international theatre-research project which employs the tools of performance arts to investigate taboo topics and their manifestations in contemporary European communities. The project engages artists and experts from Portugal, Belgium, Germany and Poland – the cultural, historical, aesthetic and everyday meaning of taboo will be explored by experienced directors, choreographers, actors and dancers, with the help of experts and specialists in fields such as anthropology, sociology and psychology. Materials gathered by project participants (in the form of journals, observations, audio and video recordings) will be successively disclosed to the wide public via a special website.

This artistic vision of taboo will be based on research conducted in every participant country. As part of the project, twenty producers and choreographers from various European organizations will conduct original performances which will be staged in May 2014 during the Sommerblut Kulturfestival in Cologne. In Autumn 2014 spectacles will be staged in Brussels, Lisbon and Warsaw.

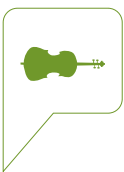
DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Sommerblut Kulturfestival
e.V. (DE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Stowarzyszenie Praktyków Kultury | Cultural Practitioners Association (PL)
- Kobalt.works (BE)
- Teatro Praga (PT)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.praktycy.org

Taniec, teatr, muzyka | Dance, theatre, music

fot/photo: ©Pawel Mazur

THE OTHER EUROPEANS. VERSUCH EINES INTERKULTURELLEN DIALOGS ZWISCHEN JUDEN UND ROMA IM EUROPÄISCHEN

ot/photo: ©Ton Maas

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2007

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej |

Jewish Culture Festival Society

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 200 000 Euro

W latach 2007-2009 trzy europejskie festiwale połączyły swoje siły w ramach projektu *The Other Europeans. Versuch eines interkulturellen Dialogs zwischen Juden und Roma im europäischen*, w efekcie czego zaprezentowały dawne i współczesne konteksty związków pomiędzy Aszkenazyjskimi Żydami a Cyganami. Główna część projektu polegała na stworzeniu dwóch nowych zespołów – żydowskiego i cygańskiego, złożonych z wybitnych muzyków. W roku 2008 każdy z zespołów zrealizował odrębny projekt oparty odpowiednio na cygańskich i żydowskich korzeniach muzycznych. W roku 2009 te same zespoły rozpoczęły pracę nad projektem obejmującym wspólny repertuar. Dopełnieniem prac były zorganizowane przez festiwale sympozja, warsztaty muzyczne, wokalne, taneczne i językowe oraz pokazy filmów. Wszystko to miało na celu prezentację międzykulturowego zrozumienia pomiędzy kulturą jidysz i cygańską. Zespół powstały w wyniku projektu nazywa się *The Other Europeans*. Koncertuje w całej Europie pod przewodnictwem Alana Berna, w jego skład wchodzi 14 muzyków klezmerskich i lautari.

In the years 2007-2009 three European festivals joined forces as part of the project *The Other Europeans. Versuch eines interkulturellen Dialogs zwischen Juden und Roma im europäischen*, resulting in the presentation of the historical and contemporary contexts of relations between Ashkenazi Jews and the Romani. The main part of the project involved the creation of two bands – a Jewish and Romani band – composed of talented musicians. In 2008, each of the bands conducted a separate project based on Jewish and Romani musical roots. In 2009, the same bands began work on another project with a common repertoire. This work was supplemented with festivals, symposiums, music, vocal, dance and linguistic workshops as well as film screenings. All these initiatives aimed to present the inter-cultural relations between the Jewish and Romani cultures.

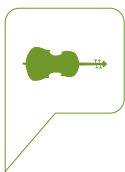
The band created under the project is named *The Other Europeans*. It performs all over Europe under the direction of Alan Bern. The band is composed of fourteen klezmer and lautari musicians.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Other music e.V. (DE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Stowarzyszenie Festiwal
Kultury Żydowskiej | Jewish
Culture Festival Society (PL)
• KlezMORE Festival Vienna
(AT)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.other-europeans-band.eu

fol./photo: ©Pawel Karnowski

CREMM – COMMON ROUTES OF EURO-MEDITERRANEAN MUSIC

foto/photo: ©Paweł Karnowski

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2008

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Ars Cameralis Silesiae Superioris

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 197 822 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Hungarian Museum of Trade
and Tourism, (HU)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Ars Cameralis Silesiae
Superioris (PL)
• Multikultivator (RS)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.cremm.com,
www.cameralis.art.pl

Projekt *Common Routes of Euro-Mediterranean Music* został zainicjowany zaraz po pierwszej edycji Euro-Med Music Festival, która odbyła się w 2007 roku w Budapeszcie przy wsparciu Fundacji Anny Lindh. Głównym celem festiwalu było propagowanie wzajemnego, międzynarodowego porozumienia za pomocą współpracy profesjonalnych muzyków (solistów) wywodzących się z różnych kręgów kulturowych i tradycji muzycznych.

Festiwal stał się częścią obchodów Międzynarodowego Roku dla Zbliżenia Kultur UNESCO w 2010 roku i był współfinansowany przez kilka instytucji kultury i ambasad.

Co roku w Budapeszcie odbywały się pięciodniowe warsztaty dla muzyków z różnych krajów (Belgii, Egiptu, Finlandii, Węgier, Francji, Izraela, Włoch, Libanu, Polski, Portugalii, Serbii, Szwecji, Hiszpanii, Tunezji i Turcji). W ramach warsztatów muzycy tworzyli dziewięć międzynarodowych grup, które później prezentowały się podczas Festiwalu EuroMed w Belgradzie, Budapeszcie i Katowicach.

W 2008 roku utworzono specjalną platformę internetową (www.cremm.com) dla muzyków i organizacji, w celu propagowania nowych, międzynarodowych programów i projektów artystycznych oraz wzmacniania międzynarodowego obiegu informacji kulturalnych.

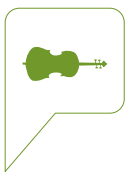
The project *Common Routes of Euro-Mediterranean Music* was initiated immediately after the first edition of the Euro-Med Music Festival, which was organized in Budapest in 2007 with the support of the Anna Lindh Foundation. The main purpose of the festival was to promote mutual,

international understanding through the cooperation of professional musicians (solists) from various cultural circles and music traditions.

The festival became a part of UNESCO's International Year for the Rapprochement of Cultures celebrations in 2010 and was co-funded by various cultural institutions and embassies.

Each year five-day workshops were organized in Budapest, engaging musicians from various countries (Belgium, Egypt, Finland, Hungary, France, Israel, Italy, Lebanon, Poland, Portugal, Serbia, Sweden, Spain, Tunisia and Turkey). During the workshops, musicians formed nine international groups which later performed during the EuroMed festival in Belgrade, Budapest and Katowice.

In 2008, a special online platform (www.cremm.com) for musicians and organizations was created to promote new, international artistic programmes and projects, as well as to reinforce the international circulation of cultural information.

fot./photo: Anna Spysz

FESTIWAL UNSOUND

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Fundacja Tone – Muzyka i Nowe Formy Sztuki |

Tone Foundation for Music & New Art Forms

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 95 070 Euro

Festiwal Unsound skupia się na muzyce elektronicznej, postklasycznej i eksperymentalnej oraz pokrewnych sztukach wizualnych. Za sprawą odważnego i na wskroś nowoczesnego programu festiwal wprowadził na polską scenę muzyczną nową jakość artystyczną. Od 2003 roku odbywa się w najciekawszych przestrzeniach koncertowych Krakowa, ale nie tylko – w 2010 roku dotarł aż do Nowego Jorku, gdzie odbyła się pierwsza amerykańska edycja imprezy. Wszystko po to, by promować nowoczesną muzykę europejskich i polskich muzyków współpracujących z amerykańskimi twórcami i zbudować nowe więzi między gatunkami muzycznymi, pokoleniami i praktykami artystycznymi.

Twórcy festiwalu są bezkompromisowi i wierni nowoczesnym formom, na kolejnych edycjach festiwalu jest prezentowana szeroka gama brzmień, a muzyka eksperymentalna flirtuje z elektroniką, wyraźnie słychać nuty awangardowe i postklasykę, ale także muzykę klubową.

Na festiwalu nic nie jest przypadkowe. Przykładowo edycji w 2011 roku towarzyszył motyw przewodni Future Shock zainspirowany książką o tym samym tytule z 1970 roku autorstwa futurologa Alвина Tofflera. Autor pokazywał, jak bardzo rozwój technologiczny oraz nadmiar informacji wpływają na cywilizację, ludzkie zachowania i tożsamość jednostki w społeczeństwie. Motyw ten stał się inspiracją dla artystów, kuratorów i dziennikarzy biorących udział w koncertach, dyskusjach panelowych i wystawach festiwalu.

Jest to jedyny polski festiwal realizowany w ramach działania 1.3.6 Programu Kultura 2007-2013.

Unsound Festival focuses on electronic, neo-classical and experimental music, as well as related visual arts. Thanks to its brave and extremely modern programme, the festival introduced a new artistic quality onto the Polish musical scene. Since 2003, the festival is organized at the most interesting concert venues in Cracow as well as in other locations – in 2010 it reached as far as New York where the first American edition of the event took place. All these initiatives are aimed at promoting modern European music and Polish musicians cooperating with American authors, as well as creating new relations between music genres, generations and artistic practices.

The authors of the festival relentlessly and faithfully pursue modern forms. Each edition of the festival involves a broad range of sounds including electronic music, distinctly avant-garde and neo-classical forms, as well as club music.

Nothing is random at the festival. For example, the 2011 edition followed the theme Future Shock inspired by the titular 1970 book written by the futurologist Alvin Toffler. The author presented the extent to which technological development and excess of information impacts civilization, human behaviour and individual identity in the society. This theme became an inspiration for artists, curators and journalist participating in the concerts, panel discussions and festival exhibitions.

It is the only Polish festival conducted under the Strand 1.3.6 – festivals – of the Culture Programme 2007-2013.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.3.6

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Fundacja Tone – Muzyka i Nowe
Formy Sztuki | Tone Foundation
for Music & New Art Forms (PL)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.unsound.pl

Słynne wille

Ryszard Nakonieczny (redaktor)
Przemysław Czernek
Michał Duda
Jerzy Ilkosc
Maciej Janowski
Tomasz Malkowski
Piotr Marciniak
Joanna Olenderek
Maciej Olenderek
Elzbieta Przesmycka
Maria J. Soltysik
Beate Störkuhl
Anna Syska
Vladimir Ślapeta
Jadwiga Urbanik
Paweł Wąsowski

CreArt
NETWORK OF CITIES FOR
ARTISTIC CREATION

**MEETING
IN VALLADOLID**

28th SEPTEMBER, 2012

Arad (RO) - Arnhem (PT) - ID11, Delft (NL)
Arkomen, Kaunas (LT) - Margherita (RO)
Kristiansand (NO) - Lecce (IT) - Lina (AT)
Pardubice (CZ) - Valladolid (ES)
Vilnius (LT) - Wrocław (PL)
Fulda (DE) - London (UK)

SZTUKI WIZUALNE, ARCHITEKTURA, DESIGN, MULTIMEDIA | VISUAL ARTS, ARCHITECTURE, DESIGN, MULTIMEDIA

Sztuki Wizualne | Visual art

2007

Miasto Stołeczne Warszawa | Capital City of Warsaw *Animaliter* s. | p. 99

Fundacja Edukacji Wizualnej – Łódzki Festiwal Fotografii | Foundation of Visual Education – Festival of Photography in Łódź *BACKLIGHT2008*

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | University of Humanities and Economics in Łódź *2nd European Students' Art Biennial*

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi | Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź *MAKNITE*

Fundacja Turlej | Turlej Foundation *Mobility – Re-reading of the future*

2008

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | University of Humanities and Economics in Łódź *The Great Book of Graphics Arts From the Second Half of the 20th Century* (Koordynator projektu | Project's coordinator) s. | p. 97

Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu | Academy of Fine Arts in Poznań *Through a Stranger's Eyes*

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie | Academy of Fine Arts in Warsaw *First European Youth Poster Competition on a Social Topic*

2009

Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki | International Print Triennial Society *International Print Network*

2010

Centrum Kultury „Zamek” | Culture Centre „Zamek” *Erased Walls* (Koordynator projektu | Project's coordinator)

Centrum Kultury „Zamek” | Culture Centre „Zamek” *Crazycurators Biennale III* s. | p. 101

Instytut Sztuki Wyspa | Wyspa Institute of Art *If I Can't Dance, I Don't Want to be Part of Your Revolution: A European Episodic Project Focussing on the Notion of Affect*

2011

Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów | WRO Art Center Foundation *Artist Talk Culture and Knowledge Platform*

Fundacja Sztuk Wizualnych | The Foundation for Visual Arts *Curators Network*

Uniwersytet Łódzki | University of Łódź *United States of Europe – A travelling exhibition about European identity and diversity*

2012

Urząd Miejski Wrocławia | Wrocław City Hall *Network of Cities for Artistic Creation (CreArt)* s. | p. 103

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie | Museum of Contemporary Art in Cracow *Critique and Crisis: Art in Europe since 1945*

Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki | International Print Triennial Society *Password: Printmaking – Travelling Exhibition and Art Residencies* s. | p. 105

Architektura | Architecture

2007

Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana | Bęc Zmiana Foundation
Synchronicity Festival of Young Architecture (Koordynator projektu |
Project's coordinator)

2011

Muzeum Architektury | Museum of Architecture VIA VILLAS – Enrich
Architectural Heritage Via Villas s. | p. 107

Design

2007

Centralne Muzeum Włókiennictwa | Central Museum of Textiles *European*
Contemporary Tapestry and Textile Art (ECTTA) (Koordynator projektu |
Project's coordinator) s. | p. 109

2013

Spoleczna Akademia Nauk | Social Academy of Science *Roots of the*
European Design

Multimedia

2007

Narodowy Stary Teatr im. H. Modrzejewskiej | The Helena Modrzejewska
National Stary Theatre Blogg the Theater – Multimedial Frontier Crossings
on Stage and in Virtual Space

2009

Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów | WRO Art Center Foundation
Moving Stories s. | p. 111

Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw | European Meeting
Centre –Nowy Staw Foundation *Art & Media – Ways out of Poverty*
s. | p. 111

2010

Stowarzyszenie Artystyczne Makata | Makata Artistic Association
MINIMOB

THE GREAT BOOK OF GRAPHICS ARTS FROM THE SECOND HALF OF THE 20TH CENTURY

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2008

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi | University of Humanities and Economics in Łódź

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 61 015 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Akademia Humanistyczno-
-Ekonomiczna w Łodzi |
University of Humanities and
Economics in Łódź (PL)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Laterna Magica Cultural
Deposit Company (HU)
- Arte e Cultura Sociale (IT)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.gbga.eu

Projekt *The Great Book of Graphics Arts From the Second Half of the 20th Century* polegał na zebraniu kolekcji dzieł artystów grafików z drugiej połowy XX wieku, niedostępnych wcześniej dla szerokiej publiczności, oraz przedstawieniu tych prądów w sztuce graficznej, które z rozmaitych przyczyn nie miały szansy przebić się do głównego nurtu XX-wiecznej sztuki. Projekt zakładał również namysł nad źródłami XXI-wiecznej grafiki artystycznej znajdującej się obecnie – jak twierdzi choćby Richard Noyce w swoim *Printmaking on the Edge* – w punkcie przełomowym.

Prace nad projektem *The Great Book of Graphics Arts From the Second Half of the 20th Century* składały się m.in. z przeglądu i weryfikacji dorobku artystycznego w dziedzinie grafiki w drugiej połowie XX wieku oraz wyboru materiału ikonograficznego, który uwzględniał takie czynniki jak: pogranicze czasu i przestrzeni z grafiką z drugiej połowy XX wieku, geopolityczne wykluczenia (kraje Europy Wschodniej za żelazną kurtyną) i wykluczenia estetyczne. Projekt obejmował także stworzenie *Wielkiej Księgi Grafiki z drugiej połowy XX wieku* w formie publikacji sitodrukowej i luksusowego wydania z podpisanymi prac graficznych artystów żyjących, ponadto stworzenie publikacji cyfrowej – zarówno w postaci multimedialnej prezentacji, jak i publikacji internetowej. Wreszcie projekt objął wydanie dzieła naukowego zawierającego analizy zebranych materiałów ikonograficznych.

The project *The Great Book of Graphics Arts From the Second Half of the 20th Century* involved the collection of works of graphics artists from the second half of the 20th century, which were previously unavailable to the wide public, and the presentation of those trends in the graphics arts which, for various reasons, could not become part of the main trends in 20th century art. The project also invited reflection on the sources of 21st century art graphics, which is currently at a critical point, as noted by many scholars, including Richard Noyce in his *Printmaking on the Edge*.

Work on the project *The Great Book of Graphics Arts From the Second Half of the 20th Century* included the review and verification of art graphics in the second half of 20th century, as well as the choice of iconographic material which took account of factors such as: time and space bordering with graphics in the second half of the 20th century, geopolitical exclusion (Eastern European countries behind the Iron Curtain) and aesthetic exclusion. The project also involved the creation of the Great Book of Graphic Arts from the second half of the 20th century in the form of a screen-printed publication and an exclusive edition with signed graphics of living artists, as well as the creation of a digital publication – both in the form of a multimedia presentation and an online publication. Moreover, an academic work was published under the project, containing the analysis of gathered iconographic materials.

101/photo: Ewa Świerzeńska

ANIMALITER

foto/photo: Ewa Świerżewska

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2007

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Miasto Stołeczne Warszawa | Capital City of Warsaw

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 195 915 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Ville et Communaute Urbaine
De Strasbourg (FR)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Miasto Stołeczne Warszawa |
Capital City of Warsaw (PL)
- Miasto Brno | City of Brno
(CZ)
- Miasto Debrecen | City
of Debrecen(HU)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.unsound.pl

Stworzenie przestrzeni wymiany między autorami, zwrócenie uwagi na niedocenianą sztukę ilustracji, przenikanie się różnorodnych nurtów tej dziedziny oraz rozwój ilustracji książkowej – to główne cele projektu *Animaliter*.

Wiodącym elementem projektu była wystawa, której motyw przewodni stanowiły wizerunki zwierząt – od najciekawszych prac ilustratorskich XV wieku, aż po współczesność. Wystawę zobaczyli mieszkańcy kilku miast europejskich, w tym m.in. Strasburga, Aradu, Brna, Koszyc, Warszawy i Pragi.

Miasto Stołeczne Warszawa przy realizacji swojej części projektu w 2009 roku współpracowało z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie i Fundacją Atelier, a efektem tej współpracy, poza warsztatami i stażami dla artystów, była wystawa *Spychacze* (prezentująca najciekawsze prace młodych grafików z warszawskiej ASP i uznanych projektantów i artystów sztuki książki) eksponowana razem z wystawą *Animaliter*. Wydarzenia spajała międzynarodowa konferencja *Europejska sztuka ilustracji*, podczas której toczyły się dyskusje o poziomie ilustracji książkowej, roli książki artystycznej w kształtowaniu wyobraźni i zmysłu estetycznego oraz artystycznego młodego pokolenia, a także o przyszłości książki ilustrowanej w dobie rzeczywistości wirtualnej.

Wystawom i konferencji towarzyszyła – adresowana zwłaszcza do najmłodszych – wystawa najpiękniejszych i najciekawszych polskich ilustracji książkowych, wyeksponowanych w baśniowej scenografii w Teatrze Lalka.

Creation of space for exchange between authors, drawing attention to the underestimated art of illustration, interpenetration of various trends in the field and the development of book illustration – these are the main goals of the project *Animaliter*.

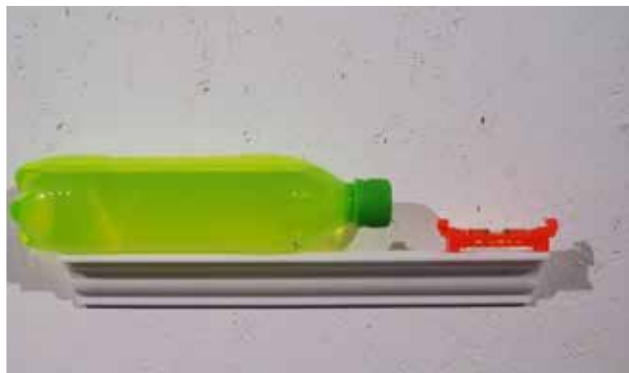
The central element of the project was an exhibition dedicated to animal images – from the most interesting 15th century illustrations to modern times. The exhibition was viewed by the residents of numerous European cities, including Strasbourg, Arad, Brno, Košice, Warsaw and Prague.

During the performance of its share of the project in 2009, the Capital City of Warsaw cooperated with the Academy of Fine Arts in Warsaw and the Atelier Foundation. Apart from workshops and internships for artists, the cooperation resulted in the exhibition *Spychacze* (presenting the most interesting works of young artists from the Academy of Fine Arts in Warsaw and famous designers and artists of book illustrations), displayed together with the *Animaliter* exhibition. The events were connected with the international conference *European art of illustration* which involved discussions about the level of book illustrations, the role of artistic books in stimulating the imagination and aesthetic and artistic sense of the young generation, as well as the future of illustrated books in times of virtual reality.

The exhibits and conferences were accompanied by an exhibition of the most beautiful and interesting Polish illustrated books, presented using fairytale set decorations at the Lalka Theatre and addressed mainly to the youngest viewers.

Opening in House of Arts
Matej Andraz Vongrincic
Opening in House of Arts

House of Arts
Edwin Deen
Mladem Bundalo

CRAZYCURATORS BIENNALE III

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2010

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Centrum Kultury „Zamek” | Culture Centre „Zamek”

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 72 150 Euro

Crazycurators Biennale jest jednym z najmniejszych biennale na świecie. Jego pierwsza edycja miała miejsce w 2006 roku na terenie Space Gallery w Bratysławie. Koncepcja projektu opiera się na wąskiej selekcji przeprowadzonej przez znanych kuratorów aktywnie działających w ramach praktyki galerii. Każdy z nich co dwa lata wybiera jednego artystę. *Biennale szalonych kuratorów* jest profesjonalną platformą służącą do konfrontacji najnowszych strategii i form w sztuce współczesnej. Jednocześnie zapewnia przestrzeń dla krytycznej refleksji sztuki współczesnej, która jest dziś niestety niezbyt powszechna.

Po dwóch edycjach biennale, zakończonych ogromnym sukcesem wśród publiczności lokalnej i międzynarodowej, Galeria SPACE zorganizowała trzecią edycję projektu – *Crazycurators Biennale III*. Na podstawie doświadczeń z poprzednich lat zdecydowano się przedłużyć biennale i umieścić je na większej przestrzeni wokół Bratysławy – wychodząc z galerii na ulicę, bliżej widza. Ekspozycje z czterech krajów uczestniczących w projekcie zaprezentowano w alternatywnych przestrzeniach wystawowych zaaranżowanych w biurowych kontenerach.

Crazycurators Biennale is one of the smallest biennales in the world. Its first edition took place in 2006 at the Space Gallery in Bratislava. The project concept was based on a narrow selection conducted by famous curators who actively participate in the gallery's activities. Once every two years each of the curators selects an artist. The „crazy curators” biennale is a professional platform for the analysis of latest strategies and forms in contemporary art. It also provides space for critical reflection on contemporary art, which is sadly rare nowadays.

After two editions of the biennale, which enjoyed great success among the local and international audiences, the Space Gallery conducted the third edition of the project – *Crazycurators Biennale III*. Based on experience from previous years, the gallery decided to extend the duration of the biennale and organize it on a larger space around Bratislava – to move out of the gallery onto the streets, closer to the audience. Exhibitions of the four participant countries were presented in alternative exhibition spaces arranged in office containers.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
SPACE (SK)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Centrum Kultury „Zamek” |
Culture Centre „Zamek” (PL)
• Approach Art Association
(HU)
• Associazione 26cc (IT)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.priestor.org/en/137-crazycurators-biennale-iii/

fot./photo: Printomato

NETWORK OF CITIES FOR ARTISTIC CREATION (CREART)

foto./photo: Urząd Miejski Wrocławia

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Urząd Miejski Wrocławia | Wrocław City Hall

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 1 718 650 Euro

Network of Cities for Artistic Creation (CreArt) wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu europejskich instytucji kultury, przed którymi stoi wspólne wyzwanie maksymalizacji wkładu, jaki sztuki plastyczne mogą wносить do gospodarki, życia społecznego i kultury. Czyni to poprzez stwarzanie ułatwień dla artystów, menadżerów i ogółu społeczeństwa w tworzeniu i prezentowaniu dzieł sztuki oraz w obcowaniu z nimi; umożliwia też dostęp do szkoleń i edukacji poprzez oferowanie seminariów, warsztatów, programów dla artystów-rezydentów oraz projektów badań i analiz.

Inicjatywa *CreArt* – uruchomiona i koordynowana przez Fundacion Municipal de Cultura (Valladolid, Hiszpania) – została po raz pierwszy przedstawiona w 2010 roku, kiedy to została zgłoszona do Programu Kultura (2007-2013). Rozwinęła się w solidną sieć 14 partnerskich miast i instytucji reprezentujących bogactwo kultury i kulturową różnorodność Europy. Partnerzy projektu mają również wspólny cel: promowanie – w oparciu o solidną podstawę swojej lokalnej rzeczywistości – konkurencyjnej oferty na arenie europejskiego i światowego sektora przemysłu kreatywnego poprzez podnoszenie poziomu szkoleń oraz wymiany i wystawiania sztuk plastycznych.

Źródłem siły sieci *CreArt* jest jej różnorodność i efekt synergii. Wychodząc z różnych kultur i kontekstów, w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne, *CreArt* działa na rzecz stworzenia *wspólnej waluty kulturalnej* w całej sieci. Istnieje nadzieja, że wspieranie kreatywności – zarówno w gospodarce, jak i w społeczeństwie, przy jednoczesnym rozwijaniu poczucia przynależności do wspólnej Europy – umożliwi instytucjom kultury budowanie silnej pozycji na zróżnicowanym i wysoce konkurencyjnym międzynarodowym rynku kultury.

Network of Cities for Artistic Creation (CreArt) addresses the needs of European cultural institutions which face the common challenge of maximizing the impact of visual arts on the economy, social life and culture. This is achieved by providing artists, managers and the society in general with better conditions for the creation, presentation and experiencing of art works; the project also provides access to trainings and education by offering seminars, workshops, programmes for resident artists as well as research projects and analyses.

The *CreArt* initiative, launched and coordinated by the Fundacion Municipal de Cultura (Valladolid, Spain), was first presented in 2010 when it was submitted to the Culture Programme (2007-2013). A strong network was created, composed of fourteen partner cities and institutions representing the richness and diversity of culture in Europe. Partners of the project also share a common goal: to promote, based on a solid foundation of the local system, a competitive offer on the European and international creative industry scene, through raising the level of trainings and the exchange and exhibition of visual art works.

The *CreArt* network's strength lies in its diversity and synergy. Rooted in various cultures and contexts, based on public and private partnerships, *CreArt* aims at the establishment of a „common cultural currency” throughout the whole network. It is possible that the support of creativity – both in the economy and the society, together with the development of a feeling of common European identity – will enable cultural institutions to develop a strong position on the diverse and highly competitive international culture market.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Fundacion Municipal de Cultura
– Ayuntamiento de Valladolid
(ES)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Urząd Miejski Wrocławia | Wrocław City Hall (PL)
- Camara Municipal de Aveiro (PT)
- Centrul Cultural Județean Arad (RO)
- Comune di Lecce, ITComune di Siena (IT)
- Consiliul Județean Harghita (RO)
- Vilniaus rotušė, LTVšĮ „Artkomas” (LT)
- Kommune Kristiansand (NO)
- Magistrat mesta Pardubice (CZ)
- Stadt Linz-Linz Kultur (AT)
- Stichting id11 (NL)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.creart-eu.org

Celestina Vičević, Na Naa, linoryt/linocut, 2010 - fragment, fot./photo. Tomasz Korczyński

PASSWORD: PRINTMAKING – TRAVELLING EXHIBITION AND ART RESIDENCIES

foto/photo: Tomasz Korczyński

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie | International Print Triennial Society in Cracow

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 131 000 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Mednarodni grafični likovni center (SI)

WSPÓŁORGANIZATORZY | CO-ORGANIZERS:

- Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie | International Print Triennial Society in Cracow (PL)
- Frans Masereel Centrum – Flemish Graphic Venter (BE)
- Hablar en Arte (ES)
- Muzej moderne i suvremene umjetnosti (HR)
- SA Tallinna Graafikatriennaal (EE)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.triennial.cracow.pl

Twórcy projektu starają się znaleźć odpowiedź na pytanie o miejsce współczesnej grafiki, nadać jej odpowiedni wymiar i podkreślić jej znaczenie w świecie sztuki. Projekt zakłada: przyczynienie się do większej widoczności współczesnej twórczości europejskiej w dziedzinie grafiki artystycznej i powtarzalnych praktyk artystycznych związanych z grafiką, popularyzację twórczości artystów poza granicami swojego kraju, popularyzację międzynarodowych instytucji zaangażowanych w promocję sztuk graficznych, produkcję i edukację artystyczną oraz gromadzenie dzieł sztuki graficznej, stworzenie konstruktywnego dialogu między artystami, publicznością, ekspertami i instytucjami, przyczynienie się do obiegu dzieł w całej Europie, przedstawienie Europy jako miejsca kreatywności i pluralizmu artystycznego.

Projekt realizuje sześciu europejskich partnerów związanych ze światem sztuki graficznej. Składa się z następujących działań związanych z grafiką (w bardzo szerokim tego słowa znaczeniu): *kick-off meeting* i koncepcyjnych refleksji na temat współczesnej sztuki graficznej (dla instytucji), rezydencji artystycznych (dla artystów/kuratorów), programu wymiany, warsztatów i wydarzeń artystycznych (dla różnych odbiorców sztuki), wystaw obwoźnych, konferencji.

Authors of the project ask questions about the place of contemporary graphics, seeking to underline its scale and significance in the world of art. The purpose of the project is to: contribute to the increase of the visibility of contemporary European graphic arts and practices connected with graphics; popularize artists' work outside the borders of their country; popularize international institutions committed to the promotion of graphic arts, artistic production and education and the collection of art graphics; to establish constructive dialogue between artists, the audience, experts and institutions; to contribute to the circulation of works throughout Europe; and to present Europe as a place of creativity and artistic pluralism.

The project is conducted by six European partners connected with the world of graphics art. It involves the following activities connected with graphics (in the broadest meaning of the word): kick-off meeting and reflection on contemporary graphics art (for institutions), art residencies (for artists / curators), exchange programmes, workshops and art events (for various recipients of art), travelling exhibitions and conferences.

źródło/source: www.greatvillas.org

VIA VILLAS – ENRICH ARCHITECTURAL HERITAGE VIA VILLAS

foto/photo: Tomasz Korczyński

ROK PRYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Muzeum Architektury we Wrocławiu |
Museum of Architecture in Wrocław

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 196 100 Euro

Celem projektu *VIA VILLAS – Enrich Architectural Heritage Via Villas* było podnoszenie świadomości o architekturze willowej, która nie tylko wzbogaca dziedzictwo kulturowe wybranych regionów europejskich, ale także ułatwia zrozumienie korzeni poszczególnych regionów europejskich i potrafi być źródłem inspiracji dla współczesnej architektury.

Dzięki współpracy czterech krajów (Czech, Węgier, Polski i Słowacji) zostały przeprowadzone studia nad mapami architektonicznymi, których wyniki upubliczniono w formie publikacji. Zorganizowano również wystawy obejmujące kompleksowy zbiór dzieł architektonicznych willi i rezydencji. Młodzi architekci z każdego kraju rozwijali swoje lokalne koncepcje architektoniczne w skali modelu 3D i projektowania komputerowego willi.

W projekcie wzięli udział zarówno historycy architektury, specjaliści z muzeów architektury, badacze, jak i osoby zlecające budowę willi. Do każdego kraju partnerskiego zawiązała wędrująca wystawa, na której zaprezentowano lokalne prace i wspólne osiągnięcia projektowe wszystkich krajów. W Polsce wystawa przyjechała do Muzeum Architektonicznego we Wrocławiu.

The purpose of the project *VIA VILLAS – Enrich Architectural Heritage Via Villas* was to increase the awareness about villa architecture which enriches the cultural heritage of various European regions and facilitates the understanding of these regions' roots, and can serve as an inspiration to contemporary architects.

Thanks to the cooperation of four countries (Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia), an analysis of architectonic maps was conducted, the results of which were published in a paper. Moreover, the organizers conducted exhibitions which presented a vast range of villas and residences. Young architects from every country developed their local architectural concepts within the scope of 3d models and computer designs of villas.

The project also involved the participation of architecture historians, experts from architecture museums, researchers and persons commissioning the construction of villas. An exhibition was conducted in each participant country, which presented local works and the common design achievements of all countries. The Polish edition of the exhibition took place in the Museum of Architecture in Wrocław.

DZIAŁANIE | **STRAND:**
1.2.1

KOORDYNATOR | **COORDINATOR:**
Foibos a.s.Pragha (CZ)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Muzeum Architektury we Wrocławiu | Museum of Architecture in Wrocław (PL)
- Foibos Bohemia o.p.s (CZ)
- Magyar Építőművészek Szövetsége (HU)
- Znanstvenoraziskovalni Center Slovenske Akademije ZnanostiIn Umetn (SI)

ADRES INTERNETOWY | **WEBSITE:**
www.greatvillas.org

Goriwi, 1963

Wielka królowa, 1962

Solaria, 1963

Rosa, 1947

EUROPEAN CONTEMPORARY TAPESTRY AND TEXTILE ART (ECTTA)

źródło/source: <http://www.academie-des-beaux-arts.fr/partenaireTs/ECTTA/2008/7.Piwonska.pdf>

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2007

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi |
Central Museum of Textiles in Łódź

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 130 423 Euro

Gobeliny Jean Lurçat (1892-1966) to wystawa objazdowa zorganizowana w ramach projektu ECTTA. Obok wystawy w ramach projektu przewidziane były: międzynarodowa konferencja dotycząca europejskiej tkaniny współczesnej w Paryżu oraz warsztaty tkackie dla młodych artystów, które odbyły się w Chars, Brukseli i Kownie. Uczestnikami warsztatów byli również pedagodzy i studenci Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

Na wystawie zaprezentowane zostało 19 tkanin Jean Lurçat z lat 1943-1965, pochodzących ze zbiorów Akademii Sztuk Pięknych w Paryżu i prywatnej kolekcji Simone Lurçat. Jean Lurçat urodzony w 1892 roku w Bruyères w Wogezach rozpoczął karierę jako malarz, który początkowo uległ wpływom kubizmu, potem surrealizmu. W 1917 roku zaprojektował pierwsze tkaniny wykonane techniką haftu przez jego matkę. W latach 1920-1931 zrealizował wiele swoich kartonów na zamówienie instytucji rządowych i publicznych. Przełomowym momentem w twórczości Jean Lurçata było odkrycie *Apokalipsy w Angers* – jednego z arcydzieł zachodniej sztuki gobelinu z XV wieku. Wtedy to podjął decyzję o zarzuceniu malarstwa i poświęceniu się wyłącznie tkaninie. Postanowił zaadoptować techniki średniowieczne, które pozwoliły na zmianę ekspresji i stworzenie nowej sztuki monumentalnej. Ukoronowaniem jego pracy artystycznej miało być dzieło *Pieśń świata* – jego testament, w którym, jak pisze Yves Millecamps: *chciał opowiedzieć o ludziach i świecie, o tym co w nich najgorsze i najlepsze*. Niestety, śmierć artysty przerwała tę pracę (zespół 10 zrealizowanych tkanin zakupiło Angers).

Jean Lurçat Tapestries (1892-1966) is a travelling exhibition organized as part of the ECTTA project. Apart from the exhibition, the project included: an international conference on contemporary European textiles in Paris and weaving workshops for young artists which took place in Chars, Brussels and Kaunas. Workshop participants also included teachers and students of the Academy of Fine Arts in Łódź.

The exhibition presented 19 Jean Lurçat textiles from the years 1943-1965, which come from the collection of the Academy of Fine Arts in Paris and the private collection of Simone Lurçat. Born in 1892 in Bruyères in the Vosges, Jean Lurçat began his career as a painter, initially influenced by cubism and later surrealism. In 1917 he designed his first textiles which were embroidered by his mother. In the years 1920-1931 he created many tapestries for government and public institutions. The discovery of the Apocalypse in Angers tapestry, one of the masterpieces of Western 15th century tapestry art, was a breakthrough moment for Jean Lurçat's art. It is then that he decided to abandon painting and devote himself solely to textiles. He adopted medieval techniques which enabled him to change the artistic expression and create new monumental art. The Song of the World was supposed to be his crowning achievement – his testament, as noted by Yves Millecamps, in which the artist „wanted to tell the story of people and the world, of their worst and best qualities”. Sadly, the artist's death put a stop to work on the project (Angers purchased the ten completed textiles).

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Instytut Francuski – Akademia
Sztuk Pięknych w Paryżu (FR)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi | Central Museum of Textiles in Łódź (PL)
- Muzeum Sztuki Dekoracyjnej i Projektowania w Rydze | Museum of Decorative Arts and Design in Riga (LV)
- Muzeum Jean Lurçat i Tkaniny Współczesnej w Angers | Museum Jean Lurçat and Fabrics Contemporary in Angers (FR)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.academie-des-beaux-arts.fr

Paweł Janicki, Oceanus, 2011, fot./Photo: WRO

MOVING STORIES

Alternative Now, fot./ photo: Gosia Kujda

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2009

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów |

WRO Art Center Foundation

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 168 000 Euro

Moving Stories to międzynarodowy projekt artystyczny realizowany w latach 2007-2013 przez sześć współpracujących ze sobą instytucji sztuki, m.in. z Belgii, Austrii, Włoch i Polski.

Celem przedsięwzięcia było prześledzenie innowacyjnych form prowadzenia narracji wykorzystywanych przez artystów we współczesnej sztuce mediów. Projekt polegał na wytypowaniu nowej pracy medialnej, sprawowaniu opieki kuratorskiej i logistycznej nad jej produkcją. W przypadku Fundacji WRO była to instalacja Pawła Janickiego *Oceanus*. Ostatecznie – łącznie z instalacją Janickiego – w ramach *Moving Stories* powstało sześć nowych dzieł sztuki, wybranych i wyprodukowanych przez organizatorów: od klasycznych linearnych prac wideo, przez jedno- i wielokanałowe instalacje filmowe, do nowatorskich technologicznie instalacji interaktywnych. Autorami dzieł są twórcy młodego i średniego pokolenia o ugruntowanej międzynarodowej pozycji: Candice Breitz, *The Character*, Rainer Gamsjäger, *Cluster*, Mihai Grecu, *Under the Centipede Sun*, MASBEDO, *Guardare se stessi guardarsi*, Nicolas Provost, *Untitled*.

Prace tworzą wystawę prezentowaną w ramach międzynarodowych wydarzeń artystycznych organizowanych przez współpracujące instytucje. Zostały one wyłonione przez zespół kuratorski spośród kilkunastu zgłoszonych propozycji (na podstawie informacji z www.wrocenter.pl).

Moving Stories is an international art project conducted in the years 2007-2013 by six cooperating art institutions from, among others, Belgium, Austria, Italy and Poland.

The purpose of the initiative is to trace innovative narrative forms used by artists in contemporary media art. The project involved the selection of a new media work and providing curator and logistics support to this production. In the case of the WRO Foundation, the selected work was Paweł Janicki's *Oceanus*. Together with Janicki's installation, the *Moving Stories* resulted in the creation of six new art works selected and produced by the organizers – from classical linear video works, through single- and multi-channel video installations, to innovative interactive technological installations created by young and middle generation artists who have established their positions on the international scene: Candice Breitz, *The Character*, Rainer Gamsjäger, *Cluster*, Mihai Grecu, *Under the Centipede Sun*, MASBEDO, *Guardare se stessi guardarsi*, Nicolas Provost, *Untitled*.

These works were part of an exhibition presented as part of international artistic events organized by the partner institutions, and nominated by a team of curators out of several submitted projects (based on information from the website www.wrocenter.pl).

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Contour Mechelen VZW (BE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów | WRO Art Center Foundation (PL)
• Associazione Italiana Amici Cinema D'essai (IT)
• Videoformwers (FR)
• OK Offenes Kulturhaus Oberosterreich (AT)
• ExperimentalfilmWorkshop E.V. (DE)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
<http://moving-stories.eu/>,
[7www.wrocenter.pl](http://www.wrocenter.pl)

fot./photo: Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw

ART & MEDIA – WAYS OUT OF POVERTY

foto: Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw

ROK PRYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2009

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKcie | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw | European Meeting Centre – Nowy Staw Foundation

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 123 650 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.3.5

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Burgermedmedienzentrum
Bennohaus, Arbeitskreis
Ostviertel E.V. (DE)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw | European Meeting Centre – Nowy Staw Foundation (PL)
- Foundation Modern Education and Science (BG)
- Samsen Kulturhus (NO)
- Arts Action York (UK)
- Tatawor Association (JO)

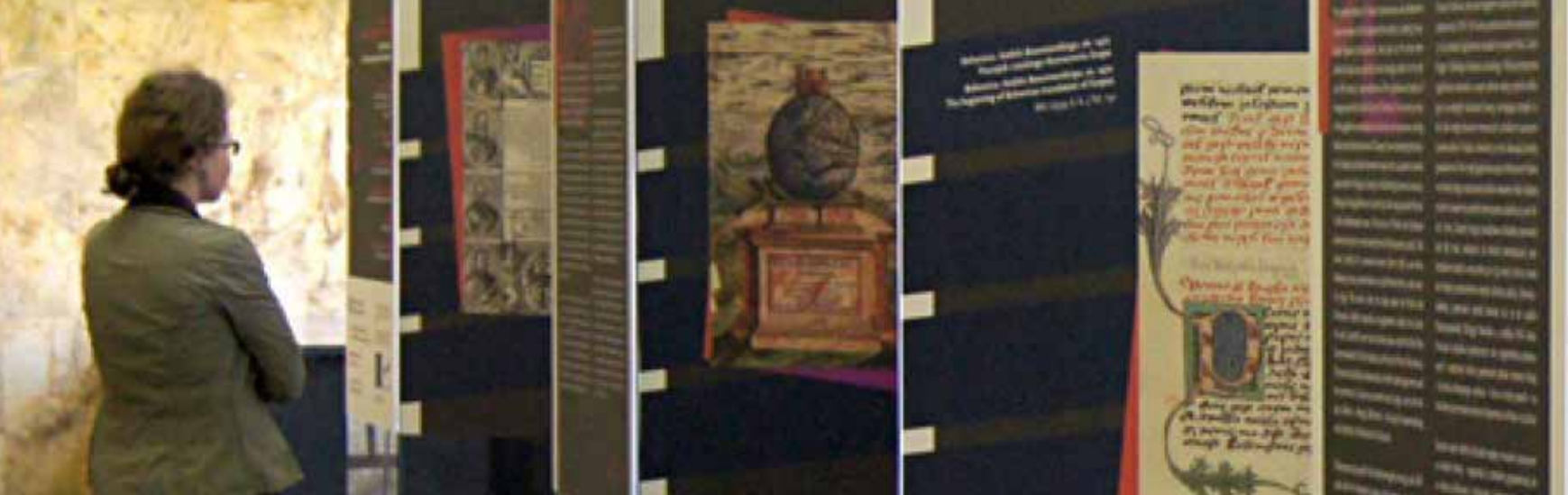
ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.artedmedia.wordpress.com

Cyfrowe media (telewizja, video, fotografia) wydają się być optymalnym narzędziem do pielęgnacji dialogu między społeczeństwami, wzmocnienia rozpowszechniania informacji i stymulowania debat publicznych na temat problemów międzykulturowych. Kultura odgrywa ważną rolę w tworzeniu ekonomicznych i edukacyjnych szans dla młodych obywateli. Projekt *Art&Media – Ways out of Poverty* miał na celu wsparcie kreatywności z zakresu cyfryzacji i starał się walczyć z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a za pomocą sztuki i mediów cyfrowych przyczynić się do zwiększenia roli komunikacji międzykulturowej i międzyreligijnej na wszystkich poziomach życia. Projekt promował dialog międzykulturowy jako proces, w którym młodzi ludzie mogą doskonalić i rozwijać swoje umiejętności oraz uczyć się wyrażania siebie przez sztukę i media właśnie. Przedsięwzięcie miało służyć podniesieniu świadomości na temat znaczenia rozwoju aktywnego obywatelstwa, które szanuje różnorodność kulturową i odzwierciedla zachowania zawarte w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych.

W ramach projektu odbyły się seminaria szkoleniowe, warsztaty oraz zrealizowane zostały inicjatywy młodzieżowe związane z kreatywnością i komunikacją międzykulturową, podczas których uczestnicy tworzyli dzieła sztuki w różnych formach (m.in. cyfrowe zdjęcia, kolaże video, krótkie filmy, pliki muzyczne). Najlepsze prace zaprezentowano na wystawach we wszystkich krajach partnerskich.

Digital media (television, video, photography) appear to be the optimal tool for maintaining the inter-societal dialogue, supporting the distribution of information and stimulating public debate on inter-cultural issues. Culture plays an important role in the creation of economic and education opportunities for young citizens. The project *Art&Media – Ways out of Poverty* aimed to support creativity within the scope of digitalization, and attempted to fight poverty and social exclusion. It used art and digital media to increase the role of inter-cultural and inter-religious communication at all levels of life. The project promoted inter-cultural dialogue as a process in which young people can improve and develop their skills and learn to express themselves through art and media. The project was created to increase the awareness of the significance of active citizenship respecting cultural diversity and reflecting the behaviour dictated by the Universal Declaration of Human Rights of the United Nations.

The project involved training seminars, workshops and youth initiatives connected with creativity and inter-cultural communication, during which participants created works of art in various forms (including digital photos, video collages, short clips and audio files). The best works were presented at exhibitions in all partner countries.

KSIĄŻKI I LITERATURA | BOOKS AND LITERATURE

2008

Instytut Książki | Book Institute *Literature Across Frontiers Century*

2009

Biblioteka Narodowa | National Library *Rediscover – Reunion of Dispersed Content: Virtual Evaluation and Reconstruction s. | p. 117*

2010

IBiS Aleksander Nawrocki *Expansion of European cultural space with the long-lasting cooperation in the field of research of new methods and their integration in innovations of literature, as well as in the field of international circulation of works of literature and support to literary heritage of European countries*

2011

Instytut Książki | Book Institute *PETRA – Europejska Platforma Przekładu Literackiego (Platform of European Literary Translators) s. | p. 119*

2012

Biuro Festiwalowe Impart 2016 | The Impart 2016 Festiwal Office *European Literature Nights s. | p. 121*

Centrum Niemieckojęzycznej Literatury Współczesnej i Mediów | Centre of Contemporary German Literature and Media *Jugend made in Europe – Bilder von Adoleszenz zwischen Dokumentation und Konstruktion*

2013

Fundacja Sławek | Sławek Foundation *Parol! writing and art beyond walls, beyond borders*

Instytut Książki | Book Institute *Schwob – A European Gateway To The Best Unknown Books*

fot./photo: Biblioteka Narodowa

REDISCOVER – REUNION OF DISPERSED CONTENT: VIRTUAL EVALUATION AND RECONSTRUCTION

foto: Biblioteka Narodowa

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2009

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Biblioteka Narodowa | National Library

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 118 860 Euro

Międzynarodowy projekt *Rediscover – Reunion of Dispersed Content: Virtual Evaluation and Reconstruction* prezentował jedność kultury środkowoeuropejskiej w późnym średniowieczu i początkach ery nowożytnej, a realizowany był wspólnie przez biblioteki narodowe czterech środkowoeuropejskich krajów.

Celem projektu było zdigitalizowanie i udostępnienie różnych typów dokumentów pochodzących z obszaru Polski, Czech, Litwy i Rumunii z okresu późnego średniowiecza i początków epoki nowożytnej. Zbiory te były następnie włączane do bazy Biblioteki Europejskiej i do projektu *Manuscriptorium*, który stwarza wirtualne środowisko badań, umożliwiające dostęp do istniejących dokumentów cyfrowych w obszarze zasobów historycznych (w tym m.in. do manuskryptów, inkunabułów czy starodruków).

W maju 2010 roku w polskiej Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja naukowa, w której uczestniczyli partnerzy projektu z Czech, Litwy i Rumunii. Otwarto też wystawę *Cztery wersje jednej kultury: scalenie rozproszonego dziedzictwa literatury środkowoeuropejskiej*, towarzyszącą polskiej edycji projektu. Biblioteka Narodowa przygotowała też i opublikowała polską wersję katalogu wystawy oraz płytę CD, a także wyprodukowała klip reklamowy poświęcony projektowi.

The international project *Rediscover – Reunion of Dispersed Content: Virtual Evaluation and Reconstruction* presented the unity of Central European culture during the late Middle Ages and the beginning of the early modern period. The project was conducted by national libraries from four Central European countries.

The purpose of the project was to digitalize and publish various types of documents originating from the area of Poland, Czech Republic, Lithuania and Romania and dating from the late Middle Ages and the beginning of the early modern period. These collections were then added to the base of the European Library and the project *Manuscriptorium* which creates a virtual research environment enabling access to existing digital documents from the field of historical sources (including manuscripts, incunables and old prints).

In May 2010 a scientific conference took place in the Polish National Library, which involved the participation of project partners from Czech Republic, Lithuania and Romania. Moreover, the exhibition *Four versions of one culture: a synthesis of the dispersed content of Central European literature* was organized as part of the Polish edition of the project. The National Library also prepared and published the Polish version of the exhibition catalogue and a CD disc, as well as prepared an advertising clip devoted to the project.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:

Biblioteka Narodowa Republiki
Czeskiej | National Library in
Czech Republik (CZ)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:

- Biblioteka Narodowa |
National Library (PL)
- Lietuvos Nacionalinė Martyno
Mazvydobiblioteka (LT)
- Biblioteka Narodowa
w Rumunii | National Library
in Romania (RO)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:

[http://rediscover.
manuscriptorium.com](http://rediscover.manuscriptorium.com)

Jacques De Decker, European Commissioner Androulla Vassiliou - Presentation of the PETRA publication (© Alexandra Cool)

PETRA – EUROPEJSKA PLATFORMA PRZEKŁADU LITERACKIEGO (PLATFORM OF EUROPEAN LITERARY TRANSLATORS)

foto: photo: www.petra2011.eu

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | **GRANT AWARD YEAR:** 2011

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | **POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT:** Instytut Książki | Book Institute

DOFINANSOWANIE | **GRANT AMOUNT:** 133 800 Euro

PETRA służy integracji różnych inicjatyw, wymianie doświadczeń i nawiązywaniu współpracy na rzecz przekładu literackiego. Inicjatywa zrzesza europejskie organizacje aktywnie działające w dziedzinie tłumaczeń literackich na poziomie narodowym i ponadnarodowym (w tym m.in. organizacje literackie czy zajmujące się prawami autorskimi). Ułatwia to wypowiedzanie się jednym głosem środowiska i przedstawianie swoich dokonań, oczekiwań i propozycji m.in. na forum europejskim.

Jednym z ważnych celów projektu *PETRA* są działania na rzecz poprawy sytuacji tłumaczy literackich w Europie oraz zwiększenia świadomości związanej z rolą tłumaczy w literaturze, a do szczegółowych celów projektu należą:

- promocja tłumaczeń i tłumaczy literackich w Europie;
- zebranie danych pozwalających lepiej rozumieć i wytłumaczyć obecną sytuację tłumaczeń i tłumaczy w Europie;
- konkretne działania, które będą wspierać tłumaczy literackich, aby stworzyć europejskie forum tłumaczeń literackich poświęcone refleksjom, komunikacji, działaniom i wymianom doświadczeń i kompetencji;
- prezentowanie tłumaczenia literackiego szerszej publiczności jako działanie, przygoda i proces artystyczny, który jest zarówno ciekawy, jak i wymagający.

PETRA contributes to the integration of various initiatives, the exchange of experiences and establishment of cooperation within the scope of literary translation. The project unites European organizations acting in the field of literary translations at the national and supra-national level (including literary organizations and copyrights organizations). It contributes to the establishment of a unified voice of the literary translation community, aiding the presentation of achievements in the field, expectations and propositions on various scenes, including the European forum.

One of the main goals of *PETRA* is to contribute to the improvement of the situation of literary translators in Europe and increase the awareness about the role of literary translators. Specific goals of the project include:

- the promotion of literary translations and translators in Europe,
- the collection of data facilitating the understanding and explanation of the current situation of translations and translators in Europe,
- specific actions aimed at supporting literary translators and establishing a European literary translation forum devoted to reflection, communication, activities and the exchange of experiences and competences,
- presentation of literary translation to the broad public as an activity, adventure and artistic process which is both interesting and challenging.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Internationaal Literatuurhuis
Bruksela (Passa Porta) (BE)

**WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:**

- Instytut Książki | Book Institute (PL)
- Literarisches Colloquium Berlin e.V. (DE)
- Slovenská Spoločnosť Prekladateľ'ov Umeleckej Literatúry (SK)
- Transeuropéennes / Assemblée pour traduire entre les cultures (FR)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.passaporta.be,
www.petra2011.eu

fol./photo: Biuro Festiwalowe Impart 2016

EUROPEAN LITERATURE NIGHTS

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2012

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Biuro Festiwalowe Impart 2016 | The Impart 2016 Festiwal Office

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 159 559 Euro

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.1

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Česká centra (CZ)

WSPÓŁORGANIZATORZY |
CO-ORGANIZERS:
• Biuro Festiwalowe Impart 2016 | The Impart 2016 Festiwal Office (PL)
• British Council – Portugal (PT)
• International Cultural Programme Centre (LT)
• Romanian Cultural Institute (RO)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.wro2016.pl

W projekt *Europejskie Noce Literatury* (*European Literature Nights*) zaangażowani są partnerzy z ośrodków kulturalnych w Bukareszcie, Lizbonie, Pradze, Wilnie i Wrocławiu. W roku 2013 we wszystkich pięciu miastach zorganizowana została Noc Literatury, podczas której przedstawiono współczesne dzieła literackie europejskich autorów. Tej nocy także we Wrocławiu, w kilkunastu nietypowych miejscach, odbyły się cykliczne autorskie odczyty wybranych utworów, które zaprezentowane zostały przez znane postacie świata kultury.

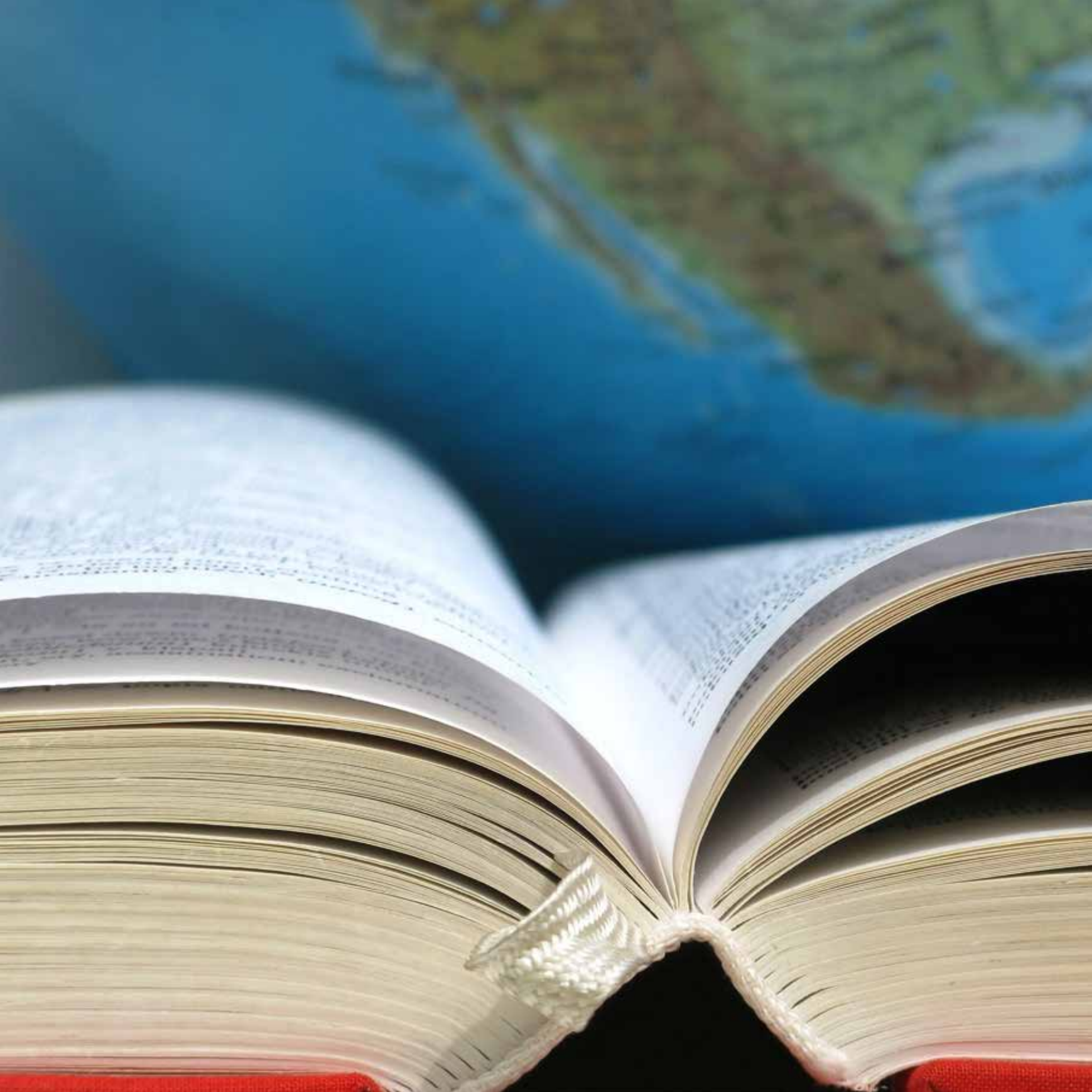
Projekt odwołuje się do idei literatury jako unikatowego medium pozwalającego łączyć w jedno zarówno poglądy jednostek, jak i wartości, którymi kieruje się społeczeństwo, będące dla owych jednostek pewnego rodzaju domem. *Europejskie Noce Literatury* stawiają sobie za cel przyciągnięcie do współczesnej literatury szerszej grupy odbiorców przez nowoczesne odczyty i towarzyszące im wydarzenia kulturalne.

Jednym ze współorganizatorów projektu było Biuro Festiwalowe Impart 2016. Jest to miejska instytucja kultury, której najpilniejszym zadaniem jest przygotowanie programu Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu. Chociaż na realizację wiodących projektów oraz jubileuszowy okres, podczas którego zaprezentujemy Europie swoją propozycję kulturalną, będziemy musieli poczekać do 2016 roku, już teraz Wrocław stara się wdrażać długofalowe projekty, które przyczyniają się do uczynienia życia kulturalnego miasta bardziej otwartym, świadomym i zaangażowanym.

The project *European Literature Nights* involves partners from cultural centres in Bucharest, Lisbon, Prague, Vilnius and Wrocław. In 2013, a Literature Night was organized in each of the five cities, during which the literary works of contemporary European authors were presented. During the Night in Wrocław recurring readings of selected works, presented by famous cultural figures, took place in several unique locations.

The project presents literature as a unique medium enabling the combination of individual views and social values, which serve as home to these individuals. The purpose of the *European Literature Nights* was to attract wider audiences to contemporary literature, through modern readings and additional cultural events.

The Office of Impart Festival 2016 was one of the co-organizers of the project. It is an urban culture institution whose main task is to prepare the European Capital of Culture programme in Wrocław. Although we have to wait until 2016 for the implementation of the main projects and the opportunity to present our cultural offer to Europe, Wrocław is already in the process of implementing long-term projects which will help make the city's cultural life more open, aware and active.

TŁUMACZENIA LITERACKIE | LITERARY TRANSLATION

2007

Wydawnictwo Literackie Tłumaczenia | Translations

2008

Wydawnictwo Literackie Tłumaczenia | Translations

Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe | ATUT Publishing House Tłumaczenia | Translations

Wydawnictwo W.A.B. | W.A.B. Publishing House Tłumaczenia | Translations

2009

Wydawnictwo Akademickie Dialog | Dialog Academic Publishing House Tłumaczenie 1 pracy na język polski | Translation of 1 work to Polish

Fundacja Korporacja Ha!art | Ha!art Corporation Foundation Tłumaczenie 2 prac na język polski | Translation of 2 works to Polish

2010

Wydawnictwo słowo/obraz terytoria | Słowo/obraz terytoria Publishing House Tłumaczenie 6 prac na język polski | Translation of 6 works to Polish

Wydawnictwo Korporacja Ha!art | Ha!art Corporation Foundation Tłumaczenie 5 prac na język polski | Translation of 5 works to Polish

Adpublik Tłumaczenie 6 prac na język polski | Translation of 6 works to Polish

Wydawnictwo W.A.B. | W.A.B. Publishing House Tłumaczenie 6 prac na język polski | Translation of 6 works to Polish s. | p. 125

Fundacja Pogranicze | Borderland Foundation Tłumaczenie 4 prac na język polski | Translation of 4 works to Polish

Instytut Wydawniczy Maximum | Maximum Publishing Institute Tłumaczenie 10 prac na język polski | Translation of 10 works to Polish s. | p. 127

2011

Fundacja Pogranicze | Borderland Foundation Tłumaczenie 4 prac na język polski | Translation of 4 works to Polish

Spółeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze Stopka | Stopka Social Press Association Tłumaczenie 1 pracy na język polski | Translation of 1 work to Polish

2013

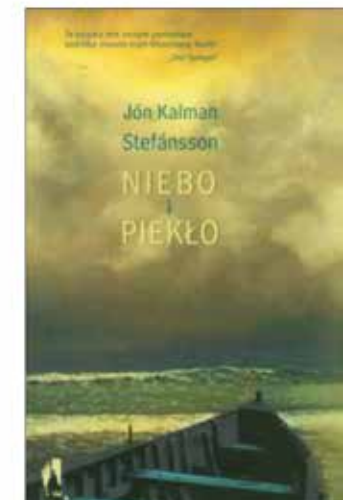
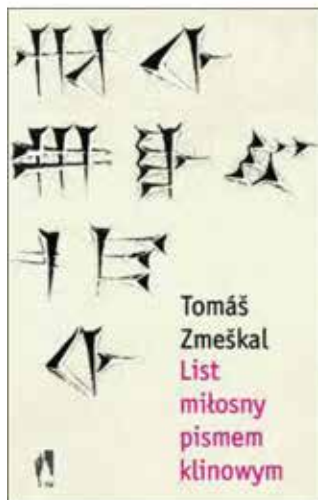
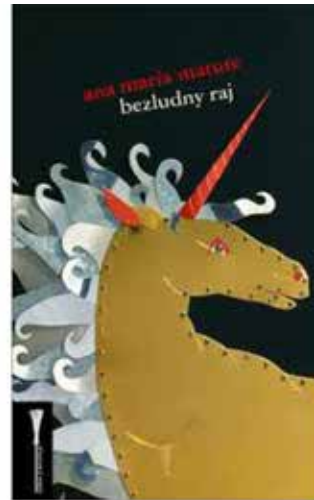
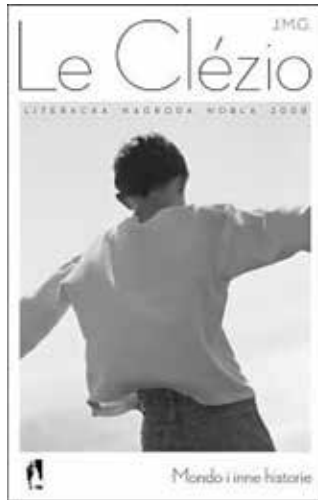
LAMBOOK Maciej Sroga Tłumaczenie 5 prac na język polski | Translation of 5 works to Polish

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego | Jagiellonian University Press Tłumaczenie 5 prac na język polski | Translation of 5 works to Polish

Wydawnictwo Czarne | Czarne Publishing House Tłumaczenie 4 prac na język polski | Translation of 4 works to Polish s. | p. 129

Wydawnictwo Nisza | Nisza Publishing House Tłumaczenie 3 prac na język polski | Translation of 3 works to Polish

Fundacja Festina Lente | Festina Lente Foundation Tłumaczenie 9 prac na język angielski | Translation of 9 works to English

TŁUMACZENIE SZEŚCIU PRAC NA JĘZYK POLSKI | TRANSLATION OF SIX WORKS TO POLISH

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2010

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Wydawnictwo W.A.B. | W.A.B. Publishing House

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 27 568 Euro

Wydawnictwo W.A.B. od lat promuje w Polsce twórczość najbardziej interesujących pisarzy z Europy. W 2010 roku otrzymało w ramach programu Kultura 2007-2013 dotację, dzięki której udało się przetłumaczyć książki kilku ciekawych europejskich twórców. Projekt obejmował tłumaczenie sześciu książek:

- z języka francuskiego na język polski: *Mondo et autres histoires*, J.M.G. Le Clézio,
- z języka hiszpańskiego na język polski: *Paraíso inhabitado*, Ana Maria Matute,
- z języka czeskiego na język polski: *Stanice tajga*, Petra Huloва oraz *Milostny dopis klinovým pismen*, Tomas Zmeskal,
- z języka niemieckiego na język polski: *Corpus delicti*, Juli Zeh,
- z języka islandzkiego na język polski: *Himnaríki og helvíti*, Jon Kalman Stefansson.

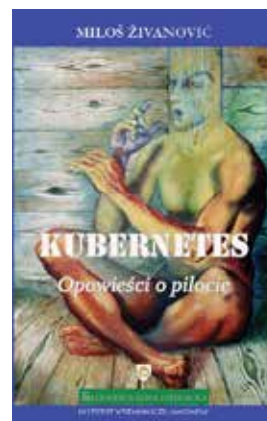
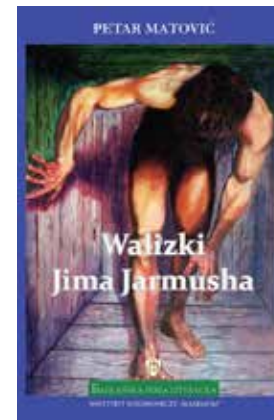
DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.2

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Wydawnictwo W.A.B. | W.A.B.
Publishing House (PL)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.wab.com.pl

Wydawnictwo W.A.B. has for years promoted the work of the most interesting European writers in Poland. In 2010, W.A.B. received a grant under the Culture Programme 2007-2013, thanks to which it was able to translate the works of numerous interesting European authors. The project included the translation of six books:

- from French to Polish: *Mondo et autres histoires*, J.M.G. Le Clézio,
- from Spanish to Polish: *Paraíso inhabitado*, Ana Maria Matute,
- from Czech to Polish: *Stanice tajga*, Petra Huloва and *Milostny dopis klinovým pismen*, Tomas Zmeskal,
- from German to Polish: *Corpus delicti*, Juli Zeh,
- from Icelandic to Polish: *Himnaríki og helvíti*, Jon Kalman Stefansson.

TŁUMACZENIE DZIESIĘCIU PRAC NA JĘZYK POLSKI | TRANSLATION OF TEN WORKS TO POLISH

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2010

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Instytut Wydawniczy Maximum | Maximum Publishing Institute

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 27 607 Euro

Instytut Wydawniczy Maximum w ramach projektu dokonał tłumaczenia 10 prac bałkańskich pisarzy na język polski. Książki współtworzą Bałkańską Serię Literacką, a ich autorzy deklarują m.in. serbską, chorwacką, czarnogórską czy bośniacką tożsamość twórczą i narodową. Seria stanowi wielobarwny kalejdoskop nurtów i prądów współczesnej literatury bałkańskiej, czyli literatury południowo-słowiańskiej. Twórcy *Bałkańskiej Serii Literackiej* we wstępie wskazywali, że seria może *odzwierciedlić świadectwo przemiany myśli poetyckiej, odniesienie do historii obszaru językowego byłej Jugosławii, w którym wciąż toczy się swoista wojna archaicznych form językowych z nowymi, nośnymi środkami wyrazu, fermentem artystycznym czy postmodernistycznym modelem literatury*.

Projekt obejmował tłumaczenie na język polski książek z języka serbskiego, czarnogórskiego i chorwackiego. Z serbskiego na język polski przetłumaczono następujące książki:

- *Car Trojan ima kozije usi*, Šejla Šehabović,
- *Kapilarne Mojave*, Enes Halilovic,
- *Kubernetes, price o pilotu*, Milos Zivanovic,
- *Koferi dzima dzarmuca*, Petar Matovic,
- *Vreme se zavrilo*, Vladimir Stojnic,
- *Struganje maste*, Vujica Rešin Tucić,
- *Srpski psiho*, Zeljko, Aleksandar Obrenovic, Ilic.

Ponadto przetłumaczono z języka czarnogórskiego na język polski *Zaboravljena gora*, *Mitska bica drevnog Balkana* (Milisav Popovic) oraz z języka chorwackiego na język polski *Mayerling* (Predrag Raos).

As part of the project, the Maximum Publishing Institute translated ten works of Balkan writers into Polish. The books belong to the Balkan Literary Series, and their authors are characterized by, among others, Serbian, Croatian, Montenegrin or Bosnian creative and national identities. The series constitutes a colourful kaleidoscope of trends in contemporary Balkan literature, i.e. the Southern Slavic literature. Authors of the Balkan Literary Series note in the preface that the series can “reflect the changes in poetic thought and the history of the linguistic area of former Yugoslavia, which remains the site of an anarchic war of linguistic forms with new, popularized expressions, the artistic ferment and the post-modernistic model of literature”.

As part of the project, Serbian, Montenegrin and Croatian books were translated into Polish. The following books were translated from Serbian into Polish:

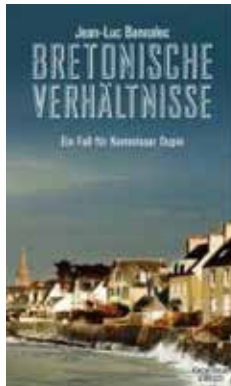
- *Car Trojan ima kozije usi*, Šejla Šehabović,
- *Kapilarne Mojave*, Enes Halilovic,
- *Kubernetes, price o pilotu*, Milos Zivanovic,
- *Koferi dzima dzarmuca*, Petar Matovic,
- *Vreme se zavrilo*, Vladimir Stojnic,
- *Struganje maste*, Vujica Rešin Tucić,
- *Srpski psiho*, Zeljko, Aleksandar Obrenovic, Ilic.

Moreover, *Zaboravljena gora*, *Mitska bica drevnog Balkana* (Milisav Popovic) was translated from Montenegrin to Polish, and *Mayerling* (Predrag Raos) was translated from Croatian into Polish.

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.2

KOORDYNATOR | COORDINATOR:
Instytut Wydawniczy Maximum
| Maximum Publishing Institute
(PL)

ADRES INTERNETOWY | WEBSITE:
www.maximum.org.pl

TŁUMACZENIE CZTERECH PRAC NA JĘZYK POLSKI | TRANSLATION OF FOUR WORKS TO POLISH

ROK PRZYZNANIA DOTACJI | GRANT AWARD YEAR: 2013

POLSKA ORGANIZACJA W PROJEKCIE | POLISH ORGANIZATION IN THE PROJECT: Wydawnictwo Czarne | Czarne Publishing House

DOFINANSOWANIE | GRANT AMOUNT: 24 581 Euro

W 2013 roku Wydawnictwo Czarne dzięki unijnej dotacji mogło zrealizować projekt polegający na publikacji czterech książek przetłumaczonych na polski z różnych europejskich języków. Projekt obejmuje tłumaczenie:

- z języka niemieckiego na język polski dwóch dzieł:
Bretonische Verhältnisse. Ein Fall für Kommissar Dupin (Jean-Luc Bannalec) oraz *Steinland* (Bernhard Jaumann),
- z języka norweskiego na język polski: *Isbaderen* (Kjell Ola Dahl),
- z języka szwedzkiego na język polski: *Sandmannen* (Lars Kepler).

In 2013, thanks to EU grants, the Czarne Publishing House could implement a project involving the publication of four books translated into Polish from various European languages. The project included:

- the translation of two works from German to Polish:
Bretonische Verhältnisse. Ein Fall für Kommissar Dupin (Jean-Luc Bannalec) and *Steinland* (Bernhard Jaumann),
- translation from Norwegian to Polish: *Isbaderen* (Kjell Ola Dahl),
- translation from Swedish to Polish: *Sandmannen* (Lars Kepler).

DZIAŁANIE | STRAND:
1.2.2

KOORDYNATOR |
COORDINATOR:

Wydawnictwo Czarne |
Czarne Publishing House
(PL)

ADRES INTERNETOWY |
WEBSITE:
www.czarne.com.pl

SKRÓTY NAZW PAŃSTW | COUNTRY NAMES & ABBREVIATIONS

AL	Albania Albania	FI	Finlandia Finland	MT	Malta Malta
AM	Armenia Armenia	FR	Francja France	MX	Meksyk Mexico
AT	Austria Austria	GE	Gruzja Georgia	NL	Holandia Netherlands
BA	Bośnia i Hercegowina Bosnia and Herzegovina	GR	Grecja Greece	NO	Norwegia Norway
BE	Belgia Belgium	HR	Chorwacja Croatia	PL	Polska Poland
BG	Bułgaria Bulgaria	HU	Węgry Hungary	PS	Palestyna Palestinian Territory, Occupied
BR	Brazylia Brazil	IE	Irlandia Ireland	PT	Portugalia Portugal
BY	Białoruś Belarus	IN	Indie India	RO	Rumunia Romania
CH	Szwajcaria Switzerland	IS	Islandia Iceland	RS	Serbia Serbia
CN	Chiny China	IT	Włochy Italy	RU	Rosja Russian Federation
CY	Cypr Cyprus	JO	Jordania Jordan	SE	Szwecja Sweden
CZ	Czechy Czech Republic	LI	Lichtenstein Liechtenstein	SI	Słowenia Slovenia
DE	Niemcy Germany	LT	Litwa Lithuania	SK	Słowacja Slovakia
DK	Dania Denmark	LU	Luksemburg Luxembourg	TN	Tunezja Tunisia
EE	Estonia Estonia	LV	Łotwa Latvia	TR	Turcja Turkey
EG	Egipt Egypt	MD	Moldawia Moldova	UA	Ukraina Ukraine
ES	Hiszpania Spain	ME	Czarnogóra Montenegro	UK	Wielka Brytania United Kingdom
		MK	Macedonia Macedonia	ZA	Republika Południowej Afryki South Africa

Punkt Kontaktowy ds. Kultury
Cultural Contact Point Poland
ul. Krucza 16/22
00-526 Warszawa
www.program-kultura.eu

Institut Adama Mickiewicza
CULTURE_QPL

Institut Adama Mickiewicza
Adam Mickiewicz Institute
ul. Mokotowska 25
00-560 Warszawa
www.iam.pl, www.culture.pl

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego
The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
BOUR
Avenue du Bourget, 1 B-1140 Bruksela
<http://eacea.ec.europa.eu/culture/>

Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej
Directorate General for Education and Culture of the European Commission
200, rue de la Loi
B-1049 Bruksela
http://eacea.ec.europa.eu/culture/index_en.php

ISBN: 978-83-60263-83-3

